

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

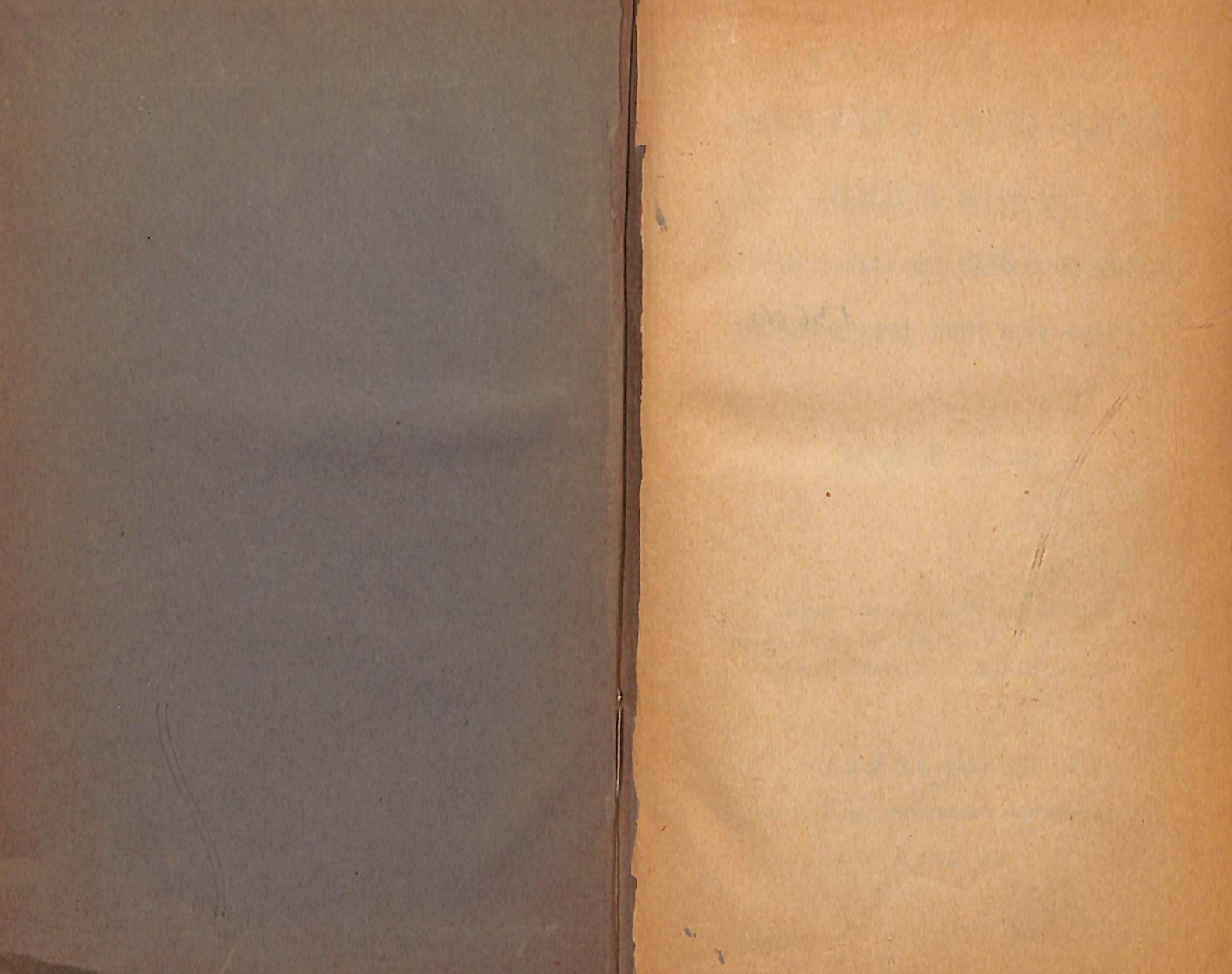
ԳՐԱ ԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ԳԸՍՄ Ը ՍԱՆԻ

R

2004

2

Ta'lim-i kirâjet-i osmanije

Kısm-i sani.

Türk. Lesebuch in armen. Schrift

Conspel 1886.

136 62

(193-4.2)

ԹԱՂԻՄ Ի ԳՐԱՊԹԸ

ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՐՈՒՑԱԹԵՅԼԷ ԵԱԶԸԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԷ

ՄԷԲԹԷՊԼԷՐՏԷ ԻՍԹԻՄԱԼ ԻԶԻՆ

ԳԸՍՄ Ը ՍԱՆԻ

1888/89
15/79

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک رخصتیلہ
۲۷ ربیع الاول ۱۳۰۳ و ۲۱ کانون اول ۱۳۰۱ نمرہ ۱۹۰
مصارف آمریقان میسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولندرق

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ Տ Ա

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՐԹՅԱՆ ՄԱԹՊԱՊԱՐԵՆՏԱԹՊ՝ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

1886

Մ Ո Ւ Գ Ս Տ Տ Է Մ Է

Չօճուղարա սուհուլէթ իւզրէ գրա՞տթ թա՛լիմ էթմէնին էլզէմիյէթի՛ պու՛ասրտա պիլ ճիւմէ միւ- թէմէտտին միլլէթլէրին նազար Ը տիգգաթընը ճէլս էթմիշ օլարագ՝ պու խուսուս իչիւն տիրայէթլի խօճալար վէ միւնասիպ քիթապլար թէտարիքինէ հէր պիրինին զիյատէսիյէ մուգապէտ պուլունտըզ չօզլարըն մա՛լիւմիւ իսէ տէ, պիղիմ միլլէթիմիզլին պու պապտէ լայըզըյէ գայտ էթմէտիյի էսէֆ օլու- նաճագ պիր քէյֆիյէթ տիր:

Պինա՞նն ալէյհ միլլէթիմիդտէն լիսան ի Օսմանի իսթի՛մալ էտէն գըսմըն մէքթէպլէրինին իհթիյա- ճաթը իչիւն միւմքին մէրթէպէ չօճուղարըն սին- նինէ վէ թապի՛աթընա միւնասիպ՝ հէմ իսթիդամէթ ի ախլաղիյէյէ միւֆիտ օլարագ թէտարիք օլունմագտա օլան ԹԱ՛ԼԻՍ Ի ԳՐԱ՛ԱԹ Ը ՕՍՄԱՆԻՑԷ նամ թէ՛լի- ֆաթըն իշպու ԳԸՍՄ Ը ՍԱՆԻՍԻ տախի մէքթէպ- լէրիմիզէ մուհապլէթլէ թագտիմ օլունուր:

Պիր լիսանը տօղրու սէջլէյիպ տօղրու եազմագ փէք իղթիզալը պիր մատտէ օլարզընտան՝ հէր տէր- սին իւքլինէ վազ՝ օլունան քէլիմէլէրի վէ իղթիզա ի հալէ նազարէն՝ տէրսին իչինաէն պաշգա քէլիմէ- լէրի տախի շայիրտանա՝ հէճէլէթտիրմէք իշնի խօ- ճալարըն տիրայէթլինէ հալալէ էտէրիզ:

Խօճալարըն թա՛լիմ ի Գրա՞տթլա պէրապէր թահ- սիլ ի մա՛լիւմաթա տախի տիգգաթ էյլէյիպ, պու մէրամա մէպնի ալէրսլէրին սօնունտա գօնուլուպ տէրստէ պուլունան պէնֆլէրին րազամարը իլէ թէր- գիմ գըլընան սու՞ալարը շայիրտանա տա՛լիմա սօ- րաճաղարը գալիյէն մէ՞մուլ օլունուր:

24453-60

ԹԱՆԼԻՄ Ի ԳՐԱՆԹ Ը՝ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՏԵՐՄ 1.

ՄԷՔԹԵՊԷ ԿԻՏԷՆ ԱՅԸ

Այը	ԷՎ	Գըշ	Գօրգու
Ատէմ	Թէնպին	Մէքթէպ	Վագըթ
Օրման	Էյի	Նիշան	Շայիրա
Եավըը	Ասլա	Հայլան	Թա՛ամ

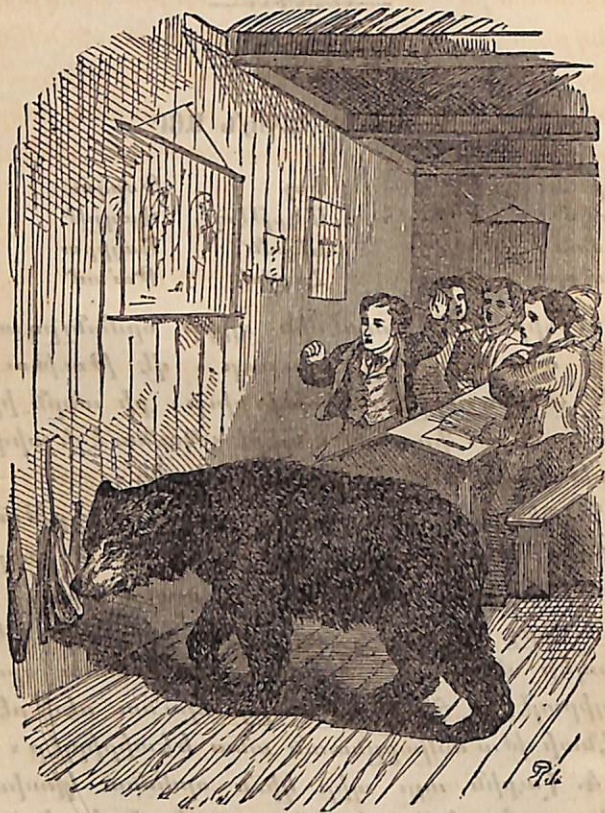
1. Պիր կիւն՝ ատէմին պիրի օրմանլըգտա պիր այը եավըըսը պուլուր , վէ թուլթուպ էվէ չօճուգլարընա կէօթիւրիւր , քի անըն իլէ օյնատընլար . ֆաղաթ անլէրէ “Պունա էյի տիգ-գաթ էտին” տէյիւ թէնպին էտէր :

2. Պէօյլէճէ պու եավըը աղ վագըթտա չօճուգլարա ալըշըր , անլէրի սէվլէր վէ ապա ինճիթմէյերէք անլէր իլէ պէրապէր օյնար :

3. Գըշ կէլտիքտէ այը չօճուգլար իլէ պէ-րապէր մէքթէպէ կիտէր , վէ օրատա օլան շայիրալէրին ճիւմլէսի տախի պունու սէվլէրէք քէնտի թա՛ամլարընտան անա եէտիրիրլէր :

4. Լաքին այը պիր կիւն օրմանա կիտիպ՝ պիր տահա էվէ տէօնմէղ : Պունուն իւզէրինէ սէնէլէր կէչէր , վէ պիր կիւն մէքթէպին շայիրա-լէրի իրի պիր այընըն մէքթէպ գափուսընը աչարագ իչէրի կիրմէքլէ էօնլէրինտէ տուրսը-

դընը կէօրտիւքէրի վազըթ զէյատէսիյէ գօր-
գարլար :

Յ. Այը պիւրազ վազըթ չօճուզլարըն եիւզ-
լէրինէ պազտըգտան սօնկրա՝ կիտիպ պէօյիւք
փէնչէսի իլէ , թա՛ամլարընը սազլատըզլարը

եէրի աշար , վէ օրատա պուլունան հէր շէյի
եէր , վէ թիւքէթտիքտէն սօնկրա՝ սայքի
«Մէմնուն ըմ» տէյէրէք շայիրտլէրին եիւզիւնէ
պազըպ , չէքիլիւր վէ պիւր տահա կէօրիւնմէզ .
Փազաթ իւզէրինտէ պուլունան պիւր նիշան-
տան , պու այընըն՝ վազըթ իլէ չօճուզլարըն
օյնատըզլարը այը եավրըսը օլտըզը անկլա-
շըլմըշ տըր :

6. Պու հիքեայէ հայվանլարըն պիւր շէյի փէք
չօգ զէման խաթըրլարընտա սազլայա պիւրտիք-
լէրինի կէօսթէրիւ :

Ս—ւլէր . 1. Պիւր առէմ օրմանլըգտա նէ՞ պուլ-
տու : Անը նէ՞ եափտը , 2. Օ չօճուզլարը սէվէր մի
իտի , 3. Նէտէն պիլիւրսին , 4. Տա՛իմա եանլարըն-
տա զալտը՝ մը , Կէրի կէլտի՞ մի , 5. Նէ՞ եափտը ,

ՏԵՐԾ 2.

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Գար	Լուղէթ	Նիյէթ	Փիւշման
Ճան	Տա՛իմա	Չօճուգ	Տիքիշ
Անա	Ասլա	Գօլայ	Սուս
Սա՛աթ	Եարմ	Ուսլու	Գըզ

1. Հայկանոյշ տըշարը չըզըպ եէնի եազմըշ
պէյաշ գարտա օյնամագ խաթէր իտի , լաքին

անասը անա չըգմասըն տէյիւ էմր էթտի : Անասընըն պու էմրի Հայկանոյըն կիւծինէ կիթտի, վէ նիհայէթ ճանը սըգըլարագ անասընա, “Սըթըգ սէնի սէվմէյէճէյիմ” տէտի :

2. Հայկանոյըն անասը Հռիփսիմէ հանըմ գըղընըն պէյլէ սէյլէյիլինէ աճընարագ, խըրսը կէչինճէյէ գատար անըն պիր իսքէմէ իւթիւնտէ օթուրմասընը էմր էթտի :

3. Գիւչիւք գըղ իսքէմէյէ օթուրտու, լաքին խըրսընը աւ կէչիրմէք իսթէմէյիպ եարըմ սա՛աթ գատար պաղըրըպ աղլատը : Սօնկրա սուստը, վէ օլ արալըգ Հռիփսիմէ հանըմ օթուրուպ տիքիչ տիքէյօր իքէն, արգասընտան այագ սէսի իչիթտի, վէ պիրտէն իքի քիւչիւք էլ կէլիպ անըն պօյնընա սարըլար :

4. Հայկանոյըն էթտիյինէ փիւշման օլուպ,

կիւլիւմէյէրէք կէլիչ իաի, վէ անասընա, “Սնա, եարամաղ օլտըղըմա չօգ աճընըյօրըմ, պունտան պէյլէ հա՛ն ուսլու օլաճաղըմ” տէյէրէք անասընըն էօփտիւ :

5. Տա՛նա վէ աւ լուղէթլէրի իւչ եաչընտա չօճուգլար իչիւն փէք պէյլիւք լուղէթլէր տիր . լաքին պու լուղէթլէրի գուլանան, վէ էյի օլմաղա նիյէթ գօմագ կէրչէք էյի օլմագտան գօլայ օլտըղընը կէօրէն, եալընըղ Հայկանոյըն տէյիւ տիր :

Սա՛նա . 1. Հայկանոյըն ճանը նի՛չիւն սըգըլտը, 2. Անասը անա նէ՛ էմր էթտի, 3. Գըղ Քիւքըրինէ նէ՛ գօտու, 4. Սօնկրա նէ՛ եափտը, վէ անասընա նէ՛ տէտի :

ՏԵՐՍ 3.

ՖԵՆԱ ԱՐԶՈՒՏԱՆ ԳՈՒՐԹՈՒՄԱԳ

Ասըլգատէ	Միւճէվէր	Խապէր	Տու՛ա
Խաթուն	Մասա	Վիւճուտ	Էօլմէք
Արղու	Գուլագ	Տիթրէմէք	Միւլահաղա
Սա՛աթ	Փասիտ	Հաղըր	Զէնկին

1. Ասըլգատէ պիր խաթուն պիր կիւն քէնտի օտասընը թէմիղլէթմէք իչիւն՝ փարա իլէ ֆագիր պիր չօճուգ թութտու :

2. Զօճուղ օտայա կիրտիյինտէ քիմանէ օլմատըղընը կէօրէրէք՝ էթրաֆընտա պուլունան կիւզէլ շէյլէրի սէյր էթմէյէ պաշլատը :

3. Հէփիսինտէն զիյատէ խօշընա կիտէն շէյ՝ մասա իւզէրինտէ օլան պիր ալթուն սա՛աթ իլէ պա՛ղը միւճէվէրաթ իտի : Քէնտի քէնտինի զապթ էտէմէյիպ՝ սա՛աթը էլինէ ալըպ գուլաղընա եանաշաըրտը : Օ զէման քէնտինէ՝ «Քեաշքի պէնիմ տէ պէօյլէ պիր սա՛աթըմ օլայտը» տէյիւ ֆէնա պիր ֆիքր կէլտի :

4. Պունտան սօնկրա՝ քէնտի քէնտինէ , «Սճապ պունու ալսա՛մ մը ,» վէ սօնկրա՝ «Եա ալըրսամ խըրսըղըղ սայըլմա՞ղ մը» տէտի :

5. «Լաքին քիմի՞ն խապէրի օլաճաղ . յաճապ ալսա՛մ մը» տէյիւ էթրաֆընա պաղընճա պիւթիւն վիւճուտը տիթրէտի , վէ եինէ , «Ալայը՛մ մը» տէտի :

6. «Ալըրսամ, պիւթիւն ՚էօմրիւմտէ պիր եարամաղ ատէմ օլուպ՝ ալա ըաճաթ ույոյա մայաճաղըմ : Պիր տաճա քիմանին եիւզիւնէ պաղամայաճաղըմ : Եա տույուլուրսա —»

7. «Լաքին քիմ տույաճաղ , քիմանէ կէօրմէյօր . քիմանէ կէօրմէյօր մը : Էվլէթ , Ալլահ կէօրիւյօր . չիւնքի Օ հէր եէրտէ հաղըր տըր , վէ հէր շէյի կէօրիւր : Խըրսըղըղ էթտիքտէն սօնկրա պիր տաճա անա նէ՞ եիւզ իլէ տուա էտէյիմ : Եա էօլէճէք օլուրսամ —»

8. Պու աիւշիւնմէ քէնտինի գօրգութտը , վէ սա՛աթը եինէ եէրինէ գօյարաղ եիւքսէք սէս իլէ շէյլէ տէտի . «Խայըր , պանա՝ զէնկին օլմատան իսէ , ֆաղիր օլուպ տա ըաճաթ պիր զամիրիմ օլմասը տաճա խօշ տըր :» Պէօյլէճէ իշինի պիթիլիպ չըգաը կիթտի :

9. Հալպու քի , էվսահլալի օլան խաթուն՝ աիւկէր պիր օտատան չօճուղըն հէփ էթտիյինի կէօրմիւշ , վէ սօն սէօղլէրինի տաիւի իշիթմիշ իտի :

10. Էրթէսի կիւն պիր ատէմ եօլայըպ չօճուղը չաղըրթտը , վէ սուալ էտիպ՝ «Տիւն օտամտա իքէն սա՛աթը վէ միւճէվէրաթը նի՛շիւն ալմատըն» տէյիւ սուալ էթտի :

11. Պունուն իւզէրինէ չօճուգ՝ պաշտան այաղա տիթրէյիպ նէ՛ տէյէճէյինի չաշըրտը . չիւնքի օ՛ շէյլէրի էլինէ ալմասընը պիլէ գապաճաթ սայար իտի :

12. Օլ զէման խաթուն , «Պէն սէնի կէօրաիւմ , վէ տէտիյինի իշիթտիմ . թէճրիպէյէ գարշը գօմաղ խուսուսընտա սանա եարտըմ էտէն Ալլահ համտ օլտուն ,» տէտի :

13. «Պունտան պէօյլէ եանըմտա գալ : Էէյէճէյինի , կիյէճէյինի , վէ մէքթէպ մէսարիֆինի պէն վէրիլիմ . հէմ սանա էօյլէ պաղարըմ քի պէօյլաիւիւն վաղըթ քէնտինէ պէօյլէ շէյլէր սաթըն ալմաղա հալ ու վաղթըն օլտուն :»

14. Զօճուղըն կէօղիւնտէն սէլ կիպի կէօղ

եաշխարհ կելիս՝ սէօյլէմէյէ մէճալը գալմա-
տըղընտան, թէչէքքիւր տախի էտէմէտի :

15. Խաթուն սէօղիւնտէ տուրարագ անը
թա'լիմ էթտիրտի, վէ անըն էյի, սատըգ վէ
սա'ատէթլի պիր ատէմ օլտըղընը կէօրիւպ,
քէնտիսի տէ սէվինտի :

Սոսլէր : 1. Ֆագիր չօճուղը քի'մ թութտու,
նէ' իշ իշիւն թութտու : 3. Նէ' իշ կէօրիւր իքէն
նէյի' արգու էթտի : 4—8. Պու արգուտան նա'սըլ
գուրթուտու : 9. Էվ սահիպի պունտն էթտիյինի
նա'սըլ անկատը : 10. Էրթէսի կիւն նէ' եա'իտը :
13. Չօճուղա նէ' սէօյլէտի : 15. Սօնու նա'սըլ
օլտու :

ՏԵՐՄ 4.

ԷՍԻՐ ՉՕՃՈՒՂԸՆ ԻՄԱՆԸ

Վահշի	Կէմի	Կէրէք	Նիյադ
Գապուլ	Վաթան	Կէօղ	Սահին
Թա'լիմ	Գէրէմ	Գըյը	Բէնար
Տու'ա	Շիւքը	Բէյֆլի	Սօնկրա

1. Աթրիգանըն վահշի փութփէրէսթլէրի ա-
րասընտա պիրի պիրինի չալըպ' թիւճճարլարա
սաթմադ 'ատէթի օլմաղլա, պիր տէֆ'ա պիր
թաղըմ վահշիլէր թուլմաս իսմինտէ քիւշիւք
պիր չօճուղը անասընտան պապասընտան չա-

լարագ Սնթիլ ատալարընտան կէչէն էսիրճի-
լէրէ սաթտըլար :

2. Չօճուգ էյի պիր եէրէ տիւշէրէք' մէք-
թէպէ կէօնտէրիլտի, վէ Բըլսթիյան ակնինտէ
թա'լիմ օլունտու :

3. Պիր կիւն խօճա պիր սէս իշիտիպ, անա
տիգգաթ էթմէլէ, թուլմասըն շու աթիտէքի
սէօղլէր իլէ տու'ա էթտիյինի կէօրտիւ :

4. «Եա րապպ Յիսուս, վաթանըմա պէօյիւք
կէմի իլէ խա'ին ատէմլէր կէօնտէրտիյինէ, վէ
անլէրին պէնի չալըպ պու եէրէ կէթիրմէլէրի
իւզէրինէ, պուրատա սէնի, վէ սէնին մուհապ-
պէթինի էօյրէնտիյիմէ պին շիւքիւրլէր օլտուն :
Շիմտի, եա րապպ Յիսուս, սէնտէն պէօյիւք
պիր շէյ տիլէրիմ. քէրէմ էյլէ, պէօյիւք պիր
կէմի իլէ պիր թագըմ խա'ին ատէմլէր տահա
կէօնտէր, քի անլէր անամը պապամը տա թու-
թուպ' պու մէմլէքէթէ կէթիրտիլէր, վէ ան-
լէր տախի պէնիմ կիպի սէնի վէ սէնին մու-
հապպէթինի էօյրէնտիլէր :»

5. Խօճասը պիր գաչ կիւն սօնկրա կէօրտիւ
քի, թուլմաս տէնիղ գըյըսընտա տուրուպ,
կէչէն կէմիլէրէ տիգգաթլէ պազմագտա տըր :

6. Խօճա, «թուլմաս, նէ' տուրույօրսըն, նէ'
պաղըյօրսըն» տէտի :

7. Թուլմաս, «Սճապ Յիսուս էֆէնտիմ Նիյա-

զըմը դապուկ էթտի՞ մի տէյիւ պագըյօրըմ՝
ճէվապընը վէրտի :

8. Իքի սէնէ պիր տիւղիյէ , պու մինվալ
իւղրէ թովմաս հէր կիւն տէնիղ քէնարընա
կիտիպ՝ «Սնամ պապամ կէլիօր մը» տէյիւ
կէլէն կէմիւքրէ պագար իտի :

9. Էլ հասըլ պիր կիւն թովմաս տէնիղ գըյը-
սընա կիթմիշ օլտըղը հալտէ՝ խօճասը անըն
դայէթ քէյֆի օլտրագ էօթէյէ պէրիյէ գօ-
շուպ սըչրաաղըղընը կէօրիւնճէ , «թովմաս , նէ՞
վար , պու դատար սէվինճէ սէպէպ նէ՞» տէ-
տիքտէ , թովմաս , «Էֆէնտիմ , Յիտուս ֆրիս-
տուս նիյաղըմը դապուկ էթտի . անամ պապամ
շու կէմիտէ կէլիօրըմը» տէտի . վէ սահիհէն
էօյլէ օլտու :

Սահիւք : 1. Թովմաս քիմ իտի : 1, 2. Անթիլ
ատալարընա կիթմէսինտէն նիշիւն խօշլանտը :
4. Պիր կիւն հասըլ պիր տոււա էթտի : 5-8. Տուա-
սընըն դապուկ օլտուաճաղընա ինանըր մը իտի :
9. Էնճամ արղուսը հասըլ օլտու մը :

ՏԵՐԾ 5.

ԶԱԼԻՄ ԳԱՐՆՏԱՇԼԱՐ

Իսթիյար	Էօքիւղ	Տալար	Բէնքէր
Սէպէպ	Միւրիւ	Միւտտէթ	Ալաճալը
Զիյատէ	Գուզու	Մճէպա	Չէչիտ
Գօյուս	Օղլագ	Էսվապ	Աշիքեար

1. Պուստան չօգ , չօգ վագըթ էվիլէ պիր
իսթիյար ատէմ , վէ անըն օն իքի օղլու վար
իտի :

2. Պու իսթիյար ատէմ օղլուլարընըն հէվի-
սինի տէ սէվէր իտի իտէ տէ , պիր սէպէպտէն
աօլապը անլէրին պիրլինի էօթէքլէրլինտէն տահա
ղիյատէ սէվէր իտի :

3. Պու իխթիյարըն պիր չօգ տա տէվէլէրի, էօքիւղլէրի, գօյունլարը վէ քէշիլէրի վար իտի : Սիւրիւլէրի օլ գատար չօգ իտի քի, անլէրի կիւթմէք վէ պէքլէմէք իչիւն, վէ գուղուլար իլէ օղլազլարա պագմագ իչիւն պիրինտէն եախօտ իքիսինտէն մա'տա հէփ օղուլլարընը եօլլար իտի :

4. Օղուլլարը էվտէն չըգալը նէ գատար վա գըթ օլտըղընը, վէ սիւրիւլիւ նէրէյէ գատար կէօթիւրտիւքլէրինի պիլմէմ, անճագ շունու պիլիլիմ քի, պիր միւտտէթտէն պերու վիտէրլէրի անլէրտէն խապէր ալամամըշ իտի :

5. «Սճէպա օղուլլարըմ նէրէտէ. սաղ սէլիմ մի տիրլէր» տէյիւ պապալարը էվլատլալընտան խապէր ալմագ իսթէր իտի : Օ սէպէպտէն՝ էն չօգ սէվտիյի օղլընը դարնտաշլարընը արամաղա կէօնտէրտի :

6. Պու կիտէն չօճուգ օն եէտի եաշընտա գատար օլուպ, պապապը քէնտինէ կիւղէլ պիր էնթարի կիյտիրմիշ իտի քի տիւրլիւ տիւրլիւ բէնքլէրլէ ալաճալը օլարագ փէք կիւղէլ պիր էնթարի իտի :

7. Չօճուգ պու էսվապը կիյիպ՝ եօլա չըգտը, վէ պիր չօգ եէլէրի արատըգտան սօնկրա, դարնտաշլարընը պուլտու :

8. Ամնա գարնտաշլարը՝ անը կէօրտիւքլէրինտէ, նէ՞ տէտիլէր զանն էտէրսինիլ : Էյէր

պու շէյ օլ էսքի պէյիւք ֆիթապտա եազըլը օլմասա իտի, կէրչէք պիր շէյ կիպի սէյլէմէյէ ճէսարէթիմ օլմաղ իտի :

9. Պիւթիւն 'էօմրիւմտէ պէյլէ պիր դուլը նէ իլիթտիմ վէ նէ տէ օղուտուլմ : Գարնտաշլարընը չօգ սէվէն վէ անլէրի կէօրտիւլիւ իչիւն՝ տահա զիյատէ սէվլինէն շու չօճուգ եանլալընա վարտըղընտա, էլպէթթէ անլէր թարաֆընտան սէվլինճլէ գապուլ օլունաճաղը զանն օլունմաղ մը : Անլէրին էլպէթթէ չօճուղըն պօյնընա սարըլաճաղլարը աշիքեար տէյիլ մի տիր :

Ս"ալլէր : Պու իխթիյար ատէմ եազընլարտա՞ մը եաշատը : Գա՛շ օղլու վար իտի : 2. Հէփիսինի տէ պիր մի սէվէր իտի : 3. Պու իխթիյարտա չօգ պուլունան շէյլէր նէ՞ իտի : Սիւրիւլէրինէ քիմ պագար իտի : 4. Անլէր նէրէտէ իտիլէր : 5. Պապալարը նէ՞ եափտը : 6. Պու չօճուգ գա՛շ եաշընտա իտի : Պապապը անա նէ՞ վէրմիշ իտի : 7. Գարնտաշլարընը պուլտու մը :

ՏԷՐՍ 6

ԶԱԼԻՄ ԳԱՐՆՏԱՇԼԱՐ (Դաւիթ)

Երբթըն	Զալիմ	Էլպէթթէ	Կէրտանլըգ
Գույու	Հայլան	Իֆթիրա	Էհալի
Տիյար	Պիչարէ	Գապահաթ	Գըթլըգ
Պաղիրկեան	Մէմէքէթ	Հապս	Եէյէճէք

1. Լաքին էօյլէ օրմատը : Զալիմ գարնտաշլարը անա տիւշմէնլիք էթտիլէր : Էվիլէթ, քէնտի գարնտաշլարընը հիչ սէվմէտիլէր : «Պապամըղ պիղի հիչ եէրինէ սայըպ, պունու պիղտէն զիյատէ սէվիյօր» տէյէրէք հասէա էտիպ զաղապա կէմիլէր իտի :

2. Չօնուգ գարնտաշլարընըն Փիբրլէրի նէ օլաղընը անկլատըղընտա՝ «Սմա՛ն, ճանրմա

ղըյմայըն» տէյիւ աղլայարադ բիճա էթտի : Լաքին տէօքտիւյիւ կէօղ եաշլարը՝ անլէրին գաթի գալպլէրինի եռմշատամատը :

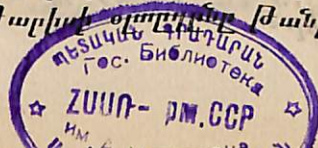
3. Պու զալիմ գարնտաշլար չօնուղըն էս վապընը իւղէրինտէն չըգարըպ՝ անը տէրին պիր գույույա աթտըլար, քի օրատա էօլտին : Սօնկրա օթուրուպ եէտիլէր իշտիլէր, վէ պապալարընա սէօյլէմէք իչին պիր եալան ոյտտուրտըլար :

4. Լաքին պիր աղ սօնկրա տիւշիւնտիլէր քի, օղլանը էօլտիւրմէքտէն եախօտ գույուտա տճ աճընա պրադմադ տան հիչ պիր Փա՛խէ հասըլ օրմաղ : Պէօյլէճէ պիչարէյի չէքիպ՝ օրատան Մըսըր տիյարընա կիտէն պիր թագըմ պաղիրկեանլարա էսիր տէյիւ սաթտըլար :

5. Պապալարընը տախի ալտաթմադ իչին՝ չու եօլու տիւշիւնտիլէր : Պիր օղլադ պօղաղլատըլար, վէ ալաճալը էնթարիյի ալըպ երթտըրգտան սօնկրա՝ օղլաղըն գանընա պաթըրտըլար :

6. Սօնկրա էնթարիյի պապալարընա կէօնտէրիպ, «Պիղ պունու եօլտա պուլարգ, պագ սէնին սէվկիւլիւ օղլընը՞ն մը տըր եօղսա տէյիւ մի տիր», տէտիլէր :

7. Պապալարը պու գանլը վէ երթթըգ էս վապը կէօրիւր կէօրմէզ՝ քէնտի սէվկիւլիւ օղլընըն էնթարիյի օլտըրտըլար թանրաղ, վէ «Էլ-

պէթթէ պիր ճանաւար անը փարէլէմիշ տիր՝ տէտի :

8. Զավալլը ատէմին եւրէյի գըրըլըպ՝ աճը աճը աղլատը, վէ “ Դօմրիւմին սօնընա դատար օղլըմ իշինն աղլայաճաղըմ ” տէտի :

9. Զօճուգ իսէ սաթըլըպ՝ էսիր տէյիւ կէօթիւրիւտիւ իսէ տէ, քէնտիսի էյի թապի՝աթըլը օլտըղընտան քիմնէ անա զարար էթմէյէ գալ-գըշմաղ իտի :

10. Պու հալտէն պիր գաչ սէնէ սօնկրա՝ չօճուգ իթիթիրայա օղրայըպ, իւզէրինէ ասլա խապէրի օլմատըղը պիր գապահաթ աթըլտը, վէ օլ սէպէպտէն անը դարանլըգ պիր հապսէ գօտուլար :

11. Լաքին բասթ կէլէ՝ օլ մէմլէքէթին փատիշահը՝ պունունն յալիմ վէ էյի պիր չօճուգ օլտըղընը իշիթտի, վէ կէօնտէրիպ անը քէնտի սէրայընա կէթիւրտէրէք՝ պէյիւք պիր մէ՝մուրիշ վէրտի :

12. Սնա քէնտի ալթուն եւրիւյիւնիւ վէրիպ՝ պոյնընա տա պիր ալթուն կերտանլըգ թագար, վէ պիւթիւն էհալիսի իւզէրինէ անը վալի նասպ էյլէտի :

13. Էթթէտէ՝ վալի օլան չօճուղը սաթան գարնտաշլարընըն մէմլէքէթինտէ պիր պէյիւք գըթըլըգ օլտու, վէ անլէր աճըլըգ տան էօլմէմէք իշինն Մըսըր տիյարընա եէյէճէք սաթըն ալմաղա կիթտիլէր :

14. Լաքին օլ տիյարա կէլտիքլէրինտէ նէ՝ կէօրսէլէր : Պագարլար քի էսիր տէյիւ սաթտըղլարը գարնտաշլարը սաղ պուլունուպ, պիւթիւն տիյարըն իւզէրինէ վալի օլմուշ, վէ պու էճիլտէն անլէր զիյատէսիլլէ գօրգտուլար :

15. Պունունն իւզէրինէ՝ նէ՝ գատար ութանտըլար : Գարնտաշլարընա պու գատար զուլմ էթտիքլէրի հալտէ՝ եինէ օ՝ անլէրէ լաղըմ օլան պուղտայը վէրտի, հէմ “ Պապամ կէլիպ գըթըլըգ կէշինճէյէ գատար եանըմտա օթուրսուն ” տէյիւ խապէր եօլլատը :

16. Իթիթիյար պապասը, չօգտան պէրուղայպ՝ օլմուշ օղլընըն տահա սաղ օլտըղընը իշիթտիյինտէ, “ Կիտիպ էօլմէղտէն էվվէլ անը կէօրէյիմ ” տէյերէք զայէթլէ սէվինտի :

17. Պու սահիհ պիր հիքեայէ տիր. իսթիյաւ
ընն քիմ օլտըղընը հանկընը պիլիր. օղընըն
ատը նէ՞ իտի : 0 փատիշահըն քիմ իտիյինի
պիլիր մի սինիդ : Պու հիքեայէնին պուլունտըղը
քիթապ հանկը քիթապ տըր :

Սահիբ : 1. Գարնտաշլարը անըն իշիւն նէ՞
տիւշիւնտիւլէր : 2. 0 անկերին նիյէթինի անկլատը-
ղընտա նէ՞ հալէ կէլտի : 3. Անա իպթիտա նէ՞ եափ-
տըլար : 4. Սօնկրա նէ՞ եափտըլար : 5. Էսվապընը
նէ՞ եափտըլար : 6. Պապալարընա նէ՞ տէտիլէր : 7.
0 նէ՞ տէտի : 8. Նէ՞ հալէ կէլտի : 9. Պու չօճու-
ղըն թապիթը նա՞սըլ իտի : 10. Պիր գաչ սէնէ
սօնկրա պաշընա նէ՞ կէլտի : 11, 12. Օլ մէմէքէ-
թին փատիշահը անը նէ՞ եափտը : 13—17. Պու հի-
քեայէնին սօնու նա՞սըլ օլտու :

ՏԵՐՍ 7.

ՔԵՕՔԻԻՆՏԵՆ ԶԵՔ

Սամուէլ	Զիչէք	Տէֆ'	Մէ՞մուլ
Զարարը	Բահաթ	Պէլա	Թէմիզ
Քէօք	Հասըլ	Իւմիտ	Գալպ
Ֆիտան	Թէքրար	Լաթիֆ	Խույ

1. Սամուէլ՝ պապաթը իլէ պէրապէր պաղ-
չէտէ իշլէր իքէն՝ «Պապա, իշթէ զարարըլ պիր
օթ, քէսէյիմ մի» տէտի :

2. «Խսյըր, օղըմ, էօյլէ օլմազ : Պէն չօգ

քէրրէ անը քէստիմ, վէ եինէ էվիլէլքինտէն
զիյատէ չըգար : Քէօքիւնէն չէ, չիւնքի պէօյլէ
օթլարա պաշգա չարէ եօգ տըր՝ տէտի :

3. Սամուէլ չօգ չալըշլապ չապալատը իսէ
տէ, օթու քէօքիւնտէն չըգարամատը, վէ պա-
պաթընը եարտըմա չաղըրմաղա մէճպուր օլտու .
պէօյլէճէ նիհայէթ օլ զարարըլ օթը եէրինտէն
չըգարա պիլտիլէր :

4. Սօնկրա փէտէրի անա տէտի քի, «Սա-
մուէլ, պաղչէլէրէ պիր պէլա սայըլան պու-
ուղուն քէօքիւ օթ՝ չօճուղարըն գալպինտէ,
չափուք չափուք եէր էտէն ֆէնա խույլարը
խաթըրմա կէթիլիյօր : Պիր խույուն քէօթիւ
օլտըղը անկլաշըլտըգտան սօնկրա պիլէ, տէֆ'ի
նէ՞ միւշքիլ տիր : Պէօյլէ պիր խույու հիչ եէ-
րինէ գօյուպ տէֆ'ինէ չալըշմամազ օլմազ :
Հագգընտան կէլմէք, վէ մահվ էթմէք իշիւն,
էօքիւնէն չէ, քիւրա պաշգա չարէ եօգ տըր :

5. «Սամուէլ, պաղչէմիզտէ չօգ տէֆ'ա կէօր-
միւշիւն քի, զարարըլ օթլար քէնտի հալլէ-
րինէ պրագըլտըղը վազըթ՝ եագընլարընտա
պուլունան ֆիտան վէ չիչէքիլէրէ նէ՞ գատար
զարարըլ տօգունույօր :

6. «Պիր չօճուղըն գալպինտէքի ֆէնա խույ-
լար տախի պէօյլէ տիր : Պիր չօճուղտա քէօ-
թիւ պիր ախլագ պուլունուր իսէ, անտէն լէ-
թաֆէթ վէ միւրուլլէթ, եախօա սա՞րիլէրին

բահաթընը խաթէմէք կիպի շէյլէրին պուլուն-
մասը իւմիտ օլունմազ :

7. «Պիր գըղ թէնպէլ իսէ, թէմիզ, լաթիֆ,
վէ թէրպիյէլի օլաճաղը մէ՞ մուլ օլունմազ :

8. «Օթլարըն չիչէք վէ ֆիտանլարա զարարը
տօղունտըղը կիպի, ֆէնա հավէսլէր տախի,
խօշ թապի՛աթ իլէ կիւզէլ սըֆաթլարը պօ-
ղարլար :

9. «Բարըղանլար արատընտա կիւլ եա լա՛լէ
պիթէճէյինի յաղլըն քէսէրսէ, պիր էվլաա
անա վէ պապասընա, եախօտ խօճասընա ի-
թա՛աթսըղ պուլունտըղը հալտէ՝ գալպինտէ
հէր քէսին պէյէնտիյի կիւզէլ թապի՛աթ, վէ
մէմտուհ սըֆաթ հասըլ օլաճաղընը յաղլըն
քէսսին : Պէօյլէ օլտըգճա հէր եարամաղ հա-
վէս, վէ հէր քէօթիւ խույ քէօթիւն քէօթիւն
կէրէք տիր :

10. «Կէճ զաղապլանան՝ զօրլը ատէմտէն էյի
տիր, վէ բուհընը զապթ էտէն՝ չէհր ֆէթհ
էտէնտէն էյի տիր : — Թէզ էօֆքէլէնէն՝ տի-
վանէլիք իշլէր, վէ խապիս ատէմ մէքրուհ
օլուր : Բուհընլա զաղապա յաճէլէ էթմէ, զիրա
զաղապ տիվանէլէր տէրունինտէ գարար գը-
լար : Էօֆքէ սահիպլինէ արգատաշ օլմա, վէ
զաղապլը ատէմ իլէ վարմա :

Սա՞ւալէր . 1. Սամուէլ պապասընա նէ՞ տէտի :
2. Պապասը անա նէ՞ տէտի : 3. Սամուէլ օթու չէ-

քէ պիլտի՞ մի : Նէ՞ ճինս օթ իտի : 4. Պու օթ պա-
պասընըն խաթընա նէ՞ կէթիրտի : 5. Ֆէնա խույ-
տան էօթիւրիւ նէ՞ տէտի : 6. Զարարլը օթլար պրա-
ղըան պաղչէլէրտէ նէ՞ օլուր : 7. Բէն-
պի՛աթլը պիր չօճուգտան նէ՞ ումուլուր : 7. Թէն-
պէլ զըզտա՞ն : 8. Զարարլը օթլար նէ՞ խուսուստա
ֆէնա հավէսլէրէ պէնգէրլէր : 9. Իթա՛աթսըղ պիր
էվլատտան էօթիւրիւ նէ՞ տէնիլմիշ տիր : Սօն սէօղ-
լէր քիմի՞ն սէօղլէրի տիր, վէ նէ՞րէտէ պուլունուր :

ՏԵՐՍ 8.

Պ. ՎԱՀԱՆԸՆ ՊԱՂՁԵՍԻ

Պաղչէ	Միգտար	Սիւքիւթ	Սէպղէ
Մայիլ	Պահար	Գապիլ	Հիքմէթ
Թիմար	Եաղմուր	Միւմքին	Տանէ
Հավէս	Սէվլինճ	Թօխոււմ	Տիլպէր

1. Պ. Վահանըն ըէնքլի ըէնքլի չիչէքլէր իլէ տօնանմըչ պիր պաղչէսի օլուպ՝ օղլու Սմբատ հէր կիւն օրայա կիտէրէք սէյր էտէր իտի : Պ. Վահան չօճուղըն պու համլէսինի կէօրտիւյիւն տէ, իսթէտիյինի տիքիպ թիմար էտէրէք էյլէնսին տէյիւ, պաղչէտէ անա պիր միգտար եէր վէրտի : Գիւչիւք պաղչէպան պու եէնի թարլասընը թէմիղլէյիպ տիւղէլթաի, վէ էթրաֆընա հէման աչըլմագ իւղրէ պուլունան պիր թագըմ չիչէքլէր տիքտի :

2. Պիր գաչ կիւն տիւղիյէ եաղմուր կէլ տիքտէն սօնկրա, համլա աչըլարագ՝ պապա վէ էվլատ պիրլիքտէ պաղչէյէ էնտիլէր : Սմբատ աչըլմըչ օլան գըրմըղը, սարը, վէ ալթուն ըէնքլի չիչէքլէրինի կէօրիւնճէ, հայրան գալտը, լաքին օլ չիչէքլէրին տրասընտա, թագէ վէ եէչիլ եափրագլարտան իպարէթ եաղըլար իլէ, քէնտի իսմինին եաղըլմըչ օլաղընը կէօրտիւյիւնտէ, տահա զիյատէ թէ՛ աճճիւպ էտէլէք սէվինտի :

3. Սէվինճինտէն պիրաղ վագըթ սիւքիւթ էթտիքտէն սօնկրա, «վա՛յ, պու կէօրտիւյիւմ նէ՞ տիր. իսմիմ եէրտէն պիթմիչ : Սէյլէ պանա, պապա, պու կիւղէլ եաղըլար թօփրագտան նա՞սըլ պիթմիչ» տէտի :

4. Պ. Վահան կիւլէրէք շէյլէ ճէվապ վէրտի. «Գէնտիլիյինտէն պէյլէ օլմուչ զանն էթմէ՞ղ

մի սին, պէլքի թօխումլար ըիւղկեար վասըթա սըյլէ պու շէքլտէ տաղըլմըչ օլարագ պէյլէ պիթմիչ օլուն :

5. «Խա՛յըր, պապամ, խա՛յըր. պու շէյ միւմքին տէյիլ տիր. անկլատըմ, պէն անկլատըմ : Սէն թարլամը եաղըլար շէքլինտէ թէրէ օթու թօխմընը էքիպ՝ իւղէրլէրինի թօփրագ իլէ գափամըչ սըն, վէ անըն իչիւն եէչիլ եափրագլար պու կիւղէլ շէքլտէ պիթմիչլէր. պունուն պէյլէ օլմասընա հիչ շիւպհէմ եօգ տըր : Պապամ, քէրէմ էտիպ, պանա սահիհինի սէյլէ, պէնի շաչըրթմագ իչիւն պունու եա՞փմատըն մը :

6. Պ. Վահան տախի ճէվապէն տէտի քի, «Էվլէթ, էվլատըմ, կէօրիւյօրըմ քի պունլարը պէն եափտըղըմը էյի անկլայօրսըն. իմտի շու սէնին թարլանըն էթրաֆընտա աչըլմըչ օլան ըէնքլի ըէնքլի չիչէքլէր, պու եաղըլարտան տահա մա՛րիֆէթլի պիր թարղտա եափըլմըչ, վէ տահա հիքմէթլի պիր թարղտա պօյանմըչ տէյիլ մի :

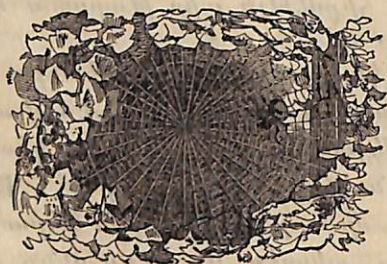
7. «Պու կիւղէլ չիչէքլէրի՝ ուֆաճըգ թօխում տանէլէրինտէ հըֆղ էյլէյիպ տէ, վագթը կէլ տիքտէ մէյտանա չըգարարագ կէօղիւմիւղէ կէօսթէրէն Սղիմ պիր գուտրէթ, Սլիմ պիր Զաթ եօ՞գ մը տըր : Ստէմլէրին ֆէրահլանմասը իչիւն պու տիւղէր վէ ըէնք ըէնք չիչէքլէրի

մէյտանա չըգարանս պիր քէրիւմ վէ ըահիւմ
Զաթ եօդ մը տըր։”

8. Փէտէրի սէօղիւնիւ պիթիրիր պիթիրմէշ,
Սմբատ անըն էլինտէն թուլթուպ՝ «էյ փէտէ-
րիւմ, չիմտի կէրէյի կիպի անկլայօրըմ, Ալլահ
պիղի չօդ սէվտիյինի անկլաթմագ իչիւն կէրէք
պոււնու, վէ կէրէք պաղչէտէքի հէփ չիչէքլէրի
եարաթմըչ տըր” տէտի։

9. Պ. Վահան՝ «Սահիհ տիր, էվլատըմ, պու
չիչէք իւէ տօլու օլան պաղչէմիղ՝ պիր քիթապ
տըր քի, անըն հէր պիր սահիֆէսինտէ, Ալ-
լահըն նիճէ գատիր վէ ’ալիւմ պիր Զաթ, հէմ
պիղէ օլան մուհապպէթի նէ՝ ’աղիւմ օլտըղընը
օգույա պիլիրիղ” տէտի։

Ս—“ւլէր. 1. Պ. Վահան Սմբատա նէ՝ վէրտի,
2. Սմբատ պիր գաչ կիւն սօնկրա պաղչէսինտէ նէ՝
’աճա”իպ չէյ կէօրտիւ, 4—7. Նաճըլ օլմուչ տա
էօյլէ պիթմիչ իտի, 8. Րէնքլի ըէնքլի չիչէքլէրի
կէօրտիւյիւմիւղտէ նէ՝ տիւչիւնմէլիյիղ, 9, 10. Պոււն-
լարըն վատըթատըլէ Ալլահ պիղէ նէ՝ անկլատըյօր։

ՏԵՐՍ Գ.

ԵՐՈՒԱՆԴ ՎԷ ՎԱՀԱՆ

Վահան	Էքմէք	Քէօյլիւ	Օպուրլըդ
Ղալէպէ	Հիճապ	Աճլըդ	Փարչա
Զիֆթլիք	Եէմէք	Ագմագ	Տամլա
Քեասէ	Տօղրամագ	Րէնք	Պույուր

1. Երուանդ՝ զէնկին պիր խանէտանըն օղլու
օլուպ, իւք պահարըն փարլագ պիր կիւնիւն-
տէ եագըն պուլունան պիր չիֆթլիյէ կէղ-
մէյէ կիթտի։ Օրայա վարտըդտա, պիր աղաճ
ալթընտա, չիմէն իւղէրինէ օթուրտու, վէ
գարնը աճըդտըղընտան պիր քեասէ սիւտ ըս-
մարլայըպ՝ իչինէ պիր աղ էքմէք տօղրայարագ
եէմէյէ պաչլատը։

2. Վահան տախի, Փագիր պիր քէօյլիւ էվ-
լատը օլարագ՝ օրատա տուրուպ, Երուանդա
պագտըդճա աղղընըն սուլարը ագար իտի. վէ
աճլըդ վէ եօգսուլլըդտան եիւղիւնտէ ըէնք
գարմամըչ իտի. օլ սիւտ էքմէքտէն ճանը չօդ
խթէտի իսէ տէ, եիւղիւնիւ գըղտըրըպ Ե-
րուանդտան պիր փարչա իսթէյէմէտի։

3. Քեասէնին տիպինտէ պիր աղ գալտըղըն-
տա, անը Վահանա վէրմէք Երուանդըն ֆիք-
րինտէն կէչտի իսէ տէ, օպուրլըղը էյիլիք էթ-
մէք արղուսընա զալէպէ էտէրէք պիր տամլա

գալմայրնճայա դատար ետի, լաքին քեասէ-
նին տիպինէ պաղտըղընտա, շու սէօղլէրի եւ-
զըլը կէօրտիւ :

Օպուրլըզ էյլէյնէ,
Ֆագիրէ վէրմէյնէ,
Իսթէմէմ քի գօյալար
Պէնի անըն էօնիւնէ :

4. Երուանդ պու սէօղլէրի կէօրիւնճէ, հի-
ճապընտան գըփի գըրմըղը քէսիլտի, վէ տէր-
'ազապ քեասէյի թէքըար տօլտուրտուպ' իչինէ
քէնտի էլի իլէ էքմէք տօղըրայարազ' գարնընը
տօյուրսըն տէյիւ վահանա՝ Պույուրըն՝ տէտի :

Սալէր . 1, 2. Երուանդ վահանա նէրէտէ բասթ
կէլտի : 3. Երուանդ ետիյլնտէն վահանա տա վէր-
տի' մի, վէրմէտիլնէ նի'չիւն փէչիւման օլտու . օ
սէօղլէր նէ' խտի : 4. Օ սէօղլէրի օգույընճա նէ
եաիտը :

ՏԷՐՍ 10.

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ ԻՔԻ ԹԱՊԻՄԹԸ

Թապի'աթ	Սէտա	Մէվսիմ	Էօթիւշ
Խույ	Զիմէն	Խըշըրթը	Փարազ
Զէհրէ	Սա'ատէթլի	Զուլմ	Թիւյ
Էսմէր	Մահոււն	Նատիր	Նաղիք

1. Յովհաննէս՝ պիր չիֆթ ճինին օղլու օղլապ,
կիւլիւնճ եիւզլիւ վէ խօշ թապի'աթլը պիր չօ-
ճուգ խտի : Զէհրէտի էսմէր վէ կիւղէլ, էլլէրի
վէ այազլարը տախի գուվլէթլի խտի : Սա-
պահտան ազշամա դատար՝ գըրտա չիմէնլէր
իւղէրինտէ եախօտ օրմանտա աղաճլար արա-
սընտա էյլէնիլ խտի քի, պէօյլէ սա'ատէթլի
պիր չօճուգ նատիր պուլունուր :

2. Լաքին հէփ քիւչիւք չօճուզլարտա պու-
լունտըղը կիպի, Յովհաննէսին տախի (պիրի
էյի պիրի ֆէնա) իքի թապի'աթը վար խտի քի
տա'իմա պիրի տիկէրինի եէնմէյէ չալըշըյօր
խտի :

3. Յովհաննէսին շու ֆէնա խույու վար խտի
քի, վուրապիլլի'րմիյիմ վուրամա'զմըյըմ տէյիւ
թէճըրիպէ էթմէք իչիւն, եօլտա հէր բասթ կէլ-
տիյի չէյէ թաշ աթար խտի :

4. Պիր կիւն Յովհաննէս՝ պէօյիւք պիր աղա-
ճըն ալթընտա եաթըպ ույուզլար իքէն՝ եապի-

րագլարն եւալաճա խըշըրթըսնտան կէօղ-
լէրինի աչտը. պիր տէ նէ՞ կէօրսիւն : Հէման
օլտըղը եէրին իւթիւնտէ սարգմըշ պիր տալ-
տա, կիւզէլ պիր գուշուն օթուրտըղընը կէօր-
տիւ :

5. Յովհաննէս պաշընը գալտըրըպ անա պագ-
տըգտա “նէ՛ կիւզէլ պիր գուշ” տէր իքէն՝
պիր տէ “Սճէպա պէն պիր թաշ ալըպ պու
գուշու վուրա պիլի՞ր մի իմ” տէյիւ տիւշիւն
մէյէ պաշլատը :

6. Պունուն իւզէրինէ տէօնիւպ պագտը քի,
հէման իսթէտիյի թաշ եանընտա տուրույօր,

վէ տէր 'ադապ թաշը ալըպ՝ գուշու վուրմագ
իշիւն գօլընը կէրի ալտը :

7. Հէման օ արատա պու քիւշիւք գուշ՝
քիւշիւճիւք աղղընտան ղայէթ խօշ սէսլէր չը-
գարարագ էօթմէյէ պաշլատը :

8. Սօնկրա գուշ փարլագ թիւյլէրինի չիթ-
մէք իշիւն սէսինի պիր աղ քէստի իսէ տէ, չօդ
էյլէնմէյէրէք երնէ էօթմէյէ պաշլատը : Սէ-
տասը կիթտիքճէ տահա եիւքսէլտի, տահա
շիրինլէշտի, վէ նիհայէթ նաղիք վիւճուտը
հալըղ գալմըշ կիպի գուշ սուսմաղա մէճպուր
օլտու :

9. Յովհաննէս՝ գուշուն պու տէրէճէ ֆէր-
րահլէ էօթիւշիւնէ շաշըպ, գօլը կէվլէտի, վէ
թաշ տախի էլինտէն եէրէ տիւշտիւ :

10. Գուշ էօթմէսինի թէմամ էտիպ՝ գա-
նատլարընը աչարագ ուշտու կիթտի, վէ Յով-
հաննէս մահղուն մահղուն արգասընտան պագա
գալտը : Տէմէք քի պու սըրատա անըն էյի
թապի'աթը ֆէնա թապի'աթընա ղալիպ կէլտի :

11. Էյ չօճուղլար, գուշլարա հիշ պիր ղիյա-
նընըղ տօգունմասըն : Պունլար եաղ մէվսի-
մինտէ չօդ պուլունտըղլարը ղէման թաթլը
էօթիւշլէրինի տինկլէմէք փէք խօշ օլուր : Պու
քիւշիւք հայվանլարա ղուլմ էթմէք նէ՛ գա-
տար կիւնահ տըր :

Սոսսլէր. 1. Պու տէրստէ ղիքր օլունան չօճուղը

Թա՛րիֆ էլէ : 2. Չօճուզարըն թապի՛աթը նա՛սըլ տըր : 3. Յովճաննէսին նէ՞ ֆէնա խուլու վար իտի : 4. Օ՛ պիր կիւն պիր աղաճ ալթընտա եաթար իքէն նէ՞ կէօրտիւ : 5. Նէ՞ տիւշիւնտիւ : 6. Նէ՞ եափտը : 7, 8. Գուշ նէ՞ եափտը : 9. Պուշտան Յովճաննէս նէ՞ հալէ կէլտի : 10. Հա՛նկը թապի՛աթը զալէպէ էթտի :

ՏԵՐՍ 11.

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԻՔԻ ԹԱՊԻԱԹԸ (Տապա՛թը)

Եուվա	Եէմ	Գանատ	Էթրաֆ
Մուհապէթ	Աղըզ	Փէրիշան	Ֆէրեատ
Տիգգաթ	Քէշֆ	Գապահաթ	Ֆիզան
Անպար	Գաֆէս	Հայրան	Զալիմ

1. Պաշգա պիր կիւն Յովճաննէս էվլէրինին արտընտաքի պէօյիւք աղաճտա՝ պիր գուշ եուվասընը պուլտու :

2. Թըրմանարադ պին զահմէթ իլէ աղաճա չըզըպ , գուշուն եուվասընա եէթիշտի , վէ

նէ՞ կէօրտէ էյի , պիր տէ եուվանըն իշինտէ պիր , իքի , իւշ տանէ գուշ եալըրըսը օլտըղընը կէօրտիւ :

3. Չար չափուք եուվայը թաղըմըյլէ ֆէսիւնին իշինէ գօյուպ եալաշ եալաշ տիգգաթլէ աղաճտան էնտի , վէ ալընը եօգլամագ իշին , անպար եանընտա պէօյիւք պիր սանտըգ իւշէրինէ օթուրտու :

4. Յովճաննէս՝ եէմ իշին թաղէ աղըզլարընը աչան՝ վէ ճիվիթիլէրի իլէ չօճուզարը հայրան էտէն պու իւշ եալըրյա մալիք օլտըղընա չօգ սէվլինտի :

5. Մնէրի պիրէր պիրէր չըգարըպ՝ էլինին իւղէրինտէ տուրտուրտու , անլէր տախի ուչաճագ կիպի գանատլարընը աչտըլար , լաքին Յովճաննէս ուչամայաճաղարընը էյի պիլիթ իտի :

6. Մնտէն սօնկրա քէնտի քէնտինէ “Իշթէ պու եալըրըլար պէնիմ տիր , ’աճէպա պունլարը նէ՞ եափայըմ ,” տէտի :

7. Սօնկրա “Պիլաիմ , պիլաիմ , պէօյիւք պիր գաֆէս ալըր , գուշլարը իշինէ գօյուպ պէսլէրիմ , եալաշ եալաշ պէօյիւրլէր , վէ սօնկրա էօթմէյէ պաշլարըլար . օ զէման նէ՞ կիւղէլ օլուր ,” տէտի :

8. Պիրաղ տուրարդտան սօնկրա շու ֆիքր կէլտի քի , “Եա անալարը կէլտիյինտէ եալ-

ըրբարընը եռւվատա պուլմազսա նէ՞ տէր. էլ պէթթէ փերիչան օլուր։”

9. Օ անտէ ցովհաննէս գանատ սէսի իշիթ տի, վէ կէօղէրինի գալորըրալ պագաը քի, կէրչէքատէն եալորըրաըն անասը կէլմիշ։ Պու նուն իւղէրինէ ցովհաննէս քէնտինին գապահաթըր օլտըրընը պիրաղ անկլամաղա պաշլատը, զիրա գուշ աղաճա գօնուպ կէօրտիւ քի, նէ եռւվա վար, նէ եալորը։

10. Օլ տէմ գուշուն թէլաշընը սէյր էթմէյէ եիւրէք տայանմաղ իտի։ Յիղան էտէրճէսինէ սէպէր չըգարըպ աղաճըն էթրաֆընը տօլաշըր իտի։

11. Պէօյլէ աղաճը տօլաշըր տուրուր իքէն ցովհաննէսին էլինտէ եռւվայը վէ եալորըլաընը կէօրիւպ՝ եինէ սըղլայարաղ տօլանա տօլանա աղաճըն էն ալչագ տալլարընա էնտի։

12. Գուշ կէօյա ցովհաննէսէ շէօյլէ տէյօր իմիշ. “էյ չօճուգ, եալորըլարըմը պանա վէր, անլէր սանա լաղըմ տէյիլ. էյէր անլէրի պանա կէրի վէրմէղսէն, մութլագա էօլիւրլէր։”

13. “էյ եարամաղ վէ զալիմ չօճուգ, եալորըլարըմը պանա վէր, սէն պէնիմ եալորըլարըմը ալտըղըն կիպի, պիրիսի տէ սէնի ա նանըն էլինտէն ալսա նէ՞ տէրսին։ էյ եարամաղ չօճուգ, էյ զալիմ չօճուգ՝ անլէրի պանա վէր։”

14. Գովհաննէս մէրհամէթսիղ տէյիլ իտի։ Եալորըլարա հայրան օլուպ անլէրի պէպլէմէք իսթէր իտի իսէ տէ, անալարընըն ֆէրեատընա եիւրէյի տայանամատը։

15. Պունուն իւղէրինէ աղաճա չըգըպ՝ եռւվայը չօգ տիգգաթլէ ալտըղը եէրէ գօտու, վէ եալորըլարըն անասը ուշուպ՝ եանլարընա վարտը վէ մուհապպէթ հէմ սէվիննէ անլէրէ գալիւշտը։

16. Սանըրսըն քի անլէր իլէ գօնուշըր, վէ ցովհաննէստէն տալսի անլէրի կէրի կէթիրտիյի իչին մէմնուն օլուր իտի։ Գովհաննէս իսէ՝ պու հալէ էօյլէ օն գուշա մալիք օլմագտան տահա զիյատէ քէյֆլէնէրէք անտէն սալուշուպ կիթտի։

17. Օլ կիւնտէն ցովհաննէս պիր տահա գուշարըր ինճիթմէմէյէ, պիր տահա անլէրի թաշլամամաղա վէ եռւվալարընը պօղմամաղա նիյէթ էտիպ գարար վէրտի։

18. էյ չօճուգլար, տա՞ իմա էյի թապի՛աթը նըղըն սէօղիւնիւ տինկլէյին, չիւնքի օ սիղի հագգ եօլա գըլաղըրղլար։

Սուրբ. 1. Գովհաննէս գուշ եռւվասը նէրէտէ պուլտու։ 2, 3. Անը նէ՞ եալիտը։ 6, 7. Քէնտի քէնտինէ նէ՞ տէտի։ 9, 10. Անալարը նէ՞ հալէ կէլտի։ 11. Նէ՞ եալիտը։ 12, 13. Գովհաննէստէն նէ՞ իսթէտի։ 15. Գովհաննէս նէ՞ եալիտը։ 17. Նէյ՞ գա-

բար քերտի : 18. Զօճուղար տա'խմա նէ՞ էթսէլէր
էյի տիր :

ՏԵՐՍ 12.

ՀԱՍՍԵԼԻՐ

Հասսէ	Լէմսիյէ	Րուհ	Տէրուն
Գուվլէ	Զայիգէ	Միւսթահադգ	Տազիգէ
Պասիրէ	Սամի'է	Ճէրիյան	Հազմ
Շամմէ	Ճիհէթ	Տամար	Թա'ամ

Մու. Գա'չ հասսէմիդ վար, եախօտ էթ-
րաֆըմըդտա օլան նէսնէլէրի՝ գա'չ վասըթա
իլէ հիսս էտիպ անկարըդ :

Ճէլու. Պէշ հասսէմիդ վար, եա'նի հիսս է-
տիպ անկամամըդ պէշ վասըթա իլէ օլուր :

Ս. Պու պէշ հասսէլէր նէ՞ տիր :

Ճ. (1) Գուվլէ ի պասիրէ, եա'նի կէօրմէք
հասսէսի. (2) Գուվլէ ի սամի'է, եա'նի իշիթ-
մէք հասսէսի. (3) Գուվլէ ի զայիգէ, եա'նի
թաթմադ հասսէսի. (4) Գուվլէ ի շամմէ, եա'նի
գօգլամադ հասսէսի, վէ (5) Գուվլէ ի լէմսիյէ,
եա'նի տօգուհմադ հասսէսի :

Ս. Պունլարըն հէր պիրինին խըտմէթի նէ՞ տիր :

Ճ. Գուվլէ ի պասիրէ իլէ կէօրիւրիւզ, գուվ-
լէ ի սամի'է իլէ իշիտիւրիւզ. գուվլէ ի զայիգէ
իլէ թաթարըդ. գուվլէ ի շամմէ իլէ պիր նէս-

նէսին գօգուսընը ալըրըդ, վէ գուվլէ ի լէմ-
սիյէ իլէ պիր նէսնէյէ տօգուհտըրմըդտա անըն
սէրթ եա եուհադ, գալըն եա ինճէ, տիւզ
եա փիւրիւզիւ օլտըղընը անկարըդ :

Ս. Վիւճուտիմիդտէ, պու խըտմէթիլէրի կէօ-
րէն վասըթալար եախօտ ալէթլէր հա'նկըլարը
տըր :

Ճ. Գուվլէ ի պասիրէնին ալէթի կէօլ տիր :
Գուվլէ ի սամի'էնին ալէթի գուլ տըր : Գուվ-
լէ ի զայիգէնին ալէթի գուլ տըր : Դն-
սան վիւճուտինին հէր հանկը գըսմը՝ պիր նէս-
նէյէ տօգուհտըրընտա, ազ չօգ հիսս էթմէք
գապիլիյէթի վար իսէ տէ, գուվլէ ի լէմսիյէ-
նին պաշլըճա ալէթի էլ տիր :

Ս. Սղըղնա պիր փարչա շէքէր ալտըղընտա
նէ՞ տույարսըն :

Ճ. Կիւղէլ պիր թատ, քի գուվլէ ի զայիգէ
վասըթասըլլէ օլուր :

Ս. Փարմաղըն իլէ աթէշ թութար իսէն,
եախօտ իյնէ իլէ էթինի տէլէր իսէն, նէ՞
տույարսըն :

Ճ. Վիւճուտէ աղըր վէրէն պիր շէյ տույարմ :

Ս. Ատէմին պու զիքր օլունան պէշ հասսէ-
լէր վասըթասըլլէ անկատըղը շէյէ նէ՞ տէնիլիւր :

Ճ. Հիսս :

Ս. Հայվանլարըն տա հասսէսի վա'ր մը :

Ճ. Էվվեթ, հեփաինին տէ վար, վէ պա'ղը-
սընընքի պիղիմքինտէն տահա գուվվեթլի տիր :
Պիլֆարդ քէօփէյին գուվվէ ի շամմէսի պի-
ղիմքինտէն չօգ գուվվեթլի տիր . զիրա չօգ
ուղագտան գօգու ալըր : Գուշլարըն տախի
գուվվէ ի պասիրէսի պիղիմքինտէն չօգ գուվ-
վեթլի տիր : Ինսան հասսէլէր ճիհէթիյլէ հայ-
վանլարա էրիշէմէտիյի կիպի, գուվվէ թարա-
ֆընտան տախի նիշէլէրինտէն աշաղը տըր ,
վէ լաքին բուհ, վէ 'ազլ, վէ նութգ ճիհէթիյլէ
ճիւմֆէսինտէն իւսթիւն տիր :

Ս. Բուհ, եախօտ ճան նէ՞ տիր :

Ճ. Տէրունիսիզտէ՝ էլ իլէ աօգուհուլմազ ,
վէ կէօզ իլէ կէօրիւնմէզ պիր շէյ վար . ին-
սանըն հեփ հարէքէթլէրինի վիւճուտէ կէթի-
րէն օ տըր քի անա Բուհ, եախօտ ճան տէրիզ :
Հիսս էտէն, տիւշիւնէն, բուպար էտէն, իճատ
էտէն, կէշմիշի զիքր էտէն, վէ կէլէճէյի էվ-
վէլտէն ֆարգ էտէն՝ բուհ տըր : Խայրը վէ շէրրի
իշլէյէն, հէմ էճր ու ճէզայա միւսթահագգ
օլան՝ բուհ տըր : Բուհ տա'իմա պագի տիր
վէ միւթալա'ա իլէ մա'լիւմաթ քէսպ էթտիյին-
տէն քէմալէ վասըլ օլա պիլիր : Վիւճուտիմիզլէ
նէ սուրէթտէ պիրլէշտիյինի քիմնէ պիլմէզ իսէ
տէ, աղըր խասթալըգ վէ գաղա եախօտ իխ-
թիյարըլըգ վասըլթասըլէ էօլիւմ կէլտիյինտէ
բուհըն ճէսէտտէն այրըլաղըլըն հէր քէս պիլիր :

Ս. Վիւճուտըն էն մուհիմմ գըամլարը հա'ն-
կըլար տըր :

Ճ. Տիշարըտա օլանլար պուհլար տըր, եա'նի
կէօզ, քաւաթ, պաւաթ, ալէ : Իշինտէ եախօտ տէ-
րունտէ պուլունանլարտան պիրի՝ էէրէտ տիր :
Եիւրէք՝ տամարլար վասըլթասըլէ գանը պիւ-
թիւն վիւճուտտէ ճէրէյան էթտիրիր, վէ թա-
էօլիւմ կէլիպ էիւրէյի տուրտուրընճայա գա-
տար պիւթիւն վիւճուտը հարէքէթ էտէր պիր
հալտէ սագլար : Տէրունտէ պուլունան գըամ-
լարըն պիրի տէ ափէր տիր, քի իքի գըսմ
օլարագ, նէֆէս ալմաղա մախսուս պիր ալէթ
տիր : Օրատա հալա գանը թէմիզլէմէք իշիւն
իքի իւշ տագիգէ տուրընճա ֆէնալաշըր, վէ
նէֆէս իլէ տըշարը չըզըպ՝ էէրինէ թէմիզ հալա
կիրէր : Սգ ճիյէրին ալթ թարաֆընտա ֆա'թ
վար տըր, պու իսէ ինսան հայաթընըն հըֆզը
իշիւն էէնիլէն թա'ամլարը հաղմ էտէր :

Պունտան մա'տա քաւաթնէ տէ վար քի ան-
տէն սաֆրա հասըլ օլուր, պիր տէ աւաթ վար
տըր քի, անըն խըտմէթի նէ օլտըղը հէնուզ
անկաշըլաամմըշ տըր :

ՏԷՐՍ 13.

ՎԱԳԸԹ ՎԷ ԹԱԳՍԻՄԻ

Զէման	Տիւրլիւ	Եէտի	Էպէտի
Հուլուլ	Սար	Ալթմըշ	Թագսիմ
Միւտտէթ	Սա'աթ	Յունվար	Թէքրար
Գըսմ	Հաֆթա	Յուլիս	Շաֆագ

1. Զէման էղէլի վէ էպէտի եա'նի նէ էվլէլի նէ տէ սոնու օլուպ, տա'իմա հուլուլ էտիճի միւտտէթ տիր. զէմանըն ինսան թարաֆընտան ուսուլ ալթընա ալընըպ թագսիմ օլուլ նան գըսմընա վագըթ իսմինի վէրերիղ: Վագթըն գըսմընա տախի տիւրլիւ տիւրլիւ իսմէր վէրիլի. մէսէլա, Սա'ր, Սէնէ, Այ, Հաֆթա, Կէն, Սա'աթ, Տաֆէթէ, վէ Սա'նէ կիպի:

2. Պիր կէօզ եուսուպ աչմագ իչիւն իղթիղա էտէն վագթա, Սա'նէ տէնիր:

Ալթմըշ սանիյէ պիր Տաֆէթէ էտէր:

Ալթմըշ տագիղէ պիր Սա'աթ էտէր:

Եիրմի տէօրթ սա'աթ պիր Կէն էտէր:
Եէտի կիւն պիր Հաֆթա էտէր:
Տէօրթ հաֆթա վէ իքի կիւն, եախօտ օթուղ կիւն պիր Այ էտէր:

Օն իքի այ, եախօտ, իւչ եիւղ ալթմըշ պէշ կիւն պիր Սէնէ էտէր:

Եիւղ սէնէ պիր Սա'ր տըր:

3. Պիր սէնէտէ էլլի իքի հաֆթա վար. հաֆթա նըն կիւնլէրինին իսմէրի պունլար տըր:

Պաղար	Կիրակի
Պաղար էրթէսի	Երկուշաբթի
Սալի	Երեքշաբթի
Չարշամպա	Չորեքշաբթի
Փէնչէմպէ	Հինգշաբթի
Ճիւմ'ա	Ուրբաթ
Ճիւմ'ա էրթէսի	Շաբաթ

4. Այլարըն առլարը տա շունլար տըր:

Յունվար	Քեանունի սանի (31 կիւն).
Փետրվար	Շուպաթ (28 կիւն).
Մարտ	Մարթ (31 կիւն).
Ապրիլ	Նիսան (30 կիւն).
Մայիս	Մայիս (31 կիւն).
Յունիս	Հաղերան (30 կիւն).
Յուլիս	Թէմուզ (31 կիւն).
Օգոստոս	Արսթոս (31 կիւն).
Սեպտեմբեր	Էյլուլ (30 կիւն).
Հոկտեմբեր	Թըշրինի էվլէլ (31 կիւն).
Նոյեմբեր	Թըշրինի սանի (30 կիւն).
Դեկտեմբեր	Քեանունի էվլէլ (31 կիւն):

5. Պիր սէնէնին իւշ եիւզ ալթմըշ պէշ կիւ-
նիւ, վէ ալթը տա սա'աթը վար, պու ալթը
սա'աթ տէօրթ սէնէտէ պիր կիւն էթտիլին-
տէն՝ օ սէնէնին կիւնիւ իւշ եիւզ ալթմըշ
ալթը օլուր, վէ օ սէնէյէ Սաւ ք քէպէ-ք (նահանջ
տարի) տէրլէր :

6. Սաւ ք քէպիսէնին պու Ֆաղլա կիւնիւնիւ՝
Փետրվար (Շուպաթ) այլնա զամմ էտէրլէր,
քի անըն եիրմի սէքիզ կիւնիւ վար իքէն՝ պու
սէպէպտէն տէօրթ սէնէտէ պիր եիրմի տօգուզ
կիւնիւ օլուր :

7. Պիր կիւնիւն եիրմի տէօրթ սա'աթը օլուպ
իքի գըսմա եա'նի այտընլըզ վէ գարանլըզ
գըսմլարնա թադսիմ օլունուր : Կիւնէշ տօղ-
տուգտան պաթընճայա գատար այտընլըզ օլուր,
քի պունա Կէ-քէ-քէ, վէ կիւնէշ պաթտըգտան
թէքրար տօղընճայա գատար գարանլըզ օլուր,
քի պունա տա Կէճէ տէնիլիր :

Կիւնէշ տօղմաղտան էվվէլ օլան եարը պու-
չուգ այտընլըզ, Շաֆէ տէնիր : Կիւնտիւզիւն
եարըսընա Էյէ Է-քէ-քէ, վէ կէճէնին եարըսընա
Ե-քէ Էճէ տէնիր :

Սա'աթը : 1. Վաղըթ նէ՞ տիր : 1, 2. Նա'սըլ թադ-
սիմ օլունմըշ տըր : 3. Պիր սէնէտէ գա'ն հաֆթա
վար տըր : 3. Կիւնյէրին իամինի գիքը էթ : 4. Սէ-
նէտէ գա'ն այ վար տըր : Այլարըն իամինի վէ հէր
պիրինին գա'ն կիւնիւ օլտըզընը սէօյէ : 5. Սաւ ք քէ-
պիսէ նէ՞ տիր : 6. Փետրվարըն գա'ն կիւնիւ վար :
7. Կէճէ իլէ կիւնտիւզ նէ՞ տիր : Շաֆազ նէ՞ տիր :

ՏԵՐՍ 14.

ԳԻԻԶԻԻԲ ՏԻԻՇՄԵՆԼԵՐ

Տիւլմէն	Փատիշահ	Գույրուգ	Կէօք
Սինէք	Խայր	Փէնչէ	Ատէմ
Սիվրի	Գօրգու	Իգրար	Մագամ
Բահաթ	Տէլիք	Մէճպուր	Տօսթլըք

1. Պիր «Էլէ Էլէ» պիր կիւն արսլանա՝ «Պիզ
սէնին իլէ տօ'նթ կիպի եօգսա տիւշմէն կիպի
մի կէշինմէլի իզ» տէտի :

2. Արսլան անա պիր հիտտէթլէ՝ «Երգըլ
կիթ շուրատան, շաշըն սինէք, շիմտի սէնի
այաղըմըն ալթընա ալըր էգէրիմ, սէնին խայ-
ընտան նէ՞ օլուր քի շէրրինտէն գօրգուլտուն»,
տէյիւ ճէվապ վէրտի :

3. Սիվրի սինէք՝ «Փէք էյի, պիր աղտան
կէօրիւրսին» տէյիպ ուչտու, վէ կիտիպ արս-
լանըն պուրնունըն տէլիլինէ կիրէրէք՝ պիր
տիւզիյէ անը կիտիշտիրիպ րահաթսըլ էտէր
իտի :

4. Փատիշահ մագամընտա օլան արսլան՝ կէօք
կիպի կիւրլէր, գույրուզընը իքի եանընա չար-
վար, փէնչէսի իլէ պուրնունըն տէլիլէրինի
երըթար, վէ սըզընթընտան թօզա թօփ-
րաղա պէլէնիր իտի :

5. Պունուն իլէ պերապէր պիր չարէ պուլա-

մայրս, մեղքիւր սիւրբի սինէք երնէ ըսհաթ-
սըզ էտէր տուրուր իտի, շէօյլէ քի արսլան
նիհայէթ, պիր աղ էվլէլ խօր թուլթարղը օլ
քիւչիւք սինէքտէն եհնիլմիշ օլտըղընը իգրար
էթմէյէ մէճպուր օլտու :

6. Տիւշմէնին քիւչիւլիւ օլմաղ : Հէր արէօ էյի-
լիք տէ քէօթիւլիւք տէ էտէ պիլիւր : Տօսթ-
լըղը հիշ պիր շէյէ եարամայաճաղ ատէմ օ-
լամաղ :

Սահմէլէր : 1. Սիւրբի սինէք արսլանա նէ՞ տէտի :
2. Արսլան նէ տէտի : 3. Սիւրբի սինէք սօնկրա
նէ՞ եափտը : 4. Արսլան նէ՞ հալա կէլտի : 5. Արս-
լան նէ՞ էթմէյէ մէճպուր օլտու : 6. Պու հիքեայէ-
տէն նէ՞ անկլաշըլըր :

ՏԵՐՍ 15.

Ե Ա Ն Գ Օ

Եանդօ	Սահրա	Խօշնուտ	Ինթիզամ
Թըպղը	Թէ՛աճճիւպ	Շիքեայէթ	Ճէօմէրտ
Տէրէ	Օրման	Ղաղապ	Ինսանիյէթ
Սէտա	Տարղըն	Մատտէ	Հաղղանիյէթ

1. Եանդօ նէ՞ տիր, պիլի՞ր մի սին :

2. Պիր ատէմ պիր սէս չըգարտըգտան, եա
պիր սէօղ սէօյլէտիքտէն սօնկրա՝ թըպղը անըն
սէսի քէնտինէ կէրի տէօնէր իսէ, օ կէրի տէօ-
նէն սէսէ Եանդօ տէրլէր : Տաղ վէ տէրէ արա-

սընտա սէս չըգարտըլ օլանլար եանդօ նէ օլ-
տըղընը անկլարլար :

3. Միհրանիկ տահա եանդօնըն նէ օլտըղընը
պիլմէղ իքէն, պիր կիւն սահրատա կէղէյօր
իտի :

4. Նասըլ իսէ օյնար իքէն Միհրանիկ «Էյ,
էյ» տէյիւ պաղըրտը, վէ եանընտաքի օրման-
տան տա քէնտինէ «Էյ, էյ» տէյիւ պիր սէտա
կէլտի :

5. Օրատա պիր քիմնէ սաղլանմըլ տըր զանն
էտէրէք, չօճուղ թէ՛աճճիւպ էթտի :

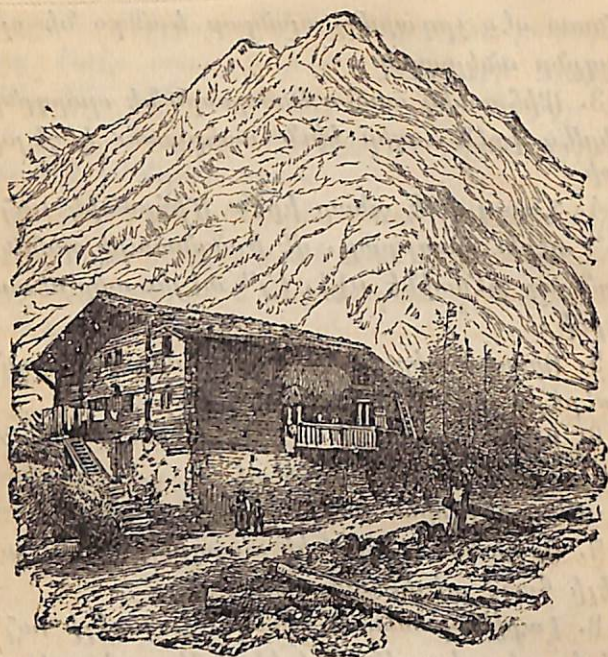
6. «Մէն քի՞մ սին» տէյիւ սօրտու : Օրման-
տան տախի 'այնի սուրէթտէ

«Մէն քի՞մ սին» տէյիւ պիր սէս չըգտը :

7. Օլ զէման Միհրանիկ տարղընըղլա «Հայ
տէլի հայ» տէյիւ պաղըրտը :

8. Լաքին օրմանտան տախի «Հայ տէլի հայ»
տէյիւ պիր սէս քէնտինէ կէլինճէ տահա զիյա-
տէ հիտտէթլէնիպ՝ օրմանտա սաղլանմըլ զանն
էթտիյի չօճուղա գարշը պիր չօղ տարղըն սէօղ-
լէր սէօյլէտի :

9. Եանդօ տախի՝ Միհրանիկին հէր սէօյլէ-
տիյի սէօղիւ թըպղը թըպղընա քէնտիսինէ
կէրի վէրինճէ, Միհրանիկ օրմանտաքի չօճուղը
սաղլանտըղը եէրտէն պուրուպ, անտէն ինթի-
գամ ալմաղ իչիւն՝ զաղապլէ օրմանա դօշտու,
լաքին նէ՛ չօճուղ նէ՛ պիր քիմնէ կէօրտիւ :

10. Պունուն իւզերինէ Միհրանիկ գալգըպ տէր 'ադապ էվէ կիթտի, վէ «Օրմանտա պիր պոչպողաղ չոճուգ սաղլանմըչ տա, պանա նէ գատար կիւճէնիլէճէք սէօղլէր սէօղլէտի» տէյիւ անասընա շիքեայէթ էյլէտի :

11. Անասը 'ադըլլը պիր գատըն օլտըղըն տան, մատտէյի անկատը, վէ օթուրուպ անը կիւզէլճէ թա'րիֆ էթտի :

12. «Էվլատըմ, շիքեայէթ էթտիյին չոճուգ

սէն սին, զիրա հէփ իշիթտիյին սէօղլէր՝ սէնին սէօղլէտիյին սէօղլէրին եանգօսը տըր : Էյէր սէն օրմանա, խօշ վէ թաթլը սէօղլէր սէօղլէսէ իտին, օ տա սանա թաթլը վէ խօշ ճէվապլար վէրիւր իտի :

13. «Օղլըմ, տիւնեա տախի պէօղլէ տիր : Պիղ պաշգալար իլէ նասըլ մու'ամէլէ էտէր իսէք, անլէր տախի պիղիմ իլէ էօղլէ մու'ամէլէ էտէրլէր. եա'նի պաշգալարըն պիղէ օլան մու'ամէլէսի պիղիմ անլէրէ օլան մու'ամէլէմիղին կէրի տէօնմէսի, եա'նի եանգօսը կիպի տիր : Էյէր անլէր իլէ հազգանիյէթ իւզրէ կէչի նիրսէք, անլէր տէ պիղիմ իլէ հազգանիյէթ իւզրէ կէչինիրլէր : Վէ էյէր գօնչուլարըմըլա ճէօմէրտ, վէ խօշ, վէ ինսանիյէթլի պուլուն մաղ իսէք, անլէրտէն ճէօմէրտլիք, վէ խօշ նուտըղգ, վէ ինսանիյէթ էլպէթթէ կէօրէմէյիլ :

Սո'ւլէր : 2. Եանգօ նէ տիր : 3—9. Միհրանիկ սահրատա կէզեր իքէն նէ օլտու : 10. Էվէ կէլինճէ նէ տէտի : 12. Անասը անա նէ տէտի : 13. Հալըմըլ եանգօյը իշիտէն չոճուղըն հալինէ նէ խուսուտա պէնկզեր :

ՏԵՐՍ 16.

ՏԱՆԻԷԼ

Էսիր	Ֆուրսաթ	Տիւէք	Իքրահ
Ֆազիլէթ	Խասիմ	Ֆէրման	Գուսուրմուշ
Մէշնուր	Իպատէթքեար	Սատր	Ալըջան
Մէսնէտ	Ճիւրմ	Տիւլմէն	Էֆքեար

անիէլ՝ Պապէլ (*) տիւարնա
կէօթիւրիւնն իպրանի էսիրէ-
րնատէն պիւրի իտի, վէ էսիրէք
հալինտէ տախի եինէ օ տիւար-
տա փէք պէօյիւք պիւր զաթ օլ-
տու : Շէօհրէթի, պէօյիւք իւլիւ
խէ պաշգա քիմնէլէրտէն պօյ-
լը օլմասընտան տէյիլ, անճադ
'ալիմ վէ Փազիլէթի օլմասընտան իտի :

2. Տանիէլին պու գատար պէօյիւմէսինէ
պէրապէրինճէ խրոմէթտէ պուլունան արգա-
տաշարը զըզգանարագ՝ քէնտիսինի մէսնէ-
տինաէն տիւշիւրմէյէ ֆուրսաթ կէօզէտիրլէր
իտի : Տանիէլ Պապէլ հիւքիւմէթինին իւշիւն-
ճիւրէ"իսի իտի իսէ տէ, տիւլմէնէրի անտէ

(*) Պապէլ՝ գատար՝ զէմանըն էն էպի վէ էն կէնիշ շէհր-
լէրէնտէն պիւրի իտի :

պիր դապահաթ պուլամաղլար իտի, “ղիրա
անտէ ա'լա բուհ վար իտի :”

3. Լաքին Տանիէլ՝ իպատէթքեար պիր առէմ
օլտըղընտան տիւլմէնէրի պունու պիլէ պիր դա-
պահաթ կիպի կէօսթէրմէյէ չալըշտըլար : Փա-
տիշահա կիտիպ անը գանտըրարագ, օթուղ
կիւնէ գատար փատիշահտան մա'տա պիր ա-
տէմտէն եա Ալլահտան պիր շէյ տիլէյէն քիմնէ
արսլանլարըն չուգուրընա աթըլսըն տէյիւ պիր
ֆէրման չըգարտըլար :

4. Տանիէլ՝ պէօյէ պիր ֆէրման չըգարտըլը
իշիթտիքտէ, վէ պու ֆէրմանըն գալտըրըլ-
մասընըն միւմքինսիղ օլտըղընը պիլէրէք՝ նէ՝
եափտը : իպատէթ էթմէք իշիւն տիւլմէնէ-
րինին իշիտիպ կէօրէմէյէճէյի պիր մահալէ՝ մի
շէքիլտի զանն էտէրսինիղ :

5. Խայր, պու տինտար առէմ էօյլէ էթ-
մէտի : Քէնտինին սուչսուղ օլտըղընը փէք կիւ-
ղէլ պիլիր իտի, օլ սէպէպտէն նէ ինսանտան
նէ տէ արսլանլարտան գօրգար իտի : Իվինէ
կիտիպ էվիլէքի կիպի, “օտասընտա փէնճէրէ-
լէրի Նէրուշալիմէ տօղրու աչըգ օլարագ՝ կիւն-
տէ իւշ քէրրէ տիղ շէօքիւպ տու'ա էտէր իտի :”
Տիւլմէնէրի պունու իշիտի իշիթմէղ հէման
կիտիպ փատիշահա խապէր վէրտիլէր :

6. Հալ պու քի, փատիշահ Տանիէլի չօգ սէվ-
տիյինտէն, պէօյլէ պիր ֆէրման չըգարտըլընա

փեշիման օլտու , վէ ագչամա դատար անը
խեւաս էթմէյէ չալըշտը : Լաքին ֆերմանըն
թէրթիպի , վէ օլ տիւլմէնլէրին Տանիէլէ օ-
լան զըղգանմալարը օլ տէրէճէ չէտիտ ի-
տի քի , փատիչահըն վէրմիշ օլտըղը ֆերմանը
թէպտիլ էթմէսինէ հիշ պիր վէճհ իլէ բաղի
օլմատըլար :

7. Պունուն իչիւն անլէր Տանիէլի թուրուպ՝
արսլանլարըն չուգուրընա աթտըլար : 'Սճէպա
օլ գուտուրմուշ արսլանլար անը փարէլէյիպ՝
թէլէֆի էթտիլէ՞ր մի :

Խայր . Տանիէլին կիւլէնտիյի Սւլլահ՝ անըն
սուչսուղ օլտըղընը պիլիւր իտի , օլ սէպէպտէն
մէլէյինի կէօնտէրիպ արսլանլարըն աղղընը դա-
փաթտը քի , պիր զիյանլարը անա տօգուն-
մասըն :

8. Պէլքի խաթրընըղա օ արսլանլար ատէմէ
ալըչգան օլարադ՝ Տանիէլին եէրինտէ պաշ-
գասը տա օլսա , տօգանմաղլար կիպի պիր չէյ
կէլիւր . լաքին պու հիքեայէնին կէրիտի վար ,
անը տա սէյլէյէլիմ :

Սապահլայըն փատիչահ չուգուրըն աղղընա
կէլիպ Տանիէլին սաղ սէլիմ օլտըղընը կէօր-
տիւքտէ՝ անը օրատան չըգարսընլար տէյիւ-
էմը էթտի :

9. Պունուն իւղէրինէ Տանիէլ վէ ճիւմլէ
տօսթլարը չօդ սէվինտիլէր : Փատիչահ իսէ

պու արատա էյի պիլտի քի Տանիէլին տիւշ-
մէնլէրի՝ անըն քէնտիլէրտէն 'ալիմ վէ էյի օլ-
տըղը իչիւն գըղգանտըլար , վէ պու իշէ սէ-
պէպ օլտուլար :

10. Իմտի փատիչահ պու քէօթիւ ատէմլէ-
րին հէփսինի թուրտուրուպ՝ Տանիէլի աթ-
տըլարը օլ արսլանլար չուգուրընա աթտըլար :
Սնլէրի հըֆղ էթմէք իչիւն՝ Սւլլահ պիր մէլէք
կէօնտէրմէտի , անճադ "անլէր տահա չուգու-
րըն տիպինէ եէթիշմէղտէն արսլանլար անլէրէ
մուսալլաթ օլուպ՝ անլէրին հէփ քէմիքլէրինի
գըրտըլար :

11. Պունտան սօնկրա Բապպ Տանիէլէ 'աղիմ
վէ ճէլիւ վահիլէր պէյան էյլէտի , վէ Տանիէլ
անլէրտէ՝ եէրին փատիչահլըղլարընը վէ հիւ-
քիւմէթլէրինին մէյտանա չըգմասընը վէ մէյ-
տանտան դայպ օլմասընը , հէմ տախի 'աղը-
պէթ պիւթիւն տիւնեայը տօլտուրաճադ օլան՝
Գրիստոսըն փատիչահլըղընըն գուրուլմասընը
կէօրտիւ :

Սուրբ : 1. Տանիէլ քիմ իտի , 1, 2. Անը նի-
չիւն գըղգանտըլար : 3. Օլ քէօթիւլէր նէ՞ եափ-
տըլար : 4, 5. Տանիէլ 'իպատէթտէն վաղ կէչտի՞ մի :
5. Նէ՞ եափտը : 6. Փատիչահ նէ՞ էֆքեարտա իտի :
7. Տանիէլի նէրէյէ աթտըլար : Արսլանլար անա
տօգունտու մը : Նի՞չիւն : 10. Օլ դէման փատիչահ
օ ատէմլէրի նէ՞ եափտը : Արսլանլար անլէրէ տօ-

գունտուլա՞ր մը : 11. Պունտան սօնկրա Բապպ Տա-
նիէլէ նէ՞ պէյան էյլէտի : Պու մատտէ նէ՞րէտէ
նաղլ օլունմըշ տըր : — Տան . 6. պապտա :

ՏԵՐՍ 17.

Է Տ Է Պ

Դիւմ	Գուլադ	Զիպան	Քիրլի
Էտէպ	Թահսին	Պուրուն	Այնէ
Սաղըն	Թըրնագ	Միտէ	Գօփճա
Սապահ	Թիւքրիւք	Մէնտիլ	Շաղա

1. Էտէպ տախի պիր ՚իւմ տիր , վէ էյեր
պիր չօճուգ չօգ շէյ էօյրէնստէ տէ էտէպի պիւ-
մէսէ , եա՛նի թաւր ու հարէքէթինտէ թէր-
պիլէսիզ օլուրսա , հիչ պիր քիմսէ էօյլէ պիր

չօճուղը հէմ թահսին էտէմէզ հէմ սէվէմէզ :

2. Էյեր խօր թութուլմամագ վէ պաշգա-
լարա էյլէնճէ օլմամագ իսթէրսէն , ույղունսըզ
վէ թէրպիլէսիզ հարէքէթտէն սաղըն : Հանկը
հարէքէթլէր թէրպիլէսիզլէք օլտըղընը պիւ-
սին տէյիւ սանա՝ պա՛ղըլարընը սէօյլէյիւմ :
Պագ թէրպիլէսիզ օլան նէլէ՛ր եափար :

3. Սապահլայըն գալգտըղընտա եիւզինիւ ,
տիլլէրինի , գուլաղընը վէ էլինի երյգամաղը ,
վէ պաշընը տարամաղը տիւլինմէզ :

4. Թըրնագլարընը կէմիրիր , վէ եախօտ պաշ-
գալարըն էօնինտէ քէսէր թէմիլլէր :

5. Էլինտէ գալէմ , քեաղըտ , էլտիվէն , չիչէք
վէ հէր նէ օլսա , հէման աղղընա կէօթիւրիւր :

6. Եիւզինտէ , էսվապընտա , եա էլինտէ
պիր լէքէ օլուր իսէ , թիւքրիւյի իլէ հէր քէսին
էօնինտէ չըգարըր :

7. Թըրնագլարը իլէ պաշընը գաշըր , վէ
էյեր եիւզինտէ չիպան եա սիվիլճէ վար իսէ ,
գաշըյըպ հէր քէսին էօնինտէ գանատըր :

8. Թըրնագլարը իլէ տիլլէրինի , վէ գուլա-
ղընը թէմիլլէր :

9. Պուրընընը էօթտիւրէրէք սիլէր , վէ սօնկրա
մէնտիլի աչըպ իչինէ պագար : Էյեր թէրպիլէ-
սիզլիլի պիր աղ զիյատէճէ իսէ , մէնտիլսիզ
սիւմքիւրիւպ հէր կէօրէնին մի՛տէսինի պու-
լանտըրըր :

10. Փարմագլարը իւն սըգ սըգ պուրնընը
գարըշտըրըր :

11. Մէնտիւին նէյէ գուլանըլտըղընը պիւ-
մէզ իմիշ կիպի հէր եէրէ թիւքիւրիւր :

12. Իւսթիւ պաշը քերլի օլտըղը հալտէ միւ-
սաֆիրլիյէ կիտէր :

13. Աղղընա քեաղըտ ալըր չիյնէր, տու-
տագլարը իւզէրինէ կէթիւրիւր, վէ եախօտ եու-
վարլայըպ էօթէյէ պէրիյէ աթար :

14. Տուրմայարագ օթուրտըղը սանտալեայը
օյնատըր :

15. Սէօղ սէօյլէր իքէն պաշընը տա՛իմա
սալլար :

16. Գօլլարընը տիզինէ գօր, վէ եախօտ
տիզլէրինի պիրլէշտիրիպ էլլէրիյէ պաղլար :

17. Հէր քէսին էօնիւնտէ այնայա պագար,
վէ իֆթիխարընը եիւզիւնտէ պէլլի էտէր :

18. Սաշը գարմա գարըշըգ իքէն սօգաղա
չըգար :

19. Պօշ շէյլէրէ տէլի կիպի գահգահա ի-
լէ կիւլէր, վէ եախօտ աղղընը աչըպ հայրան
գալըր :

20. Քէնտիտի իլէ գօնուշանա էլլէրինի ու-
ղատըպ, կեահ գօփիճասընը, կեահ եագասընը,
վէ կեահ էթէյինի թուլթար :

21. Սա՛աթը օլտըղընը պաշգալարա պիւ-
տիրմէք իսթէյօր իմիշ կիպի, տա՛իմա սա՛ա-

թընըն քէօսթէյի վէ եախօտ անախթարըլլէ
օյնար :

22. Պիր իլահի եա մուզիգա իշիթտիյինտէ,
քէնտի տէ հէման սէօյլէմէյէ, եախօտ էլ վէ
այաղըլա վուրմաղա, վէ պաշընը սալլամաղա
պաշլար :

23. Էանընտա օթուրանլարըն ըահաթընը
տիւշիւնմէյէրէք այաղը իլէ անլէրին սանտալ-
եասընը տէփրէտիր :

24. Կիւնէշին ըշըղընա տայանամայօր կիպի
կէօղլէրինի եումար :

25. Լիւզիւմիլիւ լիւզիւմիլիւ եէրէ օմուզլա-
րընը սիւքէր :

26. Տարըլտըղը վագըլթ այաղընը եէրէ վու-
րուր :

27. Պիր շէյտէն օսանտըղընտա, եախօտ ույ-
գուսը կէլտիյինտէ՝ էլիյլէ աղղընը գափամայա-
րագ, ուղընտըղ սէսլէր իլէ, ուղըն ուղատիյէ
էսնէմէյէ պաշլար :

Պա՛ղէն տէ էսնէր իքէն գօլլարընը օ եանա
պու եանա ուղատարագ կէրնէշիր :

Սա՛ալլէր : 1. Քիմօ՞ էտէպլի տէնիլիր : 2. Էտէ-
պին ֆա՛իտէսի նէ՞ տիր : 3—7. Թէրպիյէսիզլիյին
պիր գաշ տիւրլիւսիւնիւ սէօյլէ : 8—27. Թէրպիյէ-
սիզ քիմսէ տահա նէլէ՞ր եափար :

ՏԵՐՄ 18.

Ճ Ի Ս Մ

ձիւսմ	Քէզալիք	Քէսիֆ	Հալա
Աֆէրին	Աղաճ	Խայր	Գանատ
Թա'րիֆ	Գուշ	Էվլէթ	Սֆլ
Կէօզ	Կէօք	Ղայէթ	Ղայրի

Չօճո՛ւք . Պապա , պու կիւն խօճամա «Այ նէ՞ տիր» տէյիւ սորտում , օ տէ «ճիւսմտիր» տէտի : Պու նէ՞ տէմէք անկլայամայօրում :

Փեռէր . Պէնի տինկլէ , սանա պու շէյի թա'ւրիֆ էտէյիւ : Կէօրիւպ տօգունա պիլիթիյիմիզ հէր շէյէ ճիւսմ տէնիր : Էլինտէքի քիթապը կէօրէ պիլիթիյօրն , էօյլէ իսէ քիթապ ճիւսմ տիր :

Չ . Սնկլատում :

Փ . Շու թաշ ճիւսմ մի , տէյիլ մի , սէօյլէ պաղայում :

Չ . Ճիւսմ տիր զանն էտէրիւ :

Փ . Կէօզիւն կէօրիւյօր , վէ էլին իլէ տէ անա տօգունա պիլիթիւն , էօյլէ իսէ պու շէյ ճիւսմ օլմագ կէրէք տիր : Քէզալիք աղաճ , վէ իւղէրինտէ տուրան գուշ , վէ ալթընտա օթլայան հայվանլարըն հէփիսի տէ ճիւսմ տիր , չիւնքի հէմ կէօրէ պիլիթիզ , հէմ տէ տօգունա պիլիթիզ : Կէլէլիւս այա : Այը կէօրէ պիլիթի մի սին :

Չ . Էվլէթ , չօգ տէֆ'ա կէօքտէ կէօրիւյօրում : Փ . Սնա տօգունա պիլիթի մի սին :

Չ . Խայր , տօգունամամ :

Փ . Նի՛չիւն տօգունամազսըն : Էյէր անա չօգ էագըն օլսայըտըն , շու տուրտըղըն եէրէ տօգունա պիլիթիյին կիպի , անա տա տօգունա պիլիթի իտին :

Չ . Էագըն օլսայըտում տօգունա պիլէճէյիմի նէտէն պիլիթիյօրն :

Փ . Շու էվի կէօրիւյօրն , լաքին պուրատան անա տօգունա պիլիթի մի սին :

Չ . Խայր :

Փ . Նի՛չիւն տօգունամազսըն :

Չ . Չիրա փէք ուզագ տըր :

Փ . Էօյլէ իսէ պունա ճիւսմ տէնէ պիլիթի մի :

Չ . Էվլէթ , տէնէ պիլիթի , չիւնքի էանընտա օլսայըտում , տօգունա պիլիթի իտիւ :

Փ . Այ տէ պէօյլէ տիր . Էյէր էանընտա օլսայըտը , անա տօգունա պիլիթի իտիք , ամմա էանընա վարամայըլ :

Չ . Նի՛չիւն :

Փ . Չիւնքի պիլիթի իլէ այըն արասընտա՝ հաւաւտան պաշգա պիր շէյ էօգ տըր : Պիլիթի տէ գանատըմըլ էօգ քի ուշալում :

Չ . Էյի քի խաթրըմա կէլաի , հավա նէ՞ տիր :

Փ . Հալա տախի ճիւսմ տիր :

Չ . Տէմէ , պապա , պու նա՛սըլ օլա պիլիթի ,

պէն հաւայը նէ կէօրէ պիլիւրիմ նէ տէ անա
տօգունա պիլիւրիմ :

Փ. Էվիլէթ էօյլէ տիր , լաքին հաւա սէնին
էլինէ տօգունա պիլիւր :

Չ. Սֆիլ էտէրսինիզ , պապա , պէն հաւայա
հիչ պիր վազըթ տօգունամատըմ :

Փ. Տօգունամատըն մը . էլինի պանա ուզաթ
(էլինէ Ե-Էրնէ Ե-Ֆէյէյէ պաշար) : էլինէ պիր շէյին
տօգունատըղընը տույո՞ւյօր մը սըն :

Չ. Էվիլէթ , ըիւզկեսար տօգունույօր :

Փ. Բիւզկեսար տէտիյիմիզ շէյ հաւատան պաշ-
դա պիր շէյ տէյիլ , հաւա տըր . անը տա պէն աղ-
ղըմիլէ սէնին էլինէ իւֆէյօրըմ : Հաւանըն սէ-
նին էլինէ տօգունատըղընը տույտում տէյօրսըն .
էօյլէ իսէ հաւա ճիւմ օլմալը : Ամմա շու պէնիմ
քէօլլէմէ պազ . կէօրիւյօր մը սըն :

Չ. Էվիլէթ , պապա , կէօրիւյօրըմ :

Փ. Քէօլլէ էլէ տօգունը՞ր մը . անը էլինտէ
թութա պիլիւր մի սին :

Չ. Խայր :

Փ. Էօյլէ իսէ քէօլլէ ճիւմ տէյիլ տիր :

Չ. Եա նէ՞ տիր :

Փ. Քէօլլէ պիր շէյ տէյիլ , անճազ քէսիֆ
(այտընլըղը կէչիրմէյէն) պիր ճիւմին արատա
պուլունմատը սէպէպիլլէ , իւզէրինէ այտընլըզ
տիւշմէյէն պիր եէր տիր :

Պունու խաթըրնա սազլա : Հէր կէօրտիւյին ,

վէ , եազըն օլտըղընտա , հէր տօգունա պիլ-
տիյին շէյ ճիւմ տիր : Կիւնէշ , այ , երլտըզ-
լար , հաւա , թօփրազ , սու , հայվան , աղաճ ,
թաշ , պունլարըն ճիւմէսի տէ ճիւմ տիր :

Չ. Պապա , պէն պիր պիլմէճէ եափալմ :

Փ. Սահի՞հ մի . սէօյլէ պազալըմ :

Չ. Օ նէ՞ տիր քի կէօրէ պիլիւրիզ , ամմա
տա՞րմա եանըմըղտա եազըն իքէն տէ եինէ
տօգունամայըլ :

Փ. Աֆէրին : Պու տէտիյին զալիպա քէօլլէ
տիր :

Չ. Էվվէթ, Էվվէթ, Էյի պիւտին. վարայրմ,
պունու Լուսիայա սէօյլէյէյիմ տէ անը շաշըր-
տայրմ:

Սոսուլէր: Պու չօճուգ խօճասընա նէ սօր-
մուշ իտի: Խօճասը նէ տէմիշ իտի: Չօճուգ նէ
տիւշիւնտիւ: Հաճկը շէյլէրէ ճիւսմ տէնիլիւր: Թաշ-
լար, աղաճլար, գուշլար, վէ հայվանլար ճիւսմ մի
տիր: Ճիւսմ օլտըղլարընը նէտէն պիլիւրսին: Պիր
շէյլին ճիւսմ օլտըղընը անկլամագ իշիւն անա տօ-
գունամագ լաղըմմը տըր: Այա տօգունա պիլլիւրմի-
յիւ: Էօյլէ իսէ օ ճիւսմ մի տիր: Պիղիմ իլէ այըն
արասընտա նէ վար: Օ տա ճիւսմ մի տիր: Նաճըլ
խապաթ էտէ պիլիւրսին: Բէօյլէ ճիւսմ մի տիր: Նի-
շիւն տէյիլ տիր: Բէօյլէ նէ տիր: Պաղը ճիւսմէրի
ղիքը էյլէ: Չօճուգ նէ ույտուրտու:

ՏԵՐՍ 19.

ՀԵՐ ԻՆՍՍՆԸ ՍԵՎԻՆ

Պօրճը	Ուսլու	Պաղչէ	Բասթ
Նիճիւն	Սահիհ	Կէօնիւլ	Շիւսպէ
Էօյլէ	Չուգուր	Մաթլուպ	Միւհիթաճ
Թէրպիլէ	Եարտըմ	Մարկոս	Ինճիթմէք

Չօճուգ, Պապա, սէն պանա՝ «Հէփ առէմէրի
սէվմէյէ պօրճը սըն» տէտին:

Փէպէր. Էվվէթ, օղլում, Էօյլէ տէտիւմ:

Չ. Լաքին պէն պունու եափամայօրըմ:

Փ. Նիշիւն եափամայօրսըն:

Չ. Նիշիւն օլսուն. շու Մարկոսը թանըրսըն
եա, պէն անը ասլա սէվմէյօրըմ:

Փ. Նիշիւն սէվմէյօրսըն:

Չ. Չիւնքի չօգ ֆէնա պիր չօճուգ տըր:

Փ. Էօյլէ մի:

Չ. Էվվէթ, Էօյլէ տիր: Փէք թէրպիլէսիւ
տիր. խօճանըն սէօղիւնիւ տինկլէմէզ, հէմ տէ
օ պիր շայիրալէրի տէօյեր:

Փ. Եա, Էօյլէ մի. պու փէք ֆէնա պիր խույ
տըր:

Չ. Իշթէ, պապա, սէն տէ կէօրիւյօրսըն քի
պէն անը սէվմէմ:

Փ. Սէօղիւն պիր տէրէճէյէ գատար սահիհ
տիր, զիրա Յակոբոս տա՛իմա ուսլու վէ էյի
պիր չօճուգ օլուպ, քիմնէյի ինճիթմէք իսթէ-
մէտիյինտէն էլպէթթէ Մարկոսը Յակոբոսը
սէվտիյին գատար սէվմէմէզսին: Ֆաղաթ՝ Մար-
կոսըն չըղըմաղ պիր չուգուրա տիւշտիւյիւնիւ
կէօրսէն, օրատա գալմասընը մը իսթէրսին,
եօխսա էլինի ուղատըպ տա սէնին եարտըմըն
իլէ չըղմասընը մը իսթէրսին:

Չ. Էլպէթթէ չըգսըն տէյիւ էլիմի ուղա-
տըրըմ:

Փ. Փէք էյի. Մարկոսըն պաղչէսինէ պիր
հայվանըն կիրտիյինի կէօրսէն, Էօյլէճէ պրա-

դըր կէջէ՞ր մի սին, եօխսա անը դօվար, տիշարը՞ մը չըգարըրսըն :

Չ. Էլպէթթէ օ հայվանը տիշարը դօվարըմ :

Փ. Մարկոսա ֆէնա խույարընը պրագտըրմագ, վէ անը շու էյի օլան ցակորոս կիպի ուսլանտըրմագ էլինտէն կէլսէ, կէօնիւլ խօշըղը իլէ եափմագ իսթէմէ՞ղ մի սին :

Չ. Էլվէթ, միւմքին օլսա իտի հէման վադըթ կէշիրմէյէրէք եափար իտիմ :

Փ. Էյլէ իսէ անա պիր զարար կէլտիյինի իսթէմէ՞ղ մի սին :

Չ. Խայր, խայր. էյի օլտըղընը իսթէրիմ :

Փ. Իշի ըասթ կէլտիյինի կէօրսէն սէվինի՞ր մի սին, վէ սէնին եարտըմընա միւհթաճ օլտըղընտա, անա եարտըմ էթմէյէ սէնտէ իսթէք վա՞ր մը :

Չ. Շիւպհէ եօդ :

Փ. Իշթէ, էվլատըմ, սէնտէն մաթլուպ օլունան տախի պու տըր :

Չ. Եա՞ պապա, պէնիմ անկլատըղըմա կէօրէ, սէն պանա “անը սէվմէլի սին” տէտին :

Փ. Էվլէթ էյլէ տէտիմ : Պիր քիմսէյի սէվմէք տէր իսէք, մա՞նտը պու տըր, եա՞նի անըն խայրընը իսթէմէք, վէ էլիմիզտէն կէլտիյի դատար եարտըմ էթմէք :

Չ. Սահի՞հ մի :

Փ. Էլվէթ, պունա շիւպհէ եօդ, լաքին ատէմ սէվմէնին պիր պաշգա թարղը տահա վար, օ տա շու տըր քի, պիր ատէմ էյի, վէ սէվիւմէյէ լայըդ օլտըղը իշիւն՝ անըն արգատաշըղըղընտան հազղ էտէր, վէ խօշնուտ օլուրըղ : Ամա պու ճինս մուհապպէթ իլէ անճագ էյի օլանլարը սէվէ պիլիբիդ :

Չ. Էլվէթ, պէն ցակորոսը իշթէ պէյլէ սէվէյօրըմ :

Փ. Մարկոս իսլահ օլուպ էյի պիր չօճուղ օլմատըղճա, էլպէթթէ անը պէյլէ մուհապպէթ իլէ սէվմէզսին : Զիրա թէրպիյէսիդ, վէ սէրթ ատէմէրի քի՞մ սէվէր, եախօտ անլէրին արգատաշըղընտան քի՞մ խօշլանըր : Իմտի օ սանա կէլիր տէ, սէնի օյնամաղա տա՞վէթ էտէրսէ, նէ՞ եափարսըն :

Չ. Անա տէրիմ քի, “Սէն ֆէնա խույլարընը

Թէրք էթմէլի սին, էյի վէ ուսլու օլմալը սըն:”
Պէօյլէ օլմատըգճա անըն իլէ իւլֆէթ էթմէմ:

Պ. Տէտիլին տօղրու տըր, օղլում: Սէն պէօյլէ
եափ, վէ պէլքի պու եօլ իլէ անը էյիլէյէ չէ-
վիրէ պիլիւրսին: Օլ զէման պիր խայր էթմիշ
օլուրսըն, վէ պունուն իչիւն խայր իշլէմէքտէն
խօշլանան Սէմավի ֆէտէրիմիզ սէնի սէվէ-
ճէք տիր:

Ս—“ալէ: Հէփ ատէմէրի սէվմէք կերէք մի
տիր: Պիր քէօթիւ չօճուղը սէվէ պիլիւրմիլիզ:
Մարկոս նա՛սըլ պիր չօճուղ իտի: Պաշգա չօճուղ-
լարա նէ՞ եափար իտի: Պու չօճուղ Մարկոսը տար-
տա կէօրսէ նէ՞ եափաճագ իտի: Անըն էյի օլմասը-
նը իսթէր մի իտի: Պիր թէրպիլէսիզ վէ սէրթ
քիմսէյի սէվմէք տէր իսէք, պունու նա՛սըլ անկլա-
մալը: Պիր տիւրլիւ սէվմէք տահա վար, օ նէ՞ տիր:
Պու չօճուղ՝ Մարկոս թէքրար քէնտինի օյնամաղա
տա՛վէթ էտէրսէ, նէ՞ տէյէճէք օլտու:

ՏԵՐՄ 20.

ԵԱ ՊԻՋ ՆԵ՞ ԵԱՓՄԱԼԸՅԸ

Կիրակի	Գալապալըզ	Չօճուղ	Էթրաֆ
Ինճիլ	Յովհաննէս	Պաղըշ	Էֆէնտի
Իւչիւնճիւ	Պէօյլէք	Սէվինճ	Իզահ
Կէօմրիւքճիւ	Ուսուլ	Խաթուն	Եարտըմ

1. Կիրակիին պիրինտէ էօյլէտէն սօնկրա

պիր խօճա քէնտի շայիրտլէրի իլէ Ղուկաս Խն-
ճիլինին իւչիւնճիւ պապընը օգույօրլար իտի:
Պիթիրտիքլէրինտէ՝ պու խօճա քէնտի կիւղէլ
՝ատէթի իւզրէ անը թէֆտիր էթմէյէ պաշ-
լատը:

2. Գալապալըզն, կէօմրիւքճիլէրին վէ ՝աւ-
քէրլէրին իրտան նէհրի գըլըսընտա վաֆթիզ
էտիճի Յովհաննէսէ նիճէ կէլտիքլէրինի, վէ
“նէ իշլէյէլիմ” տէյիւ սու՛ալ էթտիքլէրինի
անլէրէ իզահ էթտի:

3. “վազա՛ա վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս
անլէրէ նէ էթմէք լաղըմ իտիլինի պէյան էյ-
լէտի. լաքին էյէր “էւ պա՛ա պէօյլէ պիր սու՛ալ
սօրարսանըզ, պէն սիղէ շու ճէվապը վէրիրիմ
քի սիզ տախի պաշգալարա ֆա՛խտէլի օլա
պիլիւրսինիզ, եա՛նի էյէր ճէհտ էտէր իսէնիզ
էյիլիք էտէ պիլիւրսինիզ. պէօյլէք օլմաղսա,
քիւչիւք պիր էյիլիք օլա պիլիւր, վէ պու՛ երինէ
էյիլիք սայըլըր:”

4. Չօճուղար պունա պիր չէյ տէմէտիլէր,
ֆազաթ խօճա պաղըշլարընտան քէնտինի
եանըլմըշ զանն էթտիքլէրինի անկլատը: Փէք
աշըզ կէօրիւնիւյօր իտի քի, “էյիլիք էթմէք
էլիմիզտէն կէլմէզ” ֆիքրինտէ իտիլէր, վէ պու-
սէպէպտէն անլէրէ “ճէհտ էտին, պաղալըմ
նա՛սըլ օլուր” տէտի:

5. Քիւչիւք չօճուղլարտան պիրի՝ չէքինէ-

րէք, “Նաորը ճէհտ էթմէլիլիլ” տէյիւ սօր-
տու :

6. Խօճա ճէվապ վէրտի քի, “Էօնիւմիւղ-
տէքի հաֆթատա կէօղիւնիւղ աչըդ, վէ էլի-
նիլ հաղըր օլտուն տա՝ պանա կէլէճէք Կիրակի
խապէր կէթիլին, պադալըմ պիր էյիլիք էթ-
մէք էլինիլտէն կէլմէղ մի :

7. Չօճուղլար “Փէք էյի,” տէտիլէր :

8. Էրթէսի Կիրակի պու չօճուղլար կիւլինն
էիւղ իլէ խօճանըն էթրաֆընա թօիլանտըլար,
օ տախի չօճուղլարա սէվինն իլէ պադարադ
“Միմանըլտան անկատըղըմա կէօրէ, հէփինի-
ղին տէ պանա պիր տէյէճէյի օլմալը,” տէտի :

9. Հէփիսի պիրտէն “Էվվէթ, էֆէնտիմ, էվ-
վէթ” տէտիլէր. վէ հէր պիրի քէնտի էթմիշ
օլտըղը էյիլիլի սէյլէմէյէ պաշլատը :

10. Պիրի տէտի քի, “Անամա զահմէթ օլ-
մասըն տէյիւ պէն հէր սապահ կիտիպ չէշմէ-
տէն պիր տէսթի սու կէթիլմէյի տիւշիւնտիւմ :
Անամ տախի պունուն իշիւն չօդ մէմնուն օլ-
տըղընտան, պունտան պէյլէ պու իշէ տէվամ
էտէճէյիմ :”

11. Պիր տիկէրի՝ “Կէօղլէրի տիւմանլանըպ
եաղըլարը սէշէմէյէն իխթիյար խաթուն խաթ-
ըմա կէլտի, վէ պու հաֆթա հէր կէճէ անըն
էվինէ կիտիպ Բիթապը Մուդատտէստէն քէն-
տիսինէ պիր պապ օգուտըմ : Ղալիպա իս-

թիյար խաթուն պունտան չօդ թէսէլլի պուլ-
մուշ, վէ օլ տէրէճէ մէմնուն օլտու քի թա՝
րիֆ էտէմէմ” տէտի :

12. Պիր տիկէրի տէտի քի, “Պէն տախի նէ
էտէճէյիմի տիւշիւնիւր իքէն սօդադտա պէյ-
ղատէնին պիրի պանա՝ Կէլ շու աթըմը թուլթ՝

տէտի. պէն տէ թուրթում: Սօնկրա պանա
չըդարըպ եիրմի փարա վէրտի, պէն տէ պու
փարայը վա՛ղճըլըդ սանտըղընա աթարմ:”

13. Պիր տիկերի տախի “Պէն տախի՝ սէնին
պիղէ տէտիյին կիպի՝ կէօղլէրիմ աչըդ վէ էլ-
լէրիմ հաղըր օլարագ կիտէր իքէն, պիր չօ-
ճուգ էլինտէքի փարայը զայպ էտիպ, օթուր-
մըշ աղլայօր իտի: Պէն տախի ‘Սղլամա, փա-
րանը պէն արար, պուլուրմ,’ տէտիմ, վէ փա-
րայը պուլուպ էլինէ վէրտիյիմտէ, չօճուգ կէօղ-
լէրինին եաշընը սիլիպ, սէվլինէրէք եօլընա
կիթտի,” տէտի:

14. Պիր տիկերի տէ շէօյլէ տէտի, “կէօր-
տիւմ քի պիր կիւն վալիտէմ չօգ եօրուլմըշ,
գուճաղընտաքի չօճուգ րահաթսըղ, վէ քէն-
տիսիմէճալսըղ իտի: Վալիտէմէ ‘Չօճուղը պանա
վէր տէ պիր աղկէղտիրիպ էյլէնտիրէյիմ,’ տէ-
տիւմ: Չօճուղը ալտըմ վէ կէօթիւրիւպ պաղ-
չէտէ կէղտիրտիմ, չօճուգ տախի սէվլինճինտէն
էօյլէ թուհաֆ սէսլէր չըդարտը քի, խօճա
էֆէնտի, էյէր սիղ տէ իշիթսէ իտինիղ, մութ-
լագա խօշունըղա կիտէր իտի: Պիր տէ չօճուղը
թէքրար էվէ կէթիրտիյիմտէ, վալիտէմի զիյա-
տէսիյլէ ֆէրահլը կէօրտիւմ:”

15. Իշթէ պու չօճուղլար պէօյլէ եափտը-
լար: Վէ խօճա՝ շայիրտլէրինին պու դատար
չափուք վէ կիւղէլ պիր եօլ իլէ պաշղալարընա

Փա՛խէլի օլմագ ուսուլընը էօյրէնտիքլէրինի
կէօրտիւքտէ, փէք չօգ խօշնուտ օլտու, չիւնքի

չօճուղլարըն շիմտիտէն էյիլիք էթմէնին թա-
տընը ալմըշ օլարագ՝ պէօյիւտիւքլէրի զէման
պու եօլտա տէվամ էտէճէքլէրինէ գանմըշ իտի:

Պու Ֆիքրի տախի փէք տօղրու իտի, չիւնքի Սւլաճ Թիսուս ֆրիստոսըն էթտիյի կիպի տա՞իմա էյիլիք էթմէյէ չալըչանլարա հէր վադըթ եարտըմ էտէր :

16. Էյ պունու օդույան, «Պէն տէ նէ՞ էտէ պիլիլիմ» տէյիւ պիր քէրրէ քէնտինէ սօր :

Ս—“ուէր : 1. Պիր խօճա չայիրալէրի իլէ նէ՞ օդույօր իտի : 2. Վաֆթիլդ էտիճի Յուլաննէսէ կէլէնլէր անա նէ՞ սօրտուլար : 3. Հէր ատէմ էյիլիք էտէ պիլիլի մի : 4. Պու չօճուզլար նէ՞ տիւչիւնտիւլէր : 6. Խօճա անլէրէ նասըլ եօլ կէօսթէրտի : 10. Անլէրաէն պիրի նէ՞ խապէր կէթիլտի : 11. Իքինճիսի : 12. Պիր տիկէրլի : 13. Տէօրաիւնճիւսիւ : 14. Էն սօնկրաքի : 15. Քիւչիւք իքէն էյիլիք էթմէնլին նէ ֆա՞իտէսի վար տըր :

ՏԵՐՍ 21.

Հէր ԻՇԻՆ ՊԻՐ ԿԻԻՃԼԻԻՅԻԻ ՎԱՐ ՏԸՐ

Թէճրիպէ	Չէօքմէք	Քէսքին	Էմէք
Կիւճլիք	Ավճը	Գայըգ	Մահսուլ
Պէլլի	Դօմր	Քիւրէք	Նասիհաթ
Թօփրադ	Քէօլկէ	Աչճը	Մէմնուն

1. Թորոս օն տէօրթ եաչընա կիրինճէ, քէնտինէ պիր սանա՞լթ եախօտ պիր իշ սէչմէք իսթէտի :

2. “Տա՞իմա եէչիլլիքլէր վէ կիւզէլ դօդուլը չիչէքլէր արասընտա եաչամագտան տահա էյի նէ՞ վար, պէն պիր պաղչէվան օլուրըմ” տէտի : Փէտէրի տախի իսթէտիյի կիպի քէնտիսինի պիր պաղչէվանըն եանընա չըրագլըղա դօտու :

3. Լաքին պիր աղ վադըթտան սօնկրա էվէ կէլիպ «Պու նասըլ իշ տիր . տա՞իմա եէրէ

էյիւմէլի, պա՛ղէն թօփրադ իւզերինէ տիզ չէօքմէլի. ատէմին տիզինտէ, էլինտէ վէ պէւ լինտէ հալ դալմայօր” տէյիւ շիքեայէթ էտիպ, “պաղչէվանլըդտան օսանտըմ, պաչգա պիր սանա՛աթ էօյրէնէճէյիմ,” տէտի :

4. Տիւշիւնտիւ, տիւշիւնտիւ, ալճըլըզ պուլտու :

5. “Նէ՛ կիւզէլ ’էօմր. ատէմ տա՛իմա եէշիլ օրմանլարըն սէրին քէօլկէսինտէ կէզէր սուլուր,” տէր իտի :

6. Ալճըլըզա պաշլատը, լաքին չօղա վարմադտան եինէ շիքեայէթ էտէրէք էվէ տէօնտիւ :

7. “Շու սապահըն հալասընա տայանամալ յօրըմ, շիւնքի պա՛ղէն նէմ վէ հալա պուլանըզ օլույօր, վէ պա՛ղէն տէ պիր քէսքին սօղուզ ատէմին եիւզիւնէ վուրույօր,” տէտի :

8. Օ զէման պալըզճը օլմաղը նիյէթ էթտի :

9. “Փարլազ սու իւզերինտէ, խաֆիֆ պիր դայըդտա օթուրուպ՝ տիզլէրի եօրուլմայարազ քիւրէք չէքմէքտէն, վէ պալըզ իլէ տօլու աղլարը սուտան չըգարմադտան էյլէնճէլի նէ՞ օլա պիլիր,” տէտի :

10. լաքին պու էյլէնճէտէն տէ թէզ օսանտը :

11. “Սաղլըզա եարամաղ պիր սանա՛աթ տըր. հէլէ սուտան հիչ խօշլանմամ,” տէր իտի :

12. ’Ագըպէթ, աշճը օլմազ իսթէտի :

13. “Սանա՛աթ տէտիյին չէյ աշճըլըզ տըր. կէրէք պաղչէվան, կէրէք ալճը, վէ կէրէք պալըզճը, հէփիտի տէ քէնտի էքմէքլէրինին մահ սուլընը աշճընըն այաղընա կէթիրիւրէր, չէօլէ քի էն էյի լօգմալար տա՛իմա անըն տըր,” տէտի :

14. լաքին պու իչէ պաշլար պաշլամաղ, անտէն տէ օսանտը, վէ շու շիքեայէթէ էվէ կէլտի :

15. “Հէր չէյի էյի կիւզէլ, եալընըզ շու աթէշ օլմասա իտի : Սըճազ օճաղըն էօնիւնտէ ատէմ քէպապ օլույօր, վէ եախօտ մում կիպի էրիյիպ՝ պիր տէրի պիր քէմիք գալըյօր :”

16. Թօրոս պիր պէշինճի սանա՛աթ տախի թէճըրպէ էթմէք իսթէտի իսէ, փէտէրի պրազմատը, վէ պիր աղ սէրթճէ ճէվապ վէրիպ “Մէմնուն պիր հալտէ եաշամազ իսթէր իսէն, մէրտ օլուպ սանա՛աթըն հէր կիւճիւյիւնէ տայանմայը էօյրէնմէլի սին : Թօփրաղըն, հալանըն, սույուն վէ աթէշին զահմէթինտէն դուրթուլմազ իսթէմէք՝ տիւնեատան վէ ինսանլըդտան չըգմազ տէմէք տիր, զիրա տիւնեատա հէր նէրէյէ կիտէրսէն, պու կիւճիւքլէրէ բաթթ կէլէճէքսին : Անլէրին մէնֆա՛աթ վէ զէվզինի չըգարտըղըն կիպի, պա՛ղէն տէ զահմէթլէրինէ գաթլանմալը սըն. սէշտիյին պիր սանա՛աթըն էյի վէ խօշ թարաֆընը տա՛իմա

կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէթիր քի, սըղընթըսընա տա գօլայճա թէհամիւլ էտէ պիւէսին :

17. Թորոս փէտէրինին պու նասիհաթընը թութու, վէ սա'ատէթլու օլտու, վէ անտէն սօնկրա սանա'աթընտան շիքեայէթ էտէն քիմի կէօրսէ, անա ճէսարէթ վէրիպ' շէօյլէ տէր իտի .

18. «Տօսթըմ, պանա ինան . պէն չօգ թէճըրիպէ էթտիմ, վէ էյի անկլաորմ քի, կիւճըլիւ վէ զահմէթի օլմայան հիչ պիր սանա'աթ էօգ տըր :

Ս—ւէր : 1, 2. Թորոս հա'նկը սանա'աթը էօյրէնմէք իսթէտի : 3. Պունտան նի'չիւն օսանտը : 4. Սօնկրա նէ՞ օլմագ իսթէտի : 5—7. Պունու նի'չիւն պրազտը : 9. Սէչտիյի իւչիւնճիւ սանա'աթ նէ՞ իտի : 11. Պու նի'չիւն քէնտինէ եարամատը : 12, 13. Պունտան սօնկրա հա'նկը սանա'աթը սէչտի : 14, 15. Պունտա տէվամ էթտի՞ մի : 16. Փէտէրի քէնտինէ նէ՞ նասիհաթ վէրտի : 17, 18. Թորոս պու նասիհաթը թութու մի :

ՏԵՐՍ 22.

ԹԷՄԻՁԼԻՔ

Թէմիզլիք	Մէտհ	Մէքթէպ	Թօփրազ
Ղնտինտէ	Շայան	Եազը	Գուլու
Իյրէնճ	Պա'ղէն	Միւրէքքէպ	Գօլա
Բիրլիլիք	Ստէթ	Տիվիթ	Էսվապ

1. Թէմիզլիք ինսանըն պօյնընա պօրճ օլան շէյլէրին պիրի տիր : Պա'ղը քիմսէլէր Ղնտին :

տէ թէմիզլիք իլէ քերլիլիք արասընտա պիր Ֆարգ էօգ տըր . եա'նի անլէր՝ քերլի տէ օլսալար , թէմիզ տէ օլսալար արամազլար :

2. Լաքին պունըլար պիրի պիրինտէն չօգ Ֆարգլը շէյլէր տիր . թէմիզլիք մէտհէ շայան , վէ սէվիլի պիր հալ տըր . ամմա քերլիլիք՝ էյրէնիլի վէ թագպիհ օլունաճագ պիր պէտ խույ տըր :

3. Թէմիզլիյի սէվէն քիմսէ՝ էլլէրինի , ալազլարընը , Եիւզիւնիլ , պիւթիւն վիւճուտի՝ նի վէ կիյտիյի էսվապը քերտէն սագլար :

4. Պու պէնտի օգույան չօճուղլար՝ էյէր շիմտիտէն թէմիղ եաշամաղա՝ տտէթ էթմէղլէր իսէ, պէյիւտիւքտէ տախի քիրլի վէ փիս գալըրլար. պու սէպէպտէն սիղէ, պա՛ղը ֆա՛ր տէլի շէյլէր սէյլէյէճէյիմ:

Եվիլէլա քիրլիլիյին սէպէպլէրինի կէօսթէրէճէյիմ:

5. Քիրլիլիք տիգգաթսըղլըգտան իլէրի կէլիւր: Պէն մէքթէպտէ եաղը եաղան պա՛ղը չօճուղլար կէօրմիւշիւմ քի, անլէր սաղընմաւորըլարընտան, եաղտըղլարը միւրէքքէպին լէքէլէրի աղըղլարընա, եիւղլէրինէ, էլլէրինէ, վէ էթէքլէրինէ պուլաշմըշ իտի. անլէրին եաղը եաղտըղլարը քեաղըտ վէ օգուտըղլարը քիթապ՝ էքսէրիյէ միւրէքքէպ լէքէլէրի իլէ պոյանմըշ կէօրիւնիւր իտի:

6. Եյէր անլէր եաղը եաղար իքէն գալէմլէրինի տիվիթէ տիգգաթլէ պաթըրմըշ օլաւար, վէ «Պիւր եէրիմէ միւրէքքէպ լէքէսի պուլաշմաալըն» տէյիւ տիգգաթ էթսէ իտիլէր, պէյլէ օլմաղ իտի:

7. Չօգ չօճուղլար վար քի, մէքթէպտէ օթուրուպ գալըտըղլարը եէրէ պաղմաղլար: Օթուրտըղլարը եէրտէ թօղ թօլիրադ պուլունտըղընտան՝ էսվապլարը, էլլէրի վէ այաղլարը քիրլէնիւր:

8. Պա՛ղը չօճուղլար եօլտա կիտէր իքէն,

տիվարլարա սիւրիւնիւրլէր, սօգաղլարտա օթուրուրլար, վէ օլ սէպէպտէն տէ քիրլէնիւրլէր:

9. Պա՛ղը գըղլար վար քի, «Եվտէ անալաւըմըղա եարտըմ էտէլիմ» տէյիւ, գապ եըյըմըղա եարտըմ էտէլիմ, գույուտան պիւր գօլա սու չէքմէք կիպի պիւր իշ թութարլար. էյի էտէրլէր, լաքին տիգգաթսըղ օլուպ՝ գօլաւընը վէ էթէքլէրինի էյի սըղամաաղլարընտան էսվապլարը նէ՝ գատար քիրլէնիւր:

10. Պա՛ղէն, չօճուղլար թա՛ամ եէր իքէն՝ սաղընմաաղլարընտան, եէտիքլէրի թա՛ամը իւսթլէրինէ տէօքէրլէր, վէ պա՛ղըլարը եաղըլ էլլէրի իլէ էօթէյէ պէրիյէ սօգոււնուրլար, վէ հէփ սօգոււնաղլարը եէրլէրի քիրլէտիւրլէր: Խշթէ, չօճուղլար, պոււնլար, վէ պոււնլար կիպի տահա նէ գատար չօգ շէյլէր վար տըր քի, անլէրտէն սաղընմադ կէրէք տիւր:

11. Քիրլիլիք պիւր տէ թէրթիպսիղլիքտէն իլէրի կէլիւր: Չօգ չօճուղլար վար քի, եաղը եաղար իքէն տիվիթլէրինի օրթայա, եախօտ միւնասիպէթսիղ պիւր մահալէ գօրլար տա, եա քէնտիլէրի եա մէքթէպ արգատաշլարը, նասըլ իսէ անա սօգոււնմաղլէ, տիվիթլէրի տէվրիլիպ միւրէքքէպ տէօքիւլիւր, էլլէրի վէ էսվապլարը տախի լէքէլէնիւր. լաքին տիվիթին գօնմաղա մախսուս եէրի օլա, էյլէ օլամաղ:

12. Պա՛ղը չօճուղլար քիթապլարընը պիր աղ օգուտըդ տան սօնկրա հիշ կէօղէթմէյիպ աչըդ օլարադ օրթայա աթարլար, վէ օրատա պիր չօգ սուրէթլէ քիրլէնիր: Պունտան մա՛տա, եաշ շէյլերի գուրու շէյլերին, քիրլի շէյլերի թէմիզ շէյլերին իւսթիւնէ գօրլար, վէ հէփ շէյլերինի գարմագարըշ պրագըրլար, վէ պու սէպէպտէն անլեր թէզ քիրլէնիպ՝ իշէ եարա մաղ պիր հալէ կէլիրլէր:

13. Պա՛ղը չօճուղլար կէօղլերի չափազլը, վէ եէտիքլերի եէմէք էլլէրինէ վէ աղըզլարընա պուլշամըշ օլարադ մէքթէպէ կէլիրլէր. անլեր թէրթիպ վէ նիզամ իւզրէ սապահտան գալ գընճա վէ թա՛ամտան սօնկրա էլ վէ աղըզլա ընը երյգամայը 'ատէթ էթմէտիքլերինտէն, պէօյլէ 'այըպլանաճագ պիր հալտէ պուլունուր լար:

14. Քիրլիլիք շէյլերին գըյմէթինի պիլմէ մէքտէն իլէրի կէլիր: Էյէր Գէորդ՝ պապասը նըն եաղընտա ալտըղը եէնի վէ կիւզէլ քի թապըն գըյմէթինի, վէ պապասընըն՝ անըն փարասընը գաղանընճայա գատար նէ՛ զահ մէթլէր չէքտիյինի պիլմիշ օլաա իտի, անը պու գատար թէզ քիրլէտիպ իշէ եարամաղ պիր հալէ կէթիրմէզ իտի. էյէր Սննա, վալիտէ սինին քէնտիսինէ եէնի տիքտիյի ֆիսթանըն գըյմէթինի պիլաէ իտի, չօգ սաղընըպ անը

պու գատար թէզ քիրլէթմէզ իտի:

15. Պիր աղ տա քիրլիլիքտէն չըգան զարար լարը պէյան էտէլիմ:

Քիրլէնէն շէյլերի թէքրար թէմիզլէմէք չօգ էմէք ու զահմէթէ, վէ մէսարիֆէ միւհթաճ տըր: Սիզին սաղընմայարադ միւրէքքէպ լէ քէլերի վէ սա՛իր շէյլեր իլէ թէզ թէզ քիրլէթտիյինիզ էսվապլարը՝ անալարընըղ նէ՛ գատար չօգ զահմէթ իլէ երյգայօր. անլեր սըգ սըգ երյգանմաղլէ թէզ թէզ տէ էսքիյօրլար:

անլերին եէնիսինի ալմագ իշիւն պապանըղ նէ՛ գատար զահմէթ չէքէյօր:

16. Քիրլիլիք կէօղէ զայէթ չիրքին կէօրիւ

նիւր, հէմ տէ 'այս ալը: Պիր չօճուգ զայն թ
պահալը էսվապար կիյինսէ, լաքին թէմիզ
թուծմազսա, հէր քէս անտէն նէֆրէթ էտէր,
վէ՝ «Ետզըգ քի պէյլէ էսվապ կիյինմիշ տիր»
տէր. լաքին ֆաղիր պիր չօճուգ՝ էսքի պէզ
փարչալարընտան էսվապ կիյինսէ, վէ երինէ
քէնտինի թէմիզ սագլասա, հէր քէսէ կիւզէլ
կէօրինիւկ մէտհ օլունուր:

17. Գիրլիլիք վագթը զայս էթտիրիր: Սէն
օթուրարըն եէրի սագընմատըղընտան քեա-
ղըտ փարչալարը վէ սա՛իր չէյլէր իւէ թէզ տօլ-
տուրըր սըն. օրայը թէքրար թէմիզլէմէք իչին
սիւփիւրմէզսէն 'այս ալը, վէ սիւփիւրսէն վագ-
թըն զայ՝ օլուր: Սա՛իր չէյլէր տախի պէյլէ
տիր, անլէրի թէմիզլէմէյէ վէրէճէյին վագթը,
տէրսինի էյրէնմէյէ վէրսէն տահա ֆա՛րտէլի
օլմա՞ղ մը:

18. Գիրլիլիք սաղլըղա զիյանլը տըր: Չօգ
տիրլիւ խաթթալըղար վէ 'իլէթլէր՝ էսվա-
պըմըղը վէ վիւճուտըմըղը թէմիզ սագլամա-
տըղըմըղտան իլէրի կէլիր:

19. Էսվապընը վէ վիւճուտընը թէմիզ սագ-
լամայան քիմսէ՝ ճանընը տա կիւնահըն լէքէ-
լէրինտէն թէմիզ սագլամայը պիլէմէզ: Թօզ
թօփրագ վէ սա՛իր չէյլէր էսվապըմըղը վէ վիւ-
ճուտըմըղը քիրլէթտիյի կիպի, կիւնահըն
տախի ճանըմըղը քիրլէտիր. պիզ էյէր կէօ-

րիւնիւր չէյլէրիմիզի քիրտէն սագլամազ իսէք,
կէօրինմէզ օլան ճանըմըղը կիւնահտան սագ-
լայամայաճաղըմըղ տա շիւպհէսիզ տիր:

Սա՛ւլէր: 1, 2. Թէմիզլիք իւէ քիրլիլիք պի՛ր մի
տիր: 3. Գիրմէ՝ թէմիզ տէրիզ: 4. Չօճուղար նի-
չին թէմիզ օլմալը տըրար: 5. Գիրլիլիք նէտէն
կէլիր: 6, 7. Պա՛ղը չօճուղար նէ՝ տիգգաթսըղըզ
էտէրլէր: 8. Եօլտա նա՛սը կիտէրլէր: 9. Գըղլար
նէյէ՝ տիգգաթ էթմէլիտիրլէր: 11. Գիրլիլիյին պաշ-
գա պիր սէպէպի տէ նէ՝ տիր: 12, 13. Պիր շա-
յիրտ քիթապընա վէ թէմիզլիյինէ նա՛սը տիգգաթ
էթմէլի տիր: 14. Գիրլիլիյին իւչիւնճիւ պիր սէ-
պէպի նէ՝ տիր: 15—18. Գիրլիլիյին գա՛ն զիյանը
զիքը օլունմըն տըր:

ՏԵՐՄ 23.

ՀԱՅՎԱՆԼԱՐԸՆ ՍԱՆԱՊԸԼԱՐԸ

Սանա՛աթ	Փիլիճ	Թիւքի	Գըրլանըճ
Դասալէթ	Դանա՛աթ	Պալըզչին	Ուսթա
Թիճարէթ	Անպար	Գարընճա	Մահիր
Դազա	Բէօփէք	Բէնչպէր	Հիւնէր

Բո՛ւքէն. 'Պմուճա, քէրէմ էտիպ պանա պիր
չէյ նազլ էթ տէ՝ էյլէնէյիմ, չիւնքի զայնթ
սըղըլըյօրըմ:

'Ասա՛ն. Լաքին, Բուքէն, էյէր տէտիյին կի-
պի չօգ սըղըլըյօրսան, սէյլէյէճէյիմէ նա՛սըլ

կերէյի կիպի տիգգաթ էտէ պիլիբսին :

Բ. Օ թարափտան սէն գասալէթ էթմէ ,
պիր սէօղիւնիւ պիլէ գաշլըմամ . հիշ ատէմ
սէնի տինկլէմէքտէն օսանըր մը :

Ս. Փէք էյի , իշիմիզ սէնի էյլէնտիրմէք իսէ ,
էլէ ալաճաղըմը մատտէ տալի էլպէթթէ խօշ
պիր մատտէ օլմագ կէրէք տիր . սանա հայ-
վանլարըն , գուշլարըն վէ պէօճէքլէրին սա-
նա'աթը հագգընտա սէյլէյէյլմ մի :

Բ. Նէ' տէրսին , սանա'աթ մը . հայվանլար
սանա'աթ մը իշլէրլէր : Սահլի'հ մի սէյլէրսին :

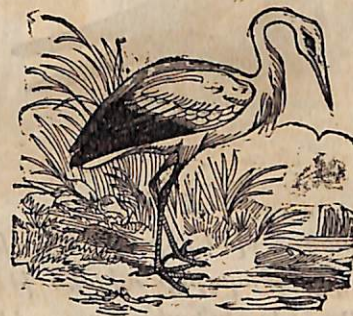

Ս. Շիմտի կէօրիւրսին : Թիւքի' թալուգ
թիճարէթիլէ մէշղուլ տըր , հէմ տէ ասըլ ուս-
թասը տըր , նիճէ քի քէյլիւլէր պաշլարընա
կէլէն գաղալարտան փէք էյի անկլամըշլար տըր :
Բ. Պունա շիւպհէ եօգ :

Ս. Փիլիճլէրէ տէ գանա'աթ էթմէյիպ' վա-
րըր եաշլը օլան թալուգլարըն թիճարէթիլէնէ
տալի կիրիշիր : Դն սէմիզ օլանլարընը թու-
թուպ տա օրմանտաքի անպարընա կէօթիւ-
րիւր :

Բ. Թիւքիտէն մա'տա պաշգա հա'նկը հայ-
վանլար սանա'աթ էտէր :

Ս. Սու քէօփէյի , վէ պալըգչին գուշու' հիշ
օլթա վէ աղլարը օլմատըղը հալտէ պիլէ պա-
լըգճըլըգ էտէրլէր : Սու քէօփէյի' էքսէրիյէ
սույուն ալթընտա քէնտի սանա'աթըլլէ մէշ-
ղուլ օլտըղընտան չօգլուգ կէօրիւնմէզ , ամմա
պալըգչին' ինճէ վէ ուզուն պաճաղլարըլէ
ըրմաղըն սըղ եէրլէրինտէ տուրտըղընտան հէր

քէս կէօրէ պիլիր : Ուզուն զաղասընը 'աճէլէ
իլէ սույա տալտըրըպ' չըգարտըղը վագըթ աղ-
ղընտա պիր պալըգ պուլունտըղը կէօրիւլիւր :

Պու գուշուն վէ սու քէօփէյինին պալըգճըլըգ
էթտիքլէրի ինքեար օլունամաղ :

Բ. ինքեար օլունամաղ. լաքին սէն սէօյլէմէսէ
իտին, պու շէյ խաթըրմա պիլէ կէլմէյէճէք
իտի :

Ս. Գարընճալար եէվմիյէ ըէնչպէրլիք էտէր-
լէր, վէ իշլէրինտէ տախի փէք զայրէթլի օլա-
րադ՝ իշլէրինէ արզու իլէ կիրիշիրլէր : Կիթ
եօգլա. պագայըմ անլէրի կիւնտիւղիւն ույ-
գուտա պուլա պիլիւր մի սին :

Բ. Էյ, 'ամուճա, տահա վար իսէ սէօյլէ :

Ս. Գըրլանդըճ սինէքճի տիր վէ պիր կիւնտէ
նէ գատար թութորդընը պիլսէն թէ'աճճիւպ
էտէրսին : Սու եիւղիւնտէն ուշուպ կիթտիյինէ
չօգ տէֆ'ա ըասթ կէլմիշ օլմալըսըն : Պու տա
սինէք թութմադ իշիւն տիր :

Բ. Էվմէթ կէօրմիւշիւմ, վէ պէնճէ գըրլան-

ղըճլար տախի գարընճա կիպի զայրէթլի տիրլէր :

Ս. Գունտուղ՝ օտունճը վէ եափըճը վէ սը-
վաճը տըր . օ պու սանա'աթլարըն փէք ուս-
թասը տըր . տիշի իլէ աղաճլար քէսէր, վէ
էվլինի եափտըգտան սօնկըա պիր տէ չամուրլէ
անը սըվար :

Բ. Ս. ֆէրին, գունտուղ, ուսթալըգտա հէփ
պաշգալըրընը կէշիյօր :

Ս. Էշէք արըսը քեաղըտճը տըր . հէմ քէնտի
քեաղըտընը հիշ պիր քեաղըտճընըն գուլան-
մատըլը շէյլէրտէն եափար : Էշէք արըսընը

եռվասընը տիգդաթէ եօղլայաճագ օլսան , հէր եէրի քեաղըտտան եափըլտըղընը կէօրիւրսին :

Բ. Տիւնեատա՝ 'աղլըմտան կէչմէյէն 'նէ' 'աճայիպ շէյլէր վար իմիշ :

'Ս. Էօթէն գուշլար՝ մուղիգաճը տըրլար , վէ հիշ պիր մուղիգա՝ անլէրինքի գատար կիւշէլ օլամաղ :

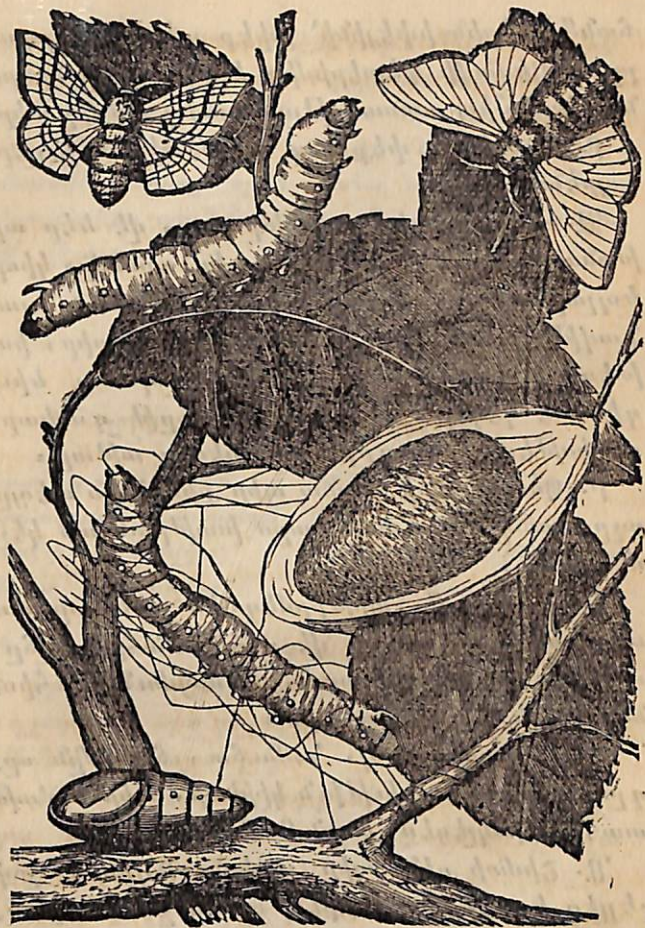
Բ. Գօրգարըմ՝ քի պիթիրէճէքսին :

'Ս. Խայր , գօրգամա : Աթէշ պէօճէյի , վէ գանտիլ պէօճէյի մաշա՛լէճի տիրէր : Աթէշ պէօճէյինի եաղ աղշամլարը չօգ կէօրմիւշ օլմալըսըն . աթէշինի աչքս գափայարագ ուշար կէղէր : Գանտիլ պէօճէյի ուշամաղ իսէ տէ , օթլարըն արասընտա փարլագ ըշըգ վէրիր :

Բ. Էփլէթ , պուշլարը կէօրմիւշիւմ . պու մաշա՛լէճիլէրի ասլա ունութմամ :

'Ս. Պալ արըսը միւհէնտիտ տիր . զիրա պու իլմին գա՛խտէլէրինի օլ տէրէճէ պիլիր քի , էն աղ քէրէսթէ իլէ , վէ էն քիւշիւք եէրէ , էն չօգ շէյ սըղտըրաճագ գապ եափմասընը պիլիր : Տիւնեանըն հէփ միւհէնտիսլէրի պիր եէրէ կէլսէ , անըն եափտըղը կէօղլէրին թէրթիպինտէն տահա կիւղէլ պիր թէրթիպ պուշլամաղլար :

Բ. Պալ արըսընըն մա՛րիֆէթի՝ պէնիմ զանն էթտիյիմտէն զիյատէ իմիշ :

'Ս. Պա՛ղը պէօճէքլէրին իշի իփէք եափմագ օլուպ՝ հիւնէրլէրինտէ տիւնեատա պուլունան հէփ իփէքճիլէրի կէչէրլէր , զիրա էն պահալը

ճանֆէսէրին իփէյինի՝ իփէք պէօճէյի չըգաւ
ըըր : Սէմավի փէտէրիմիզ էանա հայվանլարա
նէ՝ 'աճա'իպ սանա'աթլար պախշ էթմիշ տիր :

Բ. Պու կիւն փէք չօգ պիլմէտիյիմ շէյլէրի
էօյրէնտիմ :

'Ս. Գէօսթէպէք լաղըմճը տըր , վէ եէր աւ-
թընտա պիր ուսթատան թա'լիմ օլունմըշ կիպի
էօլլար աշար : Տէնիզ պէօճէքլէրինտէն օլան
նալթիլօս տէնիլէն հայվան՝ կէմիճի տիր , իս-
թէտիյի վազըթ եէլքէնինի աշըպ սու եիւ-
զիւնտէ կէզէր , իսթէտիյի վազըթ գափար ,
վէ իսթէտիյի վազըթ տա տէմիր աթար :

Բ. Պու շէյլէրի պանա պիր քիմնէնին պէօյլէ
աշըգ անկլատաճաղը ասլա խաթըրմտան կէշ-
մէզ իտի :

'Ս. Սէօղիւմիւ պիթիրմէզտէն շունլարը տա
տէյէյիմ քի , չազալ վէ շահին մահիր ալճը ,
սիւլիւք՝ ուսթա ճէրրահ , վէ մայմուն էն հիւ-
նէրլի իփ ճանպաղը տըր :

Բ. Պէրթօրտար օլ , 'ամուճա , ճանըմն սը-
ղընթըսը պիւս պիւթիւն կիթտի , պիր սա'աթ
տահա տինկլէսէմ օսանմամ :

'Ս. Շիմտի սէն պիր շայիրտ հալինտէ չօգ
շէյլէր էօյրէնմէքտէ իքէն՝ սանա շու նասիհա-
թը տա վէրէյիմ քի , սէն տախի էթրաֆըն-
տա սէնտէն ազ պիլէնլէրէ էօյրէթմէք իշիւն՝
խօճալըգ սանա'աթընա պաշլայատըն :

Սուլէր . Բուրէն նէ՞ իսթէտի : 'Ամուճասը նէ՞
չէյ հազգընտա սէօյլէտի : Թիլքինին սանա'աթը նէ՞
տիր : Անպարը նէ՞րէտէ տիր : Սու քէօփէյի , վէ
պալըգշինին սանա'աթը նէ՞ տիր : Նա'սը իշլէրլէր :
Սանա'աթ սահիպի օլան տահա պաշղա նէ՞ հայ-
վանլար գիքը օլունմըշ տըր : Բուրէնէ նէ՞ նասի-
հաթ վէրիլտի :

ՏԵՐՍ 24.

ՄԵՐՏԼԻԲ ՎԷ ԳՕՐԳԱԳԼԸԳ

Մէրալիք	Չէփքէն	Գանուն	Մէտհ
Գօրգազլըգ	Մազարրաթ	'Աֆվ	Լայըգ
Յովսէփ	Ղավղա	Ինճիթմէք	Մահճուպ
Մինաս	Սէպէպ	Գապարթմադ	Եանկլըշ

1. Պիր կիւն մէքթէպտէ Յովսէփ իլէ Մինա-
սըն արասընտա պիր զավղա չըգտը , վէ չօ-
ճուգլարտան պա'զըլարը տախի զավղայը ու-
ղաթմաղա չալըշտըլար :

2. Մինաս՝ հէման չէփքէնի չըգարըպ՝ զավ-
ղայա հազըր օլտու , լաքին Յովսէփ զավղա
էթմէք իսթէմէզ իտի :

3. Խօճալարը նասըլ իսէ մատտէյի անկլայա-
րադ , Մինասս սօրտը քի "Մինաս , պանա
սէօյլէ , Յովսէփ իլէ նիշիւն զավղա էթմէք իս-
թէյօրսըն" տէտի :

4. Մէնս . Պունուն իշխն քի, էֆէնտիմ, էյէր կէրի չէքիլէճէք օլուրսամ, չօճուգլար պանա գօրդադ տէրլէր :

5. խօճ . Եա՛, էյլէ իսէ գօրդադ տէնիլմէ մէք իշխն քէօթիլ օլան շէյի էթմէյէ ըադի

օլույօրսըն . Եադը՛դ, Մինաս, Եադը՛դ, սէնին Եէրինէ պէն ութանըյօրըմ :

6. Սօնկրա Յովսէփէ տէօնիւպ՝ «Նէ՞ սէպէպ տէն Մինաս իլէ ղավղա էթմէք իսթէմէյօրսըն» տէյիւ սօրտու :

7. Յիւէէ . Էֆէնտիմ, չօդ սէպէպլէրիմ վար :

8. Խ . Սէյլէ, պադալըմ սէպէպլէրին նէ՞ իմիշ, քի հադդ հանկընըղըն օլտըղընը պիլլէլիմ :

9. Յ . Էֆէնտիմ, սէպէպին պիրի շու քի, Մինաս իլէ ղավղա էտէճէք օլսամ, էյի պիլլէյօրըմ քի պիր թարաֆը ինճինէճէք տիր, պէն պէ պունու իսթէմէմ :

10. Խ . Փէք էյի :

11. Յ . Պիր տիկէրի տէ շու քի, պէն անը ինճիտէճէք օլտըղըմ հալտէ, էլպէթթէ անըն տէ պանա պիր մաղարաթը տօգունաճադ տըր :

12. Խ . Մնա շիւպհէ Եօդ :

13. Յ . Էֆէնտիմ, պիր տէ շու քի, պիլէ պիլէ Եանկըշ իշ կէօրմէքտէն իսէ, գօրդադ տէնիլմէյի տահա խօշ կէօրիւրիւմ :

14. Խ . Պու տա փէք ա՛լա :

15. Յ . Պունտան պաշդա, պիլիւրիմ քի ղավղա էթմէք հէմ մէքթէպին գանունլարընա գարշը տըր, հէմ տէ, Հէփ ատէմլէրի սէվին, վէ պիրի պիրինիլէ սուչլարընըղը 'աֆիլ էտին' տէյիւ

պուլուրան Գուրթարըճըմըղըն թէնպիհէրինէ տախի գարշը տըր :

16. Խ. Պէնճէ, զավղա էթմէմէք իչին կէօս թէրտիյին սէպէպլէր, սէնտէ Մինաս իլէ զավ զայա տուրարագ զալիպ կէլմէքտէն տահա զիյատէ մէրալիք օլտըղընը մէյտանա չըգաւ ըրյօր :

17. Զօդ տէֆ'ա խըրսընըղը զապթ էտիպ տէ, հագգը գաղանմագ իչին խայլի զահմէթ լաղըմ' օլուր : Ֆագաթ մահճուպըղ իլէ զայ ըրիլէրին 'սյալամասընա տայանմագ' խըրսա կէ լիպ տէ զավղայա կիւրիչմէքտէն տահա մէտհէ լայըգ տըր :

Մ—"ալէր . 1. Պու իքի չօճուգլարըն իսմէրի նէ' իտի : Պաշգալար պուշլարըն արասընտա նէ' չը գարմաղա չալըշտըլար : 4. Մինաս նի'չին զավղայա հաղըրլանտը : 9—13. Յովսէփին կէրի տուրմասընա սէպէպլէր նէ' իտի : 16. Խօճա անա նէ' տէտի : 17. Պէօլէ վաղըթտա էն էյի եօլ հա'նկըսը տըր :

ՏԵՐՍ 25.

ՄԵՐՏԼԻՔ ԻԼԷ ԳՕՐԳԱԳԼԸԳ (Դապ'ադը)

Հաֆթա	Ճէսարէթ	Ֆագիր	Մէրտիվէն
Գաղա'էն	էնճամ	Իխթիյար	Գուճագ
Խաթուն	Եիյիթ	Տիւման	Փէնճիրէ
Սլէվ	Իֆթիխար	Տէր'ագապ	Արգատաչ

1. Սգտէմքի տէրստէ զիքրի կէչէն մատտէ նին իւղէրինէ պիր հաֆթա գատար կէչտիք տէն սօնկրա' գաղա'էն պիր Ֆագիր իխթիյար գարըննէ էվի թութուշտը :

2. Հէր նէ հալ իսէ, պու խաթուն' ճանընը կիւճ հալ իլէ գուրթարապիտի, լաքին քէն տինին թօրունը օլան քիւչիւք պիր գըղ վար իտի, քի իսթ գաթտա եալընըղ ույույօր իտի, վէ 'ալէվլէր տախի հէման անա եաղլաշմագ տա իտի :

3. Մէթթէպ շայիրտլէրինտէն պա'ղըլարը եարտըմա գօշտըլար իսէ տէ, նէ եափաճագ լարընը պիլէմէտիլէր : Զօճուղը աթէշտէն գուր թարմաղա հիչ պիրի ճէսարէթ էտէմէտի :

4. Էնճամ ճէսուր պիր չօճուգ կէլիպ' ույույան քիւչիւք գըղըն թէհիլքէսինի անկատըղը կիպի տիւման իչինտէ գալմըշ օլան տար մէր տիվէնլէրտէն եօգարըյա ֆըրլատը :

5. Տէր 'ագապ պու ճէսուր չօճուգ, քիւչիւք գըղ գուճաղընտա օլտըղը հալտէ փէնճէրէնին էօնիւնտէ կէօրիւնտիւ, վէ աշաղըտա տուրան պիր ատէմին էլինէ գըղը ուսուլթթէ պրագը վէրտի, վէ քէնտիսի տէ պիր եօլ պուլուպ էնտի :

6. Լաքին օլ գըղը աթէշտէն գուրթարան ճէսուր չօճուգ քի'մ իտի : Կէչէնտէ մէթթէպտէ զուհուր էտէն զավղայա հաղըր տուրան չօճուգ

ՏԵՐՄ 26.

ԷՕՑԻՒՆԷՆ ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ

Էօյիւնմէք	Տիւպէր	Թէլէֆ	Էտնա
Քէնար	Գունտուրա	Եռուշագ	Էօթէ
Էսվապ	Կիյինմիշ	Պահալը	Նահագգ
Կիւղէլ	Կէօրմէք	Թըրթըլ	Թիւքի

1. Քիւչիւք պիր գըղ իլէ քիւչիւք պիր օղւան՝ սու քէնարընտա չիւէքլէրին արաւընտա օթուրմըշլար, վէ քէնտի էսվապը իչիւն էօյիւնէրէք գօնուշըյօրլար իտի :

2. Օղլան “Հէլէ պագ, նէ կիւղէլ պիր եէնի ֆէսիմ, նէ՛ տիւպէր պիր մաւի չուխա եէլէյիմ, վէ փանթալօնըմ, վէ նէ՛ ա՛լա պիր չիֆթ եէնի գունտուրամ վար : Պէնիմ կիպի կիւղէլ կիյինմիշ պիր ատէմ կէօրմէյօրլմ” տէտի :

3. Գըղ տախի “Սահի՛ն մի սէյլէյօրսըն, պանա կէլիր քի պէնիմ կիյտիյիմ սէնինքին տէն տահա կիւղէլ տիր, չիւնքի ֆիսթանըմ իփէք տիր. վէ քիւրքիւմէ պագ, նէ՛ եռուշագ տըր. էլպէթթէ պէնիմ էսվապըմ չօգ պահալը օլմալը” տէտի :

4. Օղլան տախի “Հէր նէ գատար օլսա պէնիմքի գատար պահալը օլամաղ եա,” ճէվապ վէրտի : Օ արատա եանլարընտաքի օթլար աւրասընտան պիր թըրթըլ պէօճէյի չըգտը, վէ անլէրէ շունու տէտի. “Սէսինիդի քէսին, հիչ պիրինիդին տէ էսվապը իչիւն էօյիւնէճէք պիր եէրի եօգ տըր. զիրա կիյտիյինիդ էսվապլար զաթէն գուլլանըմըշ, եա՛նի սիդին խօր պագ տըղընըդ սա՛իր հայվանլարա էսվապլըգ էթ տիքտէն սօնկրա սիդին էլինիդէ կէչմիշլէր :

“Նէ՛ տէրսինիդ, օ իփէք էվլէլա պէնիմ կիպի պիր պէօճէյին էօրթիւսիւ իտի :

5. Պունու իշիտիր իշիթմէզ օղլան “Պագ, հանըմ էֆէնտի, պունա նէ՛ տէրսին,” տէտի : Էօթէտէն տէ պիր թիւքի կէլիպ “Օլ քիւրք՝ վագթըլէ պիդիմ սօյըմըզտան պիրինին էսվապը իտի, լաքին պիչարէյի նահագգ եէրէ թէլէֆ էտիպ էսվապընը ալընշսընըդ,” տէտի :

6. Օղլան տախի, “Կէօրտի՛ւն մի պագալըմ, հանըմ էֆէնտի, պէնիմ էսվապըմը նէ թըրթըլլար կիյմիշ, նէ թիւքիլէր,” տէտի :

7. Ֆադաթ օրատա օթլանան պիր դոյուն պունու իշիտինճէ շէյլէ սէյլէտի. «Եվլէթ էյլէ տիր, սէնին էսվապըն տախի պիր վազըթ պէնիմ սոյըմտան պիրիսինէ էսվապըգէթմիշ տիր. ֆէսինի տէրսէն՝ ֆիլան եէրին քէշիլէրի թիֆթիք վէրտի տէ անտէն եափըլտը: Պունտան մա'տա գըրտաքի տօսթլարըմը, եա'նի սըղըրլարը պօղաղլատըլար տէ, էթինի սիզէ եէմէք եափտըգտան սօնկրա, տէրիսինտէն տէ սանա գունսուրա եափտըլար:»

8. Էյլէ իսէ պուրատա էսվապ իշիւն էյլին մէք տիվանէլիք օլտըղընը էյրէնին, չիւնքի էսվապըմըղը էլէ կէշիրմէք իշիւն էն էտնա հայվանլարա միւհթաճըղ, վէ պունլար օլմասա իտի, բահաթըմըղա գուլլանմագ իշիւն Ալլահըն պիզէ վէրտիյի 'իլմ վէ մա'րիֆէթին խայրընը տախի կէօրմէյէճէք իտիք:

Ս«—ւլէր. 1. Իքի չօճուգ պիր սու քէնարընտա նէ՞ չէյ հագգընտա գօնուշույօրլար իտի: 4. Հա'ն կըսընընքի տահա պահալը իտի, Իփէք նէտէ'ն օլուր, եախօտ քիմ եափար: 5. Բիւրք նէ՞ տիր: 7. Չուխա նէտէ'ն եափըլըր: 7. Եիւն նէտէ'ն հասըլ օլուր: 7. Սըղըրլարըն պիզէ նէ՞ ֆա'իտէսի վար: 8. Պաշգա հայվանլարըն տախի պիզէ պիր խըտմէթի, եա ֆա'իտէսի վա'ր մը:

ՏԵՐՍ 27.

ԵԱՂՄՈՒՐ ՏԱՆԵԼԵՐԻ

Եաղմուր	Պուղտայ	Տանէ	Նիյէթ
Մասալ	Գէտէր	Գեաշքի	Պուրուն
Թարլա	Պուլութ	Զիֆթճի	Հիքեայէ
Մուգայէտ	Ուֆագ	Գարար	Եալընըղ

1. Վաղթըլլէ պիր չիֆթճի պուլունուպ պիր պէյիւք թարլասը վար իտի: Անը սիւրիւպ պուղտայ էքտի, հէմ տէ պու թարլայա չօգ մուգայէտ օլուր իտի, չիւնքի չօլուգ չօճուղընըն եէյէճէյի իշիւն կէօղիւնիւ պու թարլայա տիքմիշ իտի:

2. Լաքին հէր նէ գատար չապալատը իսէ տէ, եաղմուր օլմատըղընտան պուղտայըն սօլուպ գուրումաղա պաշլատըղընը կէօրտիւ, վէ «Պու թարլատան պիր չէյ ալամայաճաղըմ» տէյիւ գօրգմաղա պաշլատը:

3. Պունուն իշիւն չօգ քէտէրլէնէրէք հէր կիւն թարլայը կէօրմէյէ կիտէր իտի, վէ եաղմուր նէ՞ զէման եաղաճագ տէյիւ կէօղլէրի տա'խա պուլութլարտա իտի:

4. Պիր կիւն իւմիտսիզ պիր հալ իլէ կէյէ տօղրու պաղար իքէն, եիւքսէքտէ կէօրիւլէն պուլութլարտաքի իքի ուֆագ եաղմուր տանէլէրի անը կէօրտիւլէր:

5. Պիրի՝ «Պագ շու չիֆթճիյէ, հալինէ աւ ճըյօրըմ». պու պուղտայ թարլասը իշիւն չօգ զահմէթլէր չէքտի, շիմտի տէ հէման գուրույօր: Գեաշքի անա պիր էյիլիք էտէ պիւէմ» տէտի:

6. Տիկէրի՝ «Էվլէթ, լաքին սէն եալընը պիր քիւշիւք եաղմուր տանէսի սին, էլինտէն նէ՞ կէլիր, պուղտայըն պիր սափընը պիւէ ըս լատամաղսըն» տէտի:

7. Օ իսէ «Էվլէթ, սահիհ տիր, պէօյիւք պիր իշ կէօրէմէմ. լաքին հիշ օլմաղսա պիր աղ օլսուն չիֆթճիյի ֆէրրահլանտըրա պիլիրիմ եա. իշթէ պէն էլիմտէն կէլէնի էտէճէյիմ» տէտի:

8. Էօթէքի տախի՝ «Պէն տէ կիտէրիմ, վէ չօգ պիր ֆա՞իտէ էտէմէղսէմ տէ պարի էյի պիր նիյէթիմ օլտըղընը կէօսթէրիրիմ եա. իշթէ կիտէյօրըմ» տէտի:

9. Պունուն իւզէրինէ եաղմուր տանէլէրի աշաղը էնտիլէր: Պիրի՝ չիֆթճիին պուրնընա, վէ տիկէրի՝ պիր պուղտայ սափընա տիւշտիւլէր:

10. Չիֆթճի փարմաղընը պուրնընա կէօ թիւրէրէք՝ «Սմա՞ն, պու նէ՞ տիր, եաղմուր տանէսի՞ մի: Նէրէտէն կէլտի: Ս,յ, ա՛յ, եաղմուր եաղաճագ» տէտի:

11. Իւք տանէլէր թարլայա էնէր էնմէզ՝ պաշգա պիր տանէ տախի, «Էյէր սիղ կիտէյօր իսէնիղ, իշթէ պէն տախի կէլիրիմ» տէյիպ՝ օ տա պաշգա պիր սափ իւզէրինէ տիւշտիւլ:

12. Պու արատա, պիր չօգ եաղմուր տանէլէրի քէնտի տօսթլարընըն նէտէն գօնուշտըղընը անկլամագ իշիւն պիր եէրէ թօփլանմըշլար իտի:

13. Պուղտայը սուլայըպ՝ չիֆթճիյի սէվին տիրմէք իշիւն, էվլէլէրի տամլալարըն կիթտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, իշլէրինտէն պիրի՝ «Սիղ պէօյլէ խայրլը պիր իշէ կիտէյօր իսէնիղ, պէն տէ կիտէրիմ» տէյիպ օ տախի էնտի:

14. Էօթէտէն պիրէր պիրէր: «Պէն տէ», «պէն տէ», վէ «պէն տախի», տէմէյէ պաշլատըլար, վէ պէօյլէճէ պիր զանի եաղմուր եաղըպ՝ պուղտայ տօյունճայա գատար սուլանտը: Պիր աղ վազըթ սօնկրա էքին եէթիշտի,

վէ սահիպի կէնիշ պիր խարման գուրտու : Օլ էքինին պէոյլէ կիւզէլ օլմասընըն սէպէպի, իւք եաղմուր տանէսինին քէնտի էլինտէն կէլէնի էսիրկէմէմէսի իտի :

15. Սէվկիւլիւ չօճուգլար, «Էլիմիղտէն պէօ յիւք պիր իշ կէլմէզ» տէյիւ էյիլիյէ ճէհտ էթմէքտէն չէքինմէյին : Էլինիղտէն նէ կէլիւսէ հէման անը էտին : Մէլէքլէր պիլէ գուարէթ լէրինտէն զիյատէ պիր չէյ եափամաղլար :

Սաւալէր : Պու նէվ' հիքեայէյէ նէ՞ տէնիլիր : Ճէվապ . Մասալ տրր : Մասալ նէ՞ տիր : Ճէվապ . Հիսսէ գափմադ իւչիւն վէ եախօտ էյլէնճէ իչիւն սէոյլէնիլէն պիր հիքեայէ տիր : 1. Չիֆթճի թար լասընա նէ՞ եափտը : 2. Կիտէ կիտէ պուղտայր նաւ սըլ օլտու : 3. Քէնտիսի նէ՞ հալէ կէլտի : 5. Պիր եաղմուր տանէսի նէ՞ տէտի : 7. Նէ՞ եափմաղա գաւար վէրտի : 9. Պիրինճիսի նէ՞րէյէ տիւշտիւ : 11 — 14. Սօնու նասըլ օլտու : 15. Պու տէրստէն նաւ սըլ հիսսէ գափուրը :

ՏԵՐՍ 28.

ԱՐՍԼԱՆ

Արսլան	Հարրէ	Պաղը	Շազադ
Հէյպէթլի	Տէօրթ	Եիւրիւլիւշ	Կէօքս
Եիւքսէք	Օմուգ	Խուսուս	Հիսսէ
Մինթազա	Րէնք	Եանազ	Եըրթըճը

1. Արսլան՝ հայվանլար արասընտա էն հէյ պէթլի պիր հայվան տըր : Պա'ղըլարընըն եիւք-

սէքլիլի եքի վէ ուղունլըղը տէօրթ արչըն գաւար օլուր իսէ տէ, 'ատէթա եիւքսէքլիքլէրի պիր պուշուգ արչըն միգտարը օլուր : Տիշիսի՝ օլ գատար իրի օլմազ :

2. Արսլանըն րէնկի սարը օլուր : Պաղըլը սէրթ, եիւրիւլիւշիւ աղըր, վէ սէսի գօրգունճ տըր : Լէհճէսի էնլի օլուպ' պա'ղըլարըն զան նընճա ինսան չէհրէսինէ պէնդէր : Պօյնու իւզէրինտէ տախի սըգ վէ ուղուն պիր ելէսի օլարադ, քէնտինէ եաղըլըզլը պիր հէյ'էթ վէրիր :

3. Թէփէսի, շազաղլարը, եանաղլարը, չէնէսինին ալթը, սըրթը, կէօքսիւ, օմուղլարը, վէ պաճաղլարընըն արգա թարաֆը՝ ուղուն թիւյլիւ օլուր : Լաքին վիւճուտինին հէփ սա'իր եէրլէրի գըսսա թիւյլիւ օլուր :

4. Տիշերի դասի վե քեսքին օլուպ , փէն-
շէլերի քէտինինքինէ պէնդէր : Կէօզլէրի աթէշ
կիպի փարլար , վէ Էօլտիւքլէրինտէ տախի եինէ
կէօզլէրի սօլմազ :

5. Եէյէճէյինի արամաղա կէճէ չըգար , վէ
րասթ կէլտիյի հէր հայվան իւզէրինէ հիւճիւմ
էտէր : Արսլան հայվանլարն փատիշահը թէս-
միյէ օլունուր :

6. Էն ազղըն արսլանլար Աֆրիգանըն մին-
թագա ի հարրէ սէմթլէրինտէ պուլունուրլար :
Օլ զըթ'անըն տահա սէրին սէմթլէրինտէ , վէ
եախօտ ելւքսէք տաղլար թէփէլէրինէ եագըն
եէրլէրտէ պուլունան արսլանլար՝ էնկին մա-
հալլէրտէ օլանլար գատտը հէյպէթլի տէյիլ
տիր :

7. Արսլան զայէթ ազղըն իսէ տէ , քէնտի
թապի'աթընտա ինսանտան պիր գօրգու օլ-
աղընտան , եարալը եախօտ աճ օլմատըգճա
ատէմէ սալմազ , վէ փէշինէ չօգ տիւշտիւքլէրի
եէրլէրտէ ճէսարէթի կիթտիքճէ աղալըր :

8. Արսլանըն թապի'աթընտա կէօրիւլէն պու-
թէպէտտիւլաթ թէրպիյէ իլէ վահշիլիյինի
թէրք էտիպ՝ ատէմէ ալըշա պիլէճէյինի կէօս-
թէրիյօր , վէ ալըշաղըր տախի վար տըր . զիրա
չիմտի՝ չօգ եէրտէ եապանի հայվան պէսլէյէն-
լէր վար քի , անլէր արսլան իլէ հէմ օյնարլար ,
հէմ տէ պիր սուշը օլմայարագ անը աղարլար-

լար , արսլան իսէ պունլարըն հէփսինէ թէհամ-
միւլ էտէր :

9. Եինէ տէ արսլան՝ քիպար պիր հայվան
տըր : Հէմ սէրթլիյինի հէմ ինսաֆընը՝ չօգ
քէրրէ իսպաթ էթմիշ տիր : Նիշէ տէֆ'ա եէ-
սին տէյիւ էօնիւնէ հայվանլար աթմըշլար տէ ,
քէնտիսի անլէրին ճանընա զըյմայըպ՝ եանըն-
տա գալմալարընա , վէ քէնտի եէյէճէյինտէն
անլէրէ տէ պիր հիսսէ չըգարմաղա ըագլի օլ-
աղըր կէօրիւլմիւշ տիր :

10. Արսլանը պաշգա երրթըճը հայվանլար-
տան այըրան պիր կիւզէլ թապի'աթը տա շու-
տըր քի , աճ գալմատըգճա , սատէ քէնտի
քէյֆի իշիւն պիր հայվանը փարէլէմէզ , հէմ
տէ քէնտինէ քեաֆի օլաճագ շէյտէն զիյատէ
թէլէֆ էթմէզ :

Սոսուլէր . 1. Պաշգա հայվանլարա նազարէն արս-
լանտան էօթիւրիւ նէ՞ տէնիլմիշ տիր : Հէյպէթի նէ՞
տէմէք տիր : 1, 2. Արսլանըն պէօյիւքլիւլիւ նէ՞ դա-
տար օլուր : 2—4 . Բէնկի , կէօսթէրիյի , վէ պաշ-
գա խուսուսլարը՝ հագզընտա նէ՞ տէնիլմիշ տիր : 5.
Եէյէճէյինի արամաղա նէ՞ գէման չըգար : 7. Ատէ-
մէ տախի հիւճիւմ էտէր մի : 8. Ինսանա ալըշա
պիլիբր մի : 9, 10. Արսլան հագզընտա տահա նէ՞
տէնիլմիշ տիր :

ՏԵՐՍ 29.

ԱՐՍԼԱՆ ՀԻՔԵԱՅԵՍԻ

Ա.Ֆրիգա	Գալուշմագ	Անսըզտան	Սլամէթ
Ճէնուպի	Կէտիք	Սարի	Սիւլրի
Տէօնիւշ	Տիւշմէն	Տիւշմէն	Ատէմ
Գարանլըգ	Շաիգա	Քէնար	Քէտի

1. Վազթըլէ Ա.Ֆրիգանըն ճէնուպի թարաֆընտա պիր գաչ արգատաշ ավա չըգարլար : Իչէրինտէն պիրի՝ էյլէտէն սօնկրա գարանլըգ պասմատան կերի տէօնէճէյինի վա՛տ էտէրէք եանլարընտան այրըլըր :

2. Լաքին պու ավճը՝ տէօնիւշտէ եօլընը շաշըրըր վէ օրթալըղ տախի գարանլըգ գալիլար : Պիր տէ կէօրիւր քի ուղագտան ճէսիմ պիր արսլան՝ արգասընա տիւշմիւշ, կէօղիւ քէնտինին իւթիւնտէ՝ եավաշ եավաշ իղինէ կէլիյօր :

3. Արսլանըն թապի՛աթընա աշինա օլտըղընտան, պու ատէմ՝ արսլան կէլիպ անսըզտան իւզէրինէ սըչրամագ իչիւն՝ կէճէնին գարանլըղըն պէքլէտիյինի անկլար :

4. Հէման տէօրթ թարաֆա պաղըպ՝ պիր գուրթուլաճագ եօլ արամաղա պաշլար . էյլէնէճէք վաղըթ եօգ իտի, լաքին, արսլան ճէսարէթ ալըպ տէ՛ 'անէլէ էտէրէք քէնտիսինի

տահա զիյատէ տարա կէթիրմէսին տէյիւ, ատէմ՝ նէ գաչար վէ նէ տէ պիր գօրգու՝ 'ալամէթինի կէօսթէրիր :

5. Պէյլէ գուլվէթլի պիր տիւշմէնտէն նաւըլ օլուր տէ գուրթուլուրըմ տէյիւ տիւշիւնէրէք կիտէր իքէն՝ կէօղիւնիւ գալտըրըպ՝ էնիշ թարաֆը սարի գայալար իլէ տօլու տէրին պիր ուչրում կէօրտիւ :

6. Եօլու օլ թարաֆա չէվիրիր, վէ պիր եօլ իլէ արսլանը տէքէ կէթիրսին տէյիւ տիւշիւնիւր իտի : Իմտի պիր թաղըմ չալըլար արասընտան կէչէրէք թամամ ագչամ գարանլըղընտա օրայա եէթիլիր :

7. Արաընա տիւշէն տիւշմէնտէն կիղլէնէճէք, վէ եախօտ անըն կէլէմէյէճէյի պիր մահալ պուլմագ իչիւն՝ ուչրումըն քէնարընա վարըպ օրալարը պիր էյիճէ կէօղտէն կէչիրիր :

8. Պէյլէ տէօրթ եանա պաղըպ տուրսըր իքէն, հէման օլտըղը եէրին ալթ եանընտա, ուչրումըն քէնարընտան պիր գաչ արշըն աւաղըտա, իւթիւնտէ ատէմ՝ տուրա պիլիր պիր կէտիք գայա օլտըղընը կէօրիւր, վէ ուղուն տէյնէյին եարտըմըլէ օրայա էնիպ կիղլէնիր :

9. Սօնկրա, շաիգասընը վէ էավալընը չըգարըպ՝ օլ տէյնէյին պաշընա կէչիրիր վէ գայանըն քէնարընտան եօգարը տօղրու թու

Թար, չէօյլէ քի արսլան կէլտիյինտէ կէօրէ պիլսին:

10. Ավճը օրայա եերլէշիր եերլէշմէշ, արսլան կէօրիւնիւր, վէ, քէտի ալընա սըշրամաղտան էվիլէլ էթտիյի կիպի, քէնտի գարնը իւղէրինէ եավաշ եավաշ սիւրիւնէրէք շափգա իլէ էավապա տօղրու եաղլաշմաղա պաշլար:

11. Արասը պէշ ալթը արշըն գալըր գալմաղ, արսլան շափգա վէ էավապը առէմզանն էտէրէք, պիլթիւն գուվլէթի իլէ անըն իւղէրինէ սըշրար. լաքին, օ սըշրայըշ էօլիւմիւնէ սէպէպ օլտու:

12. Աղղընա եալընըղ էավապ կէշիպ ուշրումտան պաշ աշաղը տիւշեր, վէ աշաղտաքի սարփ վէ սիվրի գայալար իւղէրինտէ փարշա փարշա օլուր:

13. Զավալը առէմ պիլթիւն կէճէյի օրատա կէշիրտիքտէն սօնկրա, սապահլայըն գալգըպ՝ կիւճպէլա արգատաշլարընա գավուշա պիլմիշ տիր:

Առաջինը. 1. Պու առէմէրին ավա չըգտըղը եեր նէրէսի իտի. 2. Անլէրտէն պիլինին պաշընա նէ՞ կէլտի. Անըն արգատընա նէ՞ տիւշտիւ. 3. Անլլատըղընա կէօրէ արսլանըն ֆիքրի նէ՞ իտի. 4—9. Անը նիճէ ալտաթտը. 10—12. Արսլանա նէ՞ օլտու. 13. Օ առէմ արգատաշլարընա գավուշտու մը:

ՏԷՐՍ 30.

ԵԱՂՄՈՒՐ

կէօք	կէօղ	Մատտէ	Մուլթաղ
Եաղմուր	Խօրթում	Իսպաթ	Շարթ
Հիւտիսթան	Էֆքեար	Խուսուս	Թէնճերէ
Շիւպէ	Շասթրա	Գարար	Գատէշ

Աթիտէ պուլունան միւքեալէմէ Հինտիաթանա կիլթմիշ պիր էվրօփալընըն՝ օրալը պիր առէմ իլէ եաղմուր հազգընտա սէօյլէշտիքլէրինին սուրէթի տիր:

Էլէօթու. Եաղմուր նէ՞ տիր:

Հինալէ. կէօքտէն էնէն սու տըր:

Է. Օ սույու կէօք մի հասըլ էթմիշ տիր :
Հ. Խայր :

Է. Եա նա՞սըլ եափըլըր :

Հ. Սճայը՛ւ. սէն պիլմէ՛ղմի սին :

Է. Պէն՝ աղըլմճա պիլիրիմ, լաքին շիմտիքի մէրամըմ՝ եաղմուրըն նասըլ վիւճուտէ կէլ-տիլի հազգընտա սէնին էֆքեարընը անկլամագ տըր :

Հ. Փէք էյի, էյլէ իսէ սէյլէյէյիմ : Եաղմուր՝ Հինարանըն (*) ֆիլինին խօրթումընտան ֆըշգըրան սու տըր,

Է. Սահիհ մի՛. եաղմուր հազգընտա ասլա իշիթմէտիյիմ եէնի պիր ՚իլմ՝ օլմալը պու : Շիմտի շունու անկլամագ իսթէրիմ քի, պունու նա՞սըլ իսպաթ էտէ պիլիրսին :

Հ. Պու խոսոսոտա էյրէնտիյիմ վէ սիզէ տախի սէյլէյէ պիլէճէյիմ շու դատար տըր քի, պիլիմ կուրումըլ (**) պանա պէյլէ սէյլէտի :

Է. կուրունըն պէյլէ տէմէսինտէ պիր սէպէպ օլմալը, եա՛ : Սճէպա կուրու Հինարանըն ֆիլինին քէնտի կէօղիլ իլէ կէօրմիլ՝ մի տիր :

Հ. Խայր, խայր. ֆիլի պուլսթլար էօրթ-

(*) Հինարա՝ Հինտիսթանլարըն գաղինճէ, կէօք կիւրիւթիւսիւնին, շիմէյին, դասըղանըն վէ եաղմուրըն Էլահը տըր :

(**) կուրու՝ Հինտիլէրին տին խօճասը տըր :

միւշ օլտըղընտան անը քիմնէ կէօրէմէղ :

Է. էյլէ իսէ սիզին կուրունըլ էյլէ պիր ֆիլ օլտըղընը նէրէտէն անկլամըշ :

Հ. Սնա չիւպհէ իսթէմէղ. չիւնքի Շասթրա (*) պէյլէ պուլսրույօր :

Է. էյլէ՛ մի. մատտէյի շիմտի անկլայօրըմ : Եաղմուր ֆիլին խօրթումընտան կէլիլ տէյիւ սէյլէտիլինէ սէպէպ՝ կուրունըլըն “Շասթրա պէյլէ պուլսրույօր” տէտիլի տիր :

Հ. Էվլէթ, թամամ էյլէ տիր. զիրա քէնտի կէօղիւմ իլէ կէօրմէմիշ իսէմ տէ, կուրումըլ պանա՝ Շասթրատա պէյլէ եաղըլը տըր՝ տէտիլի իչիւն ինանըրըմ, զիրա Շասթրա հէր նէ տէրսէ կէրչէք տիր :

Է. կէօրիւյօրըմ քի, եաղմուր հազգընտա կուրունըն սանա էյրէթտիլի շէյլէր, պիլիմ տիյարըմըտա պիլիմ կուրումըլըն էյրէթտիլի շէյլէրտէն չօք ֆարգիլը տըր : Պիլիմ էյրէնտիլիմիլի անկլայըպ սիզին էյրէնտիլինիլլէ եան եանա կէթիրմէք իսթէր մի սին :

Հ. Էվլէթ, չօք իսթէրիմ :

Է. Սիզ փիրինճի դայնատըր իքէն՝ թէնճէրէտէն նէ՞ չըդար :

Հ. Տիւման, եախօտ պուղու :

(*) Շասթրա՝ Հինտիլէր մէղճէպինին շարթլարընը պէյան էտէն պիր քիթապ օլուպ՝ անա կէօքտէն նաղիլ օլմուշ նաղարըլլէ պագարլար :

Է. Թէնճերէնին աղղընա գուրու պիր գա-
փադ գօնուր իսէ, գափադտա նէ՞ հասըլ օ-
լուր :

Հ. Գափադ եաշարըր :

Է. Նէտէ՞ն եաշարըր :

Հ. Տիւման եախօտ պուղուտան :

Է. Փէք էյի. գափաղըն իւղէրինտէ հասըլ
օլան եաշըդ կիտէ կիտէ նէ՞ օլուր :

Հ. Չօղալտըդճա, տամլա տամլա տէօքիւլիւր :

Է. Փէք ա'լա. էօյլէ իսէ շու պուղու տէտի-
յիմիդ զաթընտա նա՞սըլ օլմալը, գուրո՞ւ մը,
եաշ մը :

Հ. Էլպէթտէ եաշ օլմալը :

Է. Պու եաշըդ նէտէ՞ն հասըլ օլուր :

Հ. Թէնճերէտէքի սուտան օլմալը :

Է. Պուղու տէտիյիմիդ շէյ սուտան ֆարղլը՞
պիր շէյ մի տիր :

Հ. Խայր, էֆէնտիմ :

Է. Նէտէ՞ն պիւտին :

Հ. Չիւնքի գափաղըն իւղէրինէ թօփլանա-
րադ եինէ էվլէլքի կիպի սու օլույօր :

Է. Պէօյլէ իսէ պուղունըն տա թէնճերէտէքի
սույուն պիր գըսմը օլտըղընա գարար վէր-
տի՞ն մի :

Հ. Էվլէթ, էլպէթթէ էօյլէ օլմալը :

Է. Էօյլէ իսէ, պուղունըն թէնճերէտէքի
սուտան այրըլըպ տա եօգարը չըգմասը նէ՞
սէպէպտէն տիր :

Հ. Զանն էտէրիմ քէնտիլիյինտէն պէօյլէ օ-
լույօր :

Է. Պիր աղ տիւշիւն պագալըմ. էլինտէ սօ-
ղուդ սու տօլու պիր գատէհ թութարսան՝
անտէն պուղու չըգա՞ր մը :

Հ. Խայր, էֆէնտիմ :

Է. Իմտի գատէհտէքի սօղուդ սու իլէ, փի-
րինճի փիշիրէն սույըն ֆարղը նէ՞ տիր :

Հ. Պիրի սօղուդ, վէ տիկէրի սըճագ տըր :

Է. Փէք էյի. անը սըճագ եափան նէ՞ տիր :

Հ. Նէ՞ օլաճագ, էլպէթթէ աթէշ տիր :

Է. Էօյլէ իսէ, կէօրտիւյիւն պուղու՞ սօղուդ
սուտան տէյիլ, անճագ աթէշտէ ըսընմը սը-
ճագ սուտան հասըլ օլուր : Իմտի պու նէ՞
տէմէք տիր :

Հ. Տէմէք օլույօր քի, սույու ըսըտարագ
պուղույա չէվիրէն շէյ աթէշ տիր :

Է. Փէք էյի. եաղըն սըճագ թօփրաղըն իւ-
ղէրինէ պօլ պիր եաղմուր եաղըպ՝ արդասըն-
տան տա կիւնէշ տօղարսա, նէ՞ կէօրիւլիւր :

Հ. Տիւման, եախօտ պուղու չըգար :

Է. Նէրէտէն չըգար :

Հ. Ըսլանմըջ օլան թօփրագտան :

Է. Նէրէյէ կիտէր :

Հ. Կէօյէ տօղու չըգար :

Է. Փէք ա'լա. ֆագաթ եօգարըսը սըճագ
մը տըր, սօղուդ մը տըր :

Հ. Ղայէթ սօղուգ օլմալը . չիւնքի Տէրվիշ-
լէր տէյօրլար քի , * Հիմալայա տաղը թէփէ-
սինտէ կանճ նէհրինին չըդարըը եէրէ եադըն ,
սուլար թաշ կիպի տօնար :

Ե. Եաշ թօփրադտան հասըլ օլան պուղու՝
հավանըն օլ սօղուգ սէմթլէրինէ չըդարըլնտա
նէ՞ օլուր :

Հ. Թէնճէրէտէն չըդան պուղու դափաղըն
իւզէրինտէ տամլա օլտըղը կիպի , դանն էտէ-
րիմ քի , եօդարը չըդան պուղու տախի սու
քէսիլէրէք ուֆադ ուֆադ տամլա օլմասը լա-
ղըմ կէլիր :

Ե. Էյլէ պիր չօդ ուֆաճըդ տամլալար պիր-
լէշիպ աէ տամլա օլուրլար իսէ , օլ հալտէ հա-
վատա դալըրլա՞ր մը :

Հ. Խայր , էլպէթթէ աշաղը տիւշէրլէր :

Ե. Փէք կիւզէլ . կէօքտէն էյլէ պիր չօդ
տամլալար տիւշէր իսէ անա նէ՞ տէնիր :

Հ. Նէ՞ տէնէճէք , եաղմուր տէնիր :

Ե. Իշթէ , եաղմուրըն մէյտանա կէլմէսի
հադդընտա , պէն պիզիմ կուրումըլտան պէյլէ
էյրէնտիմ :

Հ. Պու սէյլէտիյինիղ 'ադլա նէ՞ դատար
եադըն , թապի'աթա նէ՞ դատար ույղուն տըր ,

(*) Հիմալայա՝ Հինտիսթանըն շիմալընտա պիր սըրա եիւճէ
տաղլար տըր :

ասըլ սահիհի տէ պու օլմալը . պէն իսէ նէ-
լէ՞ր տիւշիւնիյօր իտիմ :

Ե. Էյէր սէյլէտիքլէրիմ կէրչէք իսէ , Շասթ-
րանըղըն սէյլէտիյի շէյլէր նէ՞րէտէ դալըր :

Հ. Է՛յ , Շասթրանըն եանկըշ օլտըղընա ար-
թըդ շիւպհէ դալմայօր : Եա՛ Շասթրա Սլլահ-
տան օլմամալը , եա եօղ իսէ , Սլլահ եանկըլ-
մըշ օլմալը :

Ս...ալէր : Պիր էվրօփալը՝ Հինտիյէ նէ՞ սօր-
տու : Հինտիլ եաղմուր հագգընտա նէ՞ էֆքեարտա
իտի : Կուրու օլ ֆիլի կէօրմլէշ մի իտի , Եօդար-
տա ֆիլ վար իտիյինէ նէտէ՞ն ինանըյօր իտի , էվ-
րօփալը եաղմուրըն ասընը նա՛սըլ թա՛րիֆ էթտի
Պուղույու եէրտէն եօդարը չըդարան նէ՞ տիր : Չը-
դան պուղու եօդարըքի հավատա նէ՞ օլուր : Էվրօ-
փալընըն սէօղիւ սօղուր տէյլմ մի իտի , Հինտիլ
նէ՞ էֆքեարա կիրտի :

ՏԵՐՍ 31.

ՍՕՖՐԱՍԱ ԹԷՐՊԻՑԷՍԻՋԼԻԲ

Պարտադ	Գալըդ	Լազըրտը	Լօդմա
Քէնար	Ձէնէ	Չօրպա	Տօյմադ
Սօֆրա	Տուտադ	Թիւքրիւք	Մէյվէ
Իլիք	Իւֆլէմէք	Իսթիֆրադ	Խամուր

1. Թէրպիյէսիղ ատէմ թա՛ամ եէր իքէն
աղղընը փէք չօդ աօլտուրուր՝ վէ եախօտ աղ-

զը էօյլէ տօլու իքէն լազըրտը էտէր, վէ աղ-
զընտան, եանընտա օթուրանլարըն եիւղիւնէ
թա'ամ գըրընթըլարը սըչրատըր :

2. Սու իչմէզտէն աղզընը սիւմէզ, պարտա-
ղըն քէնարընա տուտազլարընըն շէքլի չըգար,
վէ եախօտ սույու՝ աղզը տօլու իքէն իչէրէք՝
աղզընտաքի թա'ամըն պիր գըսմընը պարտա-
ղա տէօքէր :

3. Գաշըղը աղզընա սըղտըրամայաճագ դա-
տար տօլտուրուր :

4. Էքմէք փարչասը իլէ փարմնազլարընը սի-
լէր վէ սօնկրա տա անը աղզընա աթար :

5. Եէմէք իչիւն քէնտինէ հէր նէ վէրերլէրսէ
աղզընա կէօթիւրմէտէն էվլէլ պիր քէրրէ
գօզլար :

6. Եէտիյի եէմէյի աղզընա գուլազլարընա
գատար պուլաշտըրըր, վէ էյէր եէտիյի շէյ
սուլու իսէ, չէնէսինտէն ազըտըր :

7. Քէմիյին իլիյին չըգարմագ իչիւն եա
սօփրայա վուրուր, եա կիւրիւթիւ իլէ քէմիյի
էմէր :

8. Սընընը, կէօղլէրինի, վէ պուրնընը փէշ-
քիր իլէ սիլէր, վէ անը եաղլը, եախօտ թէր-
տէն եաշ պիր հալտէ թէքրար էօնիւնէ աչար :

9. Սանըրսըն սօփրայը էօնիւնտէն գալիա-
ճագլար կիպի, սըճագ թա'ամլարըն սօղումա-
սընը պէքլէմէյէրէք չօրպա գաշըղընա գուլ-

վէթլիճէ իւֆլէյիպ չօրպայը եանընտաքիլէրին
իւղէրինէ սըչրատըր, վէ եախօտ գաշըղըլլէ
չօրպա գապընը գարըշտըրըր :

10. Եէր իքէն տուտազլարընը գալիամազ,
վէ աղզընտա նէ՝ վար նէ՝ եօգ՝ հէփսինէ կէօս-
թէրիր :

11. Եէմէք եէնտիյինի ասլա տիւչիւնմէյէրէք՝
թիւքիւրիւր, եախօտ պուրնընը սիլէր, վէ պա-
ղէն տէ օթուրանլարըն մի'տէսինի պուլանտը-
րաճագ լազըրտըլար սէօյլէր :

12. Շայէտ աղզընա խօշլանմատըղը պիր շէյ
կէլտիյինտէ, ուսուլ իլէ վէ սէսիփճէ չըգար-
մագ եէրինէ, իսթիֆրաղ սէսի իլէ չըգարըր,
վէ հէր քէսի իյրէնտիրիր :

13. Պիր գաշ կիւնտէն պէրի թա'ամ կէօր-
մէմիշ կիպի, տօյմազ կէօզ իլէ եէր :

14. Խօշլանմատըղը թա'ամլարը իլէրի սիւ-
րէրէք, եէմէք իսթէյէնլէրի տախի թիթսին-
տիրիր, վէ էլ հասըլ անլէրի եէմէքտէն մէն՝
էտէր :

15. Թա'ամըն սույունը գաշըղ իլէ իչմէք
եէրինէ, սահան իլէ իչէր :

16. Էքմէյի էլիլլէ գօլիարըպ եէյէճէք եէր-
տէ ըսըրարագ եէր. վէ եախօտ սօնկրատան
վաղըթ զայպ էթմէմէք իչիւն, էքմէք լօգմալա-
ընըն էվլէլտէն հազըրլայըպ եանընտա եըղար :

17. Քէմիքլէրի կէմիրիպ եա եէրէ, վէ եա-

խօստ սօֆրանըն ալթընա աթար :

18. Էօնիւնէ խօշլանմատըղը պիր թա'ամ կէթիրտիքլէրինատէ, իւղէրինէ թէրս թէրս պա-
գարագ կէրի վէրիր :

19. Էքմէյին իչինտէն կիւլէթէր եափըպ' սօֆրատա քիմէր իլէ թէքլիֆսիղ իսէ անէրէ աթար :

20. Սօֆրատա՝ մէյլէ վէ շէքէր իչինտէն հէր նէ կիւղէլ շէյ պուլուրսա, 'էօմիւնտէ կէօրմէմիշ կիպի էվէ կէօթիւրմէք իչիւն ճէ-
պինէ տօլտուրուր :

21. Չօրպա իչէր իքէն կիւրիւթիւլիւ իչէր :

22. Էքմէք, եա պաշգա պիր նէսնէ իգթիզա էթտիյինտէ, եալաշճա, եա պիր իշարէթլէ անկլատաճագ եէրտէ, պաղըրարագ իսթէր :

23. Պիր թէփսի իլէ եէմիշ, խամուր իշի, եա պաշգա հէր նէ կէթիրիլէր իսէ, հաղըր պու-
լունանլարըն հէփիսինտէն զիյատէ լիյագաթը օլան անճագ քէնտիսի տիր կիպի, իչինտէն էն իրիսինի, եա էն ա'լասընը սէչէր :

24. Սէվտիյի թա'ամլարը ութանմայարագ պիրէր պիրէր սայար, զավալը, ինսանըն եա-
լընըղ եաշամագ իչիւն եէմէք եէտիյինի տիւ-
շիւնմէյէրէք՝ եալընըղ թա'ամ եէմէք իչիւն եաշայօր զանն էտէր :

25. Միւսաֆիրիքտէ պիլէ, պիր թա'ամըն գուսուրընը եա կէօղիւ իլէ եա սէօղիւ իլէ

պէյան էտէր. հալ պու քի՝ էվ սահիպի պիլէ եէմէքտէ գուսուր պուլսա, միւսաֆիրին գու-
սուր պուլմաղա սէլտհիյէթի եօգ տըր :

26. Լաղըրաը թա'ամ իւղէրինէ չէվրիւտիք տէ, սէօյլէմէտիյի շէյ գալմաղ :

ՏԵՐՍ 32.

ԷՕՐԻԻՄՃԵՔ ՊԷՕՃԵՑԻ

Էօրիւմճէք	Եումշագ	Ինսաֆարը	Գըսսաճ
Պէօճէք	Թիւյ	Գուսուր	Տուգագ
Չիրքլին	Ղալիպա	Այըդ	Չէհիր
Փարլագ	Մուհաֆաղա	Մէճպուր	Մէշուր

1. Շու քիլիմին իւղէրինտէն գօշան չիրքին պէօճէյի էօլտիւրիւ վէր : Ամնա տուր, անըն գաշ տանէ փարլագ կէօղիւ օլաղընը, վէ սըր-
թընտա փէք եումշագ վէ ինճէ թիւյէր օլաղ-
ընը հիշ տիւշիւնտիւն մի : Ղալիպա հիշ տիւ-
շիւնմէմիյսին, եօղ իսէ անա պէօյլէ ինսաֆ-
արըլըդ էթմէղ իտին :

2. Էօրիւմճէք պէօճէյինին եա ալթը եա սէ-
քիղ թանէ կէօղիւ վար տըր : Իքիսի՝ արգայա
պագմագ իչիւն՝ օ թարաֆա տէօնիւք տիր .
իքիսի էօնէ, վէ գուսուր գալանը տա՝ հէր
պիրի պիր եանա պագմագ իչիւն տիր : Կէօղ-
լէրինին դափաղը օլմաղ, անճագ՝ ճամ կիպի

տուրուր սէրթ պիր նէսնէ իլէ գափլանմըչ տըր քի, կէօղլէրինի մուհաֆաղա էթտիքտէն մա՛ տա կէօրմէլէրինէ տախի եարտըմ՝ էտէր:

3. Էօրիւմճէք պէօճէյինին՝ նէ սէպէպտէն պու գատար կէօղլէրի օլտըղընը պէլքի անլա՛ մագ իսթէրսին: Պունուն չօգ սէպէպի վար տըր: Պիր սէպէպի շու քի, կէօղլէրինի պիզիմքի կիպի հէր իսթէտիյի թարաֆա չէվիրէմէտիյինտէն, հէր կէօղ՝ սալթ էօնիւնէ կէլէն շէյի կէօրիւր: Պաշգա պիր սէպէպի տէ շու տըր քի, էօրիւմճէք պէօճէյինին տիւշմէնի չօգ օլտըղընտան, չափուգ կէօրիւպ էլլէրինտէն գուրթուլմագ ի՛ չիւն՝ քէնտինէ չօգ կէօղլէր վէրիլմիշ տիր:

4. Պունտան մա՛տա, պա՛ղը էօրիւմճէքլէր լաղըմ՝ օլան եէյէճէյի ավլամագ իչիւն զայէթ այըդ վէ ույանըգ պիր հալտէ պուլունմաղա մէճպուր տըր. օլ սէպէպտէն՝ սինէք եա պաշգա պէօճէք չափուգ կէօրմէք իչիւն չօգ կէօղլէրէ միւհթամ տըր:

5. Պաշընըն էօն թարաֆընտա՛ ուճլարը գա՛ վի վէ քէտի թըրնաղը կիպի իքի ուֆագ գըս՛ սաճը վար: Գըսսաճընըն պիր աղ ալթ թա՛ րաֆընտա պիր ուֆագ տէլիք օլուպ՝ անտէն զէհիրլի պիր սու չըգարըր, քի պու զէհիր էքսէրլյա ինսանա չօգլուգ զիյան էթմէղ իսէ տէ, ավլատըղը պէօճէքլէրի հէման տօգուն՛ տըղը անտէ թէլէֆ էտէր:

6. Էօրիւմճէյին թա՛մը էքսէրլյա սինէք տիր, վէ քէնտինին անլէրի գօվալայըպ թու՛ թա պիլմէք իչիւն գանատը օլմատըղընտան, պիր աղ եախօտ պիր տուղագ գուրար, քի օրայա տիւշէն սինէք պիր տահա գուրթուլա՛ մաղ:

7. Պու տուղաղը սինէքլէրին չօգ կէլիպ կէ՛ չէճէյի, եախօտ չօգ պուլունաճաղը եէրլէրէ՛ մէսէլա, էվլէրին քէօշէլէրինէ, վէնչէրէլէրին իքի եանընա, վէ տըշարըտա աղաճլարըն տալ՛ լարը արասընա գուրար:

8. Սղը միւնասիպ պիր եէրէ գուրտըգտան սօնկրա էօրիւմճէյին իքինճի իշի՛ անա տիւշէն պէօճէյի թուլթուպ էլինտէն գաշըրմամագ տըր: Պու մագսէտ իլէ էլինէ պիր սինէք պիլէ կէչ՛ մէղ իսէ, հաֆթալար վէ այլարճա սապը էտէ պիլիր, չիւնքի էօրիւմճէք պէօճէյի տախի պէօճէքլէրտէն սա՛լիր նիչէլէրի կիպի, աճլըղա տայանմատա մէշհուր տըր:

9. Էօրիւմճէք պէօճէյի կէրէք հիւճիւմ վէ կէ-
րէք քէնտիտինի մուհաֆաղա էթմէքտէ Էմալ-
սըղօլարադ՝ քէնտինտէն օն գաթ պէօյիւք օլան
պէօճէք վէ պա՛ղէն տէ գուշլարը թէլէֆ Էտէ
պիլիւր: Շէտիտ գալլատան սօնկրա եարալարը
փէք թէղ Էյիլէշիւր: Վէ այադլարընտան պիւր
գաշը պիլէ գօփսա հիշ վաղիֆէ Էթմէյերէք
գօփտըղը եէրտէն, պօյտա վէ ուղունըգտա
Էվիլէլի կիպի պիւր այադ չըգարըր:

10. Պէօճէքլէրի արաշթըրմաղա փէք չօգ-
մէրադը օլան Բօմէր իսմինտէ մէշհուր Ֆրան-
սըղ՝ Էօրիւմճէք պէօճէյինին թէլինի իփէք եէ-
րինէ գուլլանըպ, անլէրտէն ֆա՛իտէլի պիւր
չէյ հասըլ էթմէք մէրամըլէ, պունլարտան
պիւր խայըճա թօփլայըպ մախսուս թա՛ամ
եէտիրմէքլէ պիւր չօգ վազըթ պէսլէյիպ, հալ-
լէրինէ տիգգաթ էթտի:

11. Հէր նէ գատար տիգգաթ էթտի իսէ տէ,
մագտէտինէ երէմէյէճէյինի չափուք անկլատը.
զիրա Էօրիւմճէքլէր յատէթա թա՛ամլարընը
եէմէք եէրինէ պիւր պիլլէրինի եէրլէր իտի:

12. Մէղքիւր Բօմէր եինէ իշինէ տէվլամ
էտիպ, պին զահմէթլէրլէ պիւր չիֆթ էլտիվէն
եափըլաճագ գատար Էօրիւմճէք իփէյինի էլէ
կէթիւրտի, լաքին թէքրար պիւր տահա պու
թէճրիպէյէ կիրմէտի. զիրա հիսապ Էտէրէք
անկլատը քի, եիւղ տիրհէմ Էօրիւմճէք իփէյինի

փէյտա էթմէք իշինէ՝ զըրդ պինտէն զիյատէ
Էօրիւմճէք պէօճէյի լազըմ՝ օլույօր:

Ս... ւլէր. 1. Էօրիւմճէք պէօճէյինին գա՛ն կէօղիւ
օլուր: 2. Պիւր պազընտա գա՛ն թարաֆա պագա պի-
լիւր: 3, 4. Նէտէ՞ն պու գատար կէօղիւ վար տըր:
5. Պաշընտա նէսի՞ վար: 6 Նէ՞ եէր: 6. Անլէրինա՞-
սըլ թութար: 7. Աղընը նէ՞րէլէրտէ եափար: 8. Աղ
պիլթալքտէն սօնկրա նէ՞ եափար: 9. Այադլարը
զըրըլըրսա նէ՞ օլուր: 10. Մէշհուր Բօմէր նա՞սըլ
թէճրիպէ էյլէտի: 11. Մէրամընա էրէ պիլտի՞ մի:
12. Պիւր չօգ զահմէթտէն սօնկրա էլինէ նէ՞ կէշտի:
12. Նէյի՞ հիսապ էթտի:

ՏԵՐՍ 33.

Պիւր ԲԻՍԷ ԱԼԹՈՒՆ

Վազըթ	Ֆագիւր	Տիքիշ	Խաթուն
Ֆամիլեա	Շէհր	Ըսընմագ	Փիրինճ
Իպարէթ	Խըտմէթքեար	Սէփէթ	Գահվէ
Գօնչու	Էֆէնտի	Մէֆնուս	Բիսէ

1. Վազթըլէ, պիւր տուլ գարը իլէ տէօրթ
չօճուգտան իպարէթ ֆագիւր, ամմա սա՛ատէթ-
լի պիւր ֆամիլեա վար իտի: Չօճուգլարըն իւշիւ
օղլան վէ պիլլի զըղ իտի: Շէհրտէն տըշարը
չիֆթլիքտէ օթուրտըղլարը սէպէպտէն, եա-
ղըն գօնչուլարը օլմայըպ՝ էն եազընը քէնտի-
լէրտէն եարըմ սա՛աթ ուղագ իտի:

2. Էյլէ չէհրաէն ուղադ վէ թէնհատէ օթուրմագ՝ էթրափընտա վէ եադընընտա տօսթ

վէ ադրապա օլարադ չէհր իչինտէ օթուրմագ տան չօդ ֆարգլը տըր : Լաքին տէտիլիմ կիսկի պու ֆագիր դարընըն գօնչուսը եօդ իտի :

3. Պուշարտան եարըմ սա'աթ դատար ուղադտա՝ պիր գօնադտա ղայէթ ղէնկին պիր առէմ օթուրուր իտի, քի պիր գարըսը վէ պիր գըղընտան պաչգա քիմնէսի եօդ իտի : Գըղ՝ փէք մէրհամէթլի վէ թաթլը տիլլի պիր գըղ օլտըղընտան, շու ֆագիր խանէնին եանընտան հէր կէշտիլինտէ, օլ սահիպսիղ չօճուգլարա պիր աղ փարա վէրիր, վէ չօդ քէրրէ վալիտէլէրինի տէ կէօրմէք իսթէր իտի, ղիրա պու ֆագիր գարը քէնտի քէնտիլէրին տիքիշինի տիքէր իտի իտէ տէ, տիքիշ իլէ տիքիշ փարասընը խըտմէթքեարլար կէօթիւրիւպ կէթիրտիքլէրինտէն՝ ֆագիր գարընըն եիւղիւնիւ տահա կէօրմէմիշ իտի :

4. Լաքին հավասը սօղուդ պիր կիւնտէ՝ խըտմէթքեար քէնտի հանըմընըն էմի իւղրէ պու ֆագիր գարըյա տիքիշի քէնտիսի կէօթիւրիւպ թէսլիմ էթսին տէյիւ դօր էթտի : Գարը տիքիշի կէօթիւրտիլիւնտէ էվին էֆէնտիսի մանկալտա ըսընմագտա, վէ գըղը տա էօթէտէ պա'ղը չըգընլար եափըպ պիր սէփիթէ եէրլէշտիրմէքտէ կէօրտիւ, վէ էվէ տէնէճէյի ղէման, մէգքիւր գըղ “Սլ պու սէփէթի, իչինտէքի չէյէր պէլքի սանա լաղըմ օլուր” տէյէրէք սէփէթի էլինէ վէրտի :

5. Տուլ գարը իտէ ղայէթլէ մէմուռն օլարադ, սէփէթի գապուլ էտիպ եօլընա կիթտի, վէ

էվէ վարտըղընտա սէվէթի եօգլայըպ կէօր-
տիւ քի, քէնաինէ լաղըմ օլան հէր շէյ, մէ-
սէլա, փիրինճ, եաղ, դահվէ, իքի պէօյիւք
քէլլէ շէքէր, պիր աղ խասս էքմէք, վէ սա"իր
պիր չօգ լաղըմ օլան շէյլէր չըգըն չըգըն դօ-
նուլըշ իտի:

6. Գարը տահա չըգընլարը աչմաղլէ մէշղուլ
իքէն, օղուլլարըն իքիսի՝ էլլէրինտէ պիր քիսէ
օլտըղը հալտէ էվէ կէլիպ "իշթէ պիր քիսէ
ալթուն," տէտիլէր:

7. Մնալարը քիսէյի էլլէրինտէն ալըպ՝ "Պու-
պիղլիմ տէյիլ տիր, չիւնքի փարամըղ եօգ իտի
քի դայպ էթմիշ օլալըմ: Լաքին նէ՞րէտէ վէ
նա"սըլ պուլտընըղ Յովհաննէս, սէօյլէ պա-
դայըմ," տէտի:

8. Չօճուգլարըն պէօյիւյիւ օլան Յովհաննէս՝
"Մովսէս պէնի գըրտա դօվլար իքէն՝ պիր աղ
իլլէրիտէ պիր պուղ փարչասը եանընտա կէօ-
ղիւմէ պիր շէյ իլիշտի, պէն տէ նէ տիր տէյիւ
կէօրմէյէ կիթտիմ. ֆաղաթ պէն եէթիշմէղ-
տէն Մովսէս կէօրտիւ, վէ պէնի սավուշտըրըպ
իւք էվիլլէ օ՛ ալտը," տէտի:

9. Մովսէս՝ "Իպթիտա պէն կէօրտիւմ,"
տէտի:

10. Յովհաննէս՝ "Խայր, սէն կէօրմէտին,"
տէտի:

11. Մնալարը՝ "Տուրուն չօճուգլար, շիմտի

դավղա վազթը տէյիլ տիր," տէտի:

12. Յովհաննէս՝ "Պու քիսէ պէօյիւք դօ-
նադտա օթուրան Սիւքիաս էֆէնտինին օլմալը
տըր," տէտի:

13. Մնալարը՝ "Էվիլլէթ, անըն օլմալը տըր,
չիւնքի պաշգա քիմէնին պու դատար փարասը
օլմաղ: — Յովհաննէս, սէն Մովսէս իլէ էվտէ
գալ տա, պէն չար չափուգ պու փարայը դօ-
նաղա կէօթիւրէյիմ, վէ էյլէնմէյէրէք թէգճէ
տէօնէրիմ," տէտի:

14. Յովհաննէս՝ "Փէք էյի" տէտի:

Ս"ւ"ւլէր. 1. Վազթըլլէ նա"սըլ պիր ֆամիլեա-
տան պահա օլունտու, նէ՞րէտէ օթուրուլար իտի: 2. Զիֆթիլիք-
տէ օթուրմանըն շէ՞րտէ օթուրմագտան ֆարգը նէ՞
տիր: 3. Եարըմ սա"աթ դատար ուղագտա քիմի՞ն
էվի վար իտի: Փագիր դարը նա"սըլ կէչինի իտի: 6. Յովհաննէս վէ Մովսէս պիր կիւն նէ՞ պուլտու-
լար: 8. Նա"սըլ պուլտուլար: 7. Էվէ կէլտիքլէրին-
տէ անալարը նէ՞ տէտի: 13. Փարա քիմի՞ն օլտըղը-
նը նա"սըլ անկատարար:

ՏԵՐՍ 34.

ՊԻՐ ՔԻՍԷ ԱԼԹՈՒՆ (Կապուլ)

Սէնէլէ	Սիւքիաս	Սէրայ	Հաղիգաթէն
Մէրտիվէն	Իւճրէթ	Տիքիշ	Տօղրուլըգ
Թապիւթ	Իճր	Ղալիպա	Վա"տ
Խաթուն	Խապէր	Գուճագ	Գապիլ

1. Տուլ դարը 'ալ էլ 'աճելէ եօլա չըդալ ,
 օ պէօյեւք դօնաղա կիթտի , վէ կիւլէր եիւզ
 իլէ մէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը :

2. Գափոյը չալադդտա պիր խըտմէթքեար
 կէլտի , դարը տախի անա՝ Սիւքիաս էֆէնտի
 էվտէ՞ մի տիր , 'աճապա քէնտիսինի կէօրէ
 պիլլիմիլիմ , տէյիւ սօրտու :

3. Խըտմէթքեար՝ եէմէք օտասընը կէօսթէ-
 րէրէք . «Իշթէ պուրատա տըր» տէտի , դարը
 տախի իչէրի կիրտիյինտէ , օլ օտա քէնտինէ
 սէրայ կիպի կէօրիւնտիւ . վէ հադիգաթէն
 քէնտի էվինին օտալարը եանընտա պու օտա
 պիր սէրայ կիպի իտի :

4. Պու ֆադիր դարը Սիւքիաս էֆէնտիյի
 անտէն ադտէմ պիլմէղ իտի , լաքին կիւղէլ
 չէհրէլի վէ կէօրիւնիւչտէ խօշ թապի'աթլը
 պիր ատէմ օլտըղընը կէօրտիւ :

5. Էֆէնտի իսէ պունուն թէլաչընը վէ քէն-
 տիսինէ տօղրու 'աճելէ իլէ կէլտիյինի կէօր-
 տիւյիւնտէ , «Նէ՞ իսթէրսին , իսաթուն , պանա
 պիր տէյէճէյի'ն մի վար» տէյիւ սօրտու :

6. Գարը՝ քիսէյի ուղատարագ՝ «Էֆէնտիմ ,
 պու քիսէ սիղին օլմալը , դանն էտէրիմ , չօ-
 ճուգլարըմ դըրտա օյնար իքէն պուլըչլար .
 վէ անիտէ իսաթըմա կէլտի քի , սիղին օլմալը
 տըր . չիւնքի պուրալարտա սիղտէն պաշգա
 ղէնկին պիր ատէմ եօգ տըր ,» տէտի :

7. Էֆէնտի կիւլիւմէյէրէք , «Էվլէթ , պէ-
 նիմ տիր . չիւն քիսէյի թանըյօրըմ , հէմսէ-
 նին տօղրուլըղըն պանա 'աճա'իպ կէօրիւնիւ-
 յօր : Օղուլլարըն տա վար իմիչ , էօյլէ՞ մի» տէ-
 յիպ՝ դարընըն իսապէրի օլմայարագ քիսէյի
 անըն դուճաղընա դօտու :

8. Գարը . «Էվլէթ , էֆէնտիմ , իւչ օղըմ
 վար :

9. Էֆէնտի . «Ղալիպա մէքթէպէ կիթմէղլէր :

10. Գ . «Դսայր , էֆէնտիմ , հիչ կիթմէմիլլէր
 տիր . չիւնքի չօգ փարա վէրմէք լաղըմ օլտը-
 ղընտան՝ կէօնտէրէմէտիմ . լաքին էվտէ պիր
 դաչ էսկի քիթապլարըմ օլմաղլէ անլէրէ օ-
 դումաղը էօյրէթտիմ : Էլիմէ տիքիլիմ ալտը-
 ղըմտա հէր պիրի պիր քիթապ ալըպ , եանը-
 մա օթուրուր , տէրսլէրինի էօյրէնիլլէր :

11. Է . «Փէք ա'լա . եարըն անլէրի պիղիմ
 էվէ եօլլա , պէն ալըպ մէքթէպէ կէօթիւրիւ-
 րիւմ . վէ իհմալ էթմէյիպ հէր կիւն եօլլա :
 Մէսարիֆլէրինէ պէն պագարըմ : Էյի չալը-
 շըրլար իսէ , անլէրի ատէմ էթմէյէ նիյէթիմ
 վար տըր : Սէնին տօղրուլըղընտան փէք հաղլ
 էթտիմ , վէ պունուն իւճրէթինի սանա վէր-
 մէք իսթէրիմ :

12. Գ . «Էֆէնտիմ , ճարիյէնիղէ տէյէրինտէն
 ղիյատէ պիր էյիլիք տիր :

13. Է . «Դսայր . տէյէրինտէն ղիյատէ տէյիլ
 տիր :

Եֆէնտի պունու տէյերէք, ճէպ թէֆթերինի չըդարըպ՝ իչինտէն պիր քեաղըտ ալըպ դաւըրյա վէրտի: Սօնկրատան պու քեաղըտըն պին ղուրուշըդ պիր փօլիչա օլտըղը անկլաշըտը:

14. Շիմտիյէտէք մէզքիւր քիսէնին տահա դուճաղընտա պուլունտըղընտան տօլայը խապէրի օլմայարադ՝ դարը այաղա դալգտըղընտա, քիսէ եէրէ տիւշտիւ:

15. Գարը քիսէյի եէրտէն ալտը, վէ էֆէնտիյէ ուղաալըպ՝ «Իշթէ էֆէնտիմ քիսէնիդ», տէտի:

16. Եֆէնտի «Նիյէթիմ անը սանա հէտիյէ էթմէք տիր», տէտի:

17. Զալալը դարը էֆէնտիյէ նասըլ թէշէքքիւր էտէճէյինի պիլէմէղ իտի: Զափուճադ էվէ տէօնտիւ, վէ Սիւքիաս էֆէնտի կիպի սատըդ վէ միւրիւվէթլի պիր տօսթա մալիք օլտըղընտան անտէն սօնկրա արթըդ եօգսուլըդ կէօրմէտի:

18. Իմտի, էյ կէնճ տօսթլարըմ, կէօրիւյօրժընըղ քի, տօղրուլըղըն իւճրէթի չօդ տըր:

Գապիլ տիր քի, պու տիւնեատա էճրինիդի հէման պու տէտիյիմիդ եօլտա, եախօտ սիղին կէօրէ պիլտիյինիդ պիր թարդտա ալմայաճադսընըղ, լաքին անը պիր կիւն ալաճաղընըղա շիւպհէ էթմէյին:

Սուլէ: 3. Գարը Սիւքիաս էֆէնտիյի նէրէ-

տէ պուլտու: 4. Նաճըլ պիր ատէմիտի: 13. Ճէպ թէֆթերինտէն դարըյա նէ վէրտի: 14. Օղուլարը իչին նէ էյիլիք էթմէյի վա՛տ իյլէտի: 16. Պունլարտան մա՛տա դարըյա պաշղա պիր էյիլիք տահա էթտի մի: 0 նէ իտի: 17. Գարը անտէն սօնկրա նաճըլ կէչինտի: 18. Տօղրուլըդ իւճրէթի նաճըլ տըր:

ՏԵՐՍ 35.

ԳՈՒՐՏ ԻԼԷ ԶՕՊԱՆԼԱՐ

Հարամի	Էօֆքէ	Զալալը	Զիյարէթ
Իթիմատ	Ինսաֆ	Էմալ	Գուլիպէ
Քէօփէք	Թօփուղ	Մէճպուր	Խըտմէթ
Գուրտ	Գօյուն	Իսթիյար	Լայըգ

1. Պիր դուրտ, արթըդ իսթիյարլաշտըղընը կէօրէրէք, չօպանլար իլէ տօսթ օլտա քէնտինէ խայըրըլ օլաճաղընը տիւշիւնտիւ: վէ դալըղպ՝ ինինին սէմթլէրինտէ սիւրիւսիւնիւ օթլատան պիր չօպանըն եանընա վարտ:

2. Զօպանա եաղլաշտըղընտա դուրտ շէյլէ սէյլէտի. «Էյ չօպան, սէն պէնի դան տէօքքիւճիւ պիր հարամի պէլլէրսին, պէն իսէ էյլէ տէյիլիմ: Պէնի գօյուն եէմէյէ սալթ աճըղդ մէճպուր էթտիյինի պիլ, զիրա աճըղդ տէտիլին շէյ տայանըլըր հալ տէյիլ տիր:

3. «Պէնի աճըղդտան դուրթար, — սալթ

դարձնումը տօյուր, անտէն սօնկրա պադ պէն տէն հիւ պիր շիքեայէթին օլմադ մը : Տօղրու սընը տէյէյլմ մի . պէնի տօյուրաճադ դատար եէմէք էլիմէ կէչտիյի հալտէ , պէնիմ կիպի խօշ թապի'աթլը , վէ ալչադ կէօնիւլլիւ հայ լան դըթ պուլունուր :

4. Չօպան՝ «Սէնի տօյուրաճադ դատար եէմէք էլինէ կէչտիյինտէ՞ մի . լաքին 'աճէպա տօյմադ տէնիլէն շէյի պիլլի'ր մի սին : Թամա՝ քերարլըդ իլէ սէն՝ իքինիլին տէ տօյաճաղը եօդ տըր : Հայտէ , երգըլ կիթ կէօղլումտէն՝ տէյէրէք դուրտը դօլտու :

5. Գուրա՝ քէօր փիւշման կիթտի , վէ պաշ դա պիր չօպանա վարըպ , «Էյ չօպան , չօպան , սէն , իսթէրսէմ պիր սէնէտէ պիր չօդ գօյուն թէլէֆ էտէ պիլտիյիմի պիլլի'ր սին : Շիմտի պէն սանա տօսթ օլմաղա սէօղ վէրիլսէմ , սէն տէ պանա սէնէտէ «Մէ գօյուն վէրմէյէ վա'տ էտէ՞ր մի սին . օ վաղըթ սէն բահաթ բահաթ ույուր սըն , վէ պու քէօփէքլէրին տախի արթըդ սանա պիր լիւզումը դալմադ ,» տէտի :

6. Չօպան՝ «Սլթը գօյուն մը : Սէնին ալթը գօյուն տէտիյին պիր սիւրիւ օլուր՝ տէտի :

7. Գուրա՝ «Էհ , սէնին կիւղէլ խաթըրն իշիւն հայտէ «էչ տէ դանա'աթ էտէյիմ ,» տէտի :

8. Չօպան՝ «Ղալիպա շադա էտիյօսըն , պէն պէշ գօյունը պիր սէնէտէ պապամա պիլէ վէրմէմ ,» տէտի :

9. Գուրա՝ «Փէք կիւղէլ , տէօրթ գօյունա տա պիր սէօղիւն օլմա՞ղ եա՝ տէտի իսէ , չօպան եինէ «Ոլմաղ օլմաղ՝ տէտի : Գուրա տէօ նիւպ «Իւչէ՞ նէ տէրսին . իքիլէ՞ նէ տէրսին ,» տէտի :

10. Չօպան՝ «Պիր թէք պիլէ վէրմէմ . պիր աղ այըդ վէ թէտարիլլի պուլունարադ՝ գարշը գօյապիլէճէյիմ սէնին կիպի պիր աիւշմէնէ վէրիլ վէրիճի օլուրսամ , պէնտէն պէօյիւք ահմադ օլմաղա՝ տէյիպ՝ սէօղիւնիւ պիթիլտի :

11. Գուրա՝ «Ուղուր իւչաէ տիր՝ տէյէրէք , իւշիւնճիւ պիր չօպանըն եանընա վարտը , վէ սէօղիւ շու վէճհլէ աշտը :

12. «Սիլ , չօպանլար , պանա պիր երրթըճը հայվան նաղարըլլէ պադմանըլ՝ տօղրուսը պէնիմ կիւճիւմէ կիտէյօր : Պու խուսուստա պանա հադգօրղլըդ էթտիյինիլի սիղէ կէօսթէրէյիմ մի . փէք էյի , պանա սէնէտէ պիր գօյուն վէրին , վէ սիւրիւնիւզ պու դըրլարտա իսթէտիյի կիպի տօլաշըն . պուրալարտա պէնտէն մա'տա գօրդուլաճադ պիր շէյ եօդ տըր :

13. «Պադ հէլէ , սալթ «էր գօյուն իսթէյօսըրմ , նէ՞ ճիւղ՝ի պիր շէյ . պունտան էհվէն վէ ինտաֆիլ թէքլիֆ օլապիլլի'ր մի : Սէն իսէ կիւլիւյօսըն . քէրէմ էյլէ , նիշիւն կիւլտիյիւնիւ պանա սէօլէ :

14. Չօպան՝ «Խայր , կիւլէճէք նէ՞ վար :

Ֆառաքել աստիճանով երազն դա՞ն տըր,” տէյիւ սորտու :

15. Գուրտ՝ “Եաշմը՞ նէ եափաճագ սըն : Հէր նասըլ օլսա գուղուլարընը պողաճագ դաւ տար տահա տինճ իմ” տէտի :

16. Զօպան՝ “Էյ, տարըլմա իսթիյար աղա, տարըլմա : Պէն աճըյօրըմ քի, պու թէքլիֆին տէ պիր դաշ սէնէ կէճիքմիշ սին : Շիմտի սէ նին հալին իփրէնմիշ տիշէրինտէն անկլաշըլըյօր : Քէնտինի ինսաֆըլ կէօսթէրիյօր իսէն, օտա՝ գօլայ վէ էմին պիր եօլ իլէ էլինէ պիր եաղմա կէշիրմէք իշիւն տիր” տէտի :

17. Պունուն իւղէրինէ գուրտ պիւթիւն պիւթիւն իւմիտինի քէստի իսէ տէ, եինէ օրատան դալղըպ, տէօրտինճիւ պիր չօպանըն եանընա կիթտի : Պու չօպան քէնտի էն ա՛լա քէօփէյինի տահա հէնուղ զայպ էթմիշ օլտըղընտան՝ գուրտ պու ֆուրսաթը քէնտի ֆա՛րտէսինէ չէվիրմէյէ չալըշըպ չէյլէճէ սէօղէ պաշլատը :

18. “Էյ չօպան, պէն տաղտա արգատաշլաւըմ իլէ պօղուշտըմ, վէ իշ օլ տէրէճէյէ վարտը քի, պիր տահա քէնտիլէր իլէ պարըշաճաղըմ եօգ տըր, սէն շիմտի պէնի էօլէն քէօփէյինին եէրինէ խըտմէթէ ալըր իսէն, պէն տէ սանա սէօղ վէրիրիմ քի գօյունլարընըն իւղէրինէ էյրի կէօղ իլէ պաղանըն պիլէ հագ գընտան կէլիրիմ :

19. Զօպան՝ “Եա՛նի գօյունլարըմը տաղտաքի արգատաշլարընտան մուհաֆաղա էտէճէքսին . էյլէ տէյիւ մի,” տէտի :

20. Գուրտ՝ “Էվլէթ, պու խըտմէթէ ճան ու կէօնիւլտէն չալըշաճաղըմ,” տէտի :

21. Զօպան՝ “Փէք էյի, ֆէնա օլմաղ . լաքին շունու անկլամագ իսթէրիմ քի, սէնի սիւրիմէ ալտըղըմ հալտէ՝ դավալը գօյունլարըմը “էնէ” էլինտէն քի՛մ հըֆղ էտէճէք : Տըշարտաքի խըրսըղլարտան հըֆղ օլունմագ իշիւն, պիր ատէմ քէնտի էվի իշինէ խըրսըղ գօր իսէ, պիղէ — :

22. Գուրտ՝ “Էհ, էհ, տմմա ուղաթտըն . էյէր սէն վա՛ղա պաշլայօր իսէն՝ պէն տէ Ալլահա սըմարլատըղ տէմէլիյիմ,” տէյիւ մըրըլտանարագ եիւրիյիւ վէրտի :

23. Պիր աղ իլէրիյէ վարըպ՝ “Նէ՞ օլայըտը, աղաճըղ կէնճ օլայըտըմ . լաքին նէ ֆա՛րտէ . զէմանա պօյուն էյմէլիյիմ,” տէյիւ սէյլէնէրէք պէշինճի պիր չօպանա վարըպ, “Զօպան, պէնի թանը՞յօր մըսըն,” տէյիւ սօրտու :

24. Զօպան . “Սէնի թանըմաղ իսէմ տէ, սէնին կիպի չօղլարընը թանըրըմ :

25. Գուրտ . Պէնիմ կիպի մի՛. ինանամայօրըմ . զիրա պէն էմատըղ վէ ‘աճա՛րպ պիր գուրտ օլտըղըմտան, կէրէք սէնին, կէրէք պաշլա չօ

պանլարըն տօսթլըղընա լա՛իդ իմ։”

26. Զօպան. «Բէրէմ էյլէ, նէ խուսուստա էմալըղ վէ ’աճա՛իպ օլտըղընը պանա պիլ-տիր։”

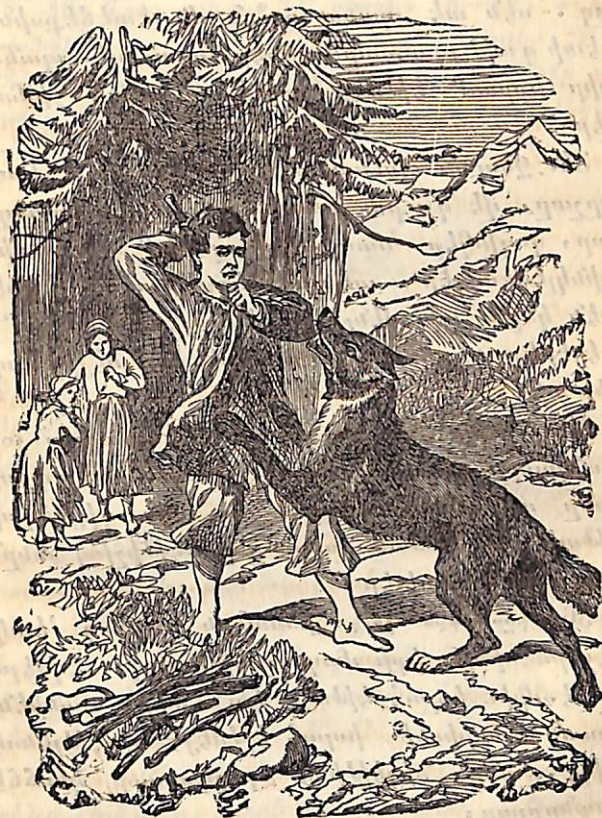
27. Գոսրո. «Փէք էյի, սէօյլէյիմ, պէն տիրի դօյուն եէյէմէմ. խայր, էօլտէմ պիլէ եէյէմէմ։ Մնճագ էօլմիւշ օլանլարը եէրիմ. պու մէտհ օլունաճագ պիր թապի՛աթ տէյի՛լ մի տիր։ Իմտի բուխսաթընըղ օլ՞ուր մը քի, արատա պիր կէլիպ դօյունլարընըղը զիյարէթ էտէյիմ, անլէրին վէ սիղին սաղլըղընըղը սօ-րայըմ. հէմ տէ —։”

28. Զօպան. «Մէօղիւ ուղաթմա. սէն էօլմիւշ օլսուն տիրի օլսուն դօյուն եէմէք ’ատէթինի պիլթիւն պիլթիւն պրագմատըղճա, պէն սէ-նին իլէ տօսթ օլամամ։ Սալթ էօլմիւշ դօյուն-լարըմը եէյէն պիր հայվան՝ աճլըդ զօրլատըղը վագըթ, էլպէթթէ խասթալարա էօլիւ, վէ սաղլարա խասթա նաղարըյլէ պագմաղա պաշ-լար։ Պէնտէն տօսթլըդ ումնա, տէֆ՝ օլ շու-րատան՝ տէյիպ գուրտը դօլտու։”

29. Գուրա տէրին պիր ահ չէքաի, էն սօն չարէմի տէ գուլլանայըմ տէյէրէք ալթընճը պիր չօպանա վարըպ, չէօյլէ սէօյլէմէյէ պաշ-լար։”

30. Գոսրո. «Զօպան, պէնիմ տէրիմ դա՞շ գուրուշ էտէր սանըրսըն։”

31. Զօպան. «Տէրին մի՛. պէրի կէլ պագայըմ. էյի սաղլամ իմիւշ. քէօփէքլէրին էլինէ չօգ տիւշմէմիւշ սին։”

32. Գոսրո. «Զօպան, պանա պագ, իլթէ իլթ իյարլաշարմ. վէ չօգ միւտտէթ եաշամամ։”

Պէնի էօլիւնճէյէ դատար պէսլէ, սօնկրա տէրիմ սէնին օլտուն :”

33. Զօպան. «Սփէրիւն. նէ՛ կիւղէլ վաղարւլլը. սէն տէ պանա օյաւն մը էտէճէքսին. եէտի դաթ պահասընա տէրի ալամամ. պանա պիր իքրամ էթմէք իսթէյօր իսէն, շիմտի վէր :”

34. Զօպան պունու տէյիպ թօփուղա եաւիրշտը, վէ գուրա տախի՝ «վայ, ինսաֆարըլար, դալիմէր. մատէմ քի պէնիմ սէօղիւմիւ տինկէմէտիլէր, պէն տէ էօլմէզտէն, էլիմ տէն կէլէն տիւշմէնլիյի քէնտիլէրէ էտէրիմ” տէյէրէք զիյատէ պիր էօֆքէ իլէ սէյրիթտի կիթտի :

35. Գուրա՝ պունուն իւղէրինէ վարըպ չօպանլարըն գուլիպէլէրինէ կիրտի. չօճուղլարընը գօրգուտուպ պիր չօգ տա զիյանլար էթտի քի, էնճամ չօպանլար եէթիշիպ անըն իշինի պիթիթտիլէր :

36. Գըսսաթէն հէսէ : Ինսանըն պօղուդ ՚էօմր կէշիրմէսինին իքի մաղարրաթը վար. էվվէլա օլ ՚էօմրիւ իսլահ էթմէք կիւճ տիր, սանիէն՝ ինսան ՚էօմրիւնիւ իսլահ էթմէյէ նիյէթլէնսէ պիլէ, անըն նիյէթլինէ պաշգալարը կիւճճէ ինանըրլար :

Ս. «ալէր : 1. Գուրա նէ՛ սէպէպտէն չօպանլարըն էանընա կիթտի : 2, 3. Պիրինճիսինէ նէ՛ տէտի : 5.

Իքինճի չօպանա նէ՛ տէտի : 6. Նէ՛ ճէվապ ալար : 7—10. Պու չօպան իլէ գուրտըն պէյնինտէ տահա նէ՛ վաղի՛ օլտու : 11. Գուրա սօնկրա նէ՛ եափտը : 12—16. Սրալարընտա նէ՛ օլտու : 18—22. Տէօր տինճիւ չօպան իլէ նէ եափտըղընը սէօյլէ : 24—28. Պէշինճի չօպանը՝ իլէ : 30—34. Ալթընճը չօպանը՝ իլէ : 35. Սօնկրա գուրտըն պաշընա նէ՛ կէլտի : 36. Պու հիքէայէտէն նէ՛ անկլաշըրը :

ՏԵՐՍ 35.

ՍՕՅԻ ՀԱՆԸՄ ՎԷ ԳԸԶԸ ԱՆՆԻԿ

Զիչէք	Քեասէ	Մէնէքչէ	Գալչա
Սիւմպիւլ	Թօփուլ	Արը	Պիւլպիւլ
Լալէ	Գարէնֆիլ	Թաթլը	Քէփէնէք
Եէշիլ	Եէսմիւն	Պալ	Թըրթըլ

Սօֆէ հաւը. «Շէտիտ վէ ուղուն գըշտան սօնկրա շու Մայիս այը նէ՛ թաթլը, նէ՛ խօշ կէլիր. պէն շու աղաճըն ալթընտա չիմէնլէրին իւղէրինտէ պիրաղ օթուրայըմ, սէն տէ վար, գըղըմ, իսթէտիյին դատար չիչէք թօփլա, չիւնքի չիչէք տէլիսի սին :”

Սննի. «Սյ, վալիտէ, պու նէ՛ կիւղէլ ըէնք ըէնք չիչէքլէր. պիրի սանա, պիրի պանա իքի պէօյիւք տէմէթ եափայըմ :”

Ս. «Շու եապան կիւլիւնիւն ալթընտաքի

մէնէքէլէրէ պագ, դօդուլարը հէման պու-
րայա դատար կէլիյօր։”

Ս. “Վա՛յ, պու նէ՛ թաթլը դօդուլարը վար .
պէն պունլար անճագ պաղչէտէ պիթէր զանն
էտէր իտիմ։ Վալիտէ, շու մէնէքէլէրին ա-
րասընտաքի պէյազ չիչէյին ատը նէ՞ տիր։”

Ս. “Սնա պահար չիչէյի տէրլէր։”

Ս. “Եա շունլա՞ր։”

Ս. “Սնլէրէ տէ օիւմպիւլ, վէ լա՛լէ տէրլէր։”

Ս. “Պագ, պագ, վալիտէ, շու օթլարըն ա-
րասընտա տա Մայիս չիչէյի վար տըր։ Նէ՛

դատար կիւղէլ տիր, պա՛ղըլարը տահա եէնի
աչըլըյօր։ Տիպլէրինտէքի եէշիլ դապըն իգ-
թիզատը՞ նէ տիր։”

Ս. “Օլ դապըն խըտմէթի՛ չիչէյի հըֆղ էթ-
մէք տիր վէ անա Էստէ տէնիր . քեասէսի օլ-
մայան չիչէք աղ պուլունուր։”

Ս. “Եա շու ուճլարը գըրմըղը ուֆաճըգ
պէյազ եափրագլա՞ր նէ տիր։”

Ս. “Պունլար՝ կիւնէշին զիյասընը քեասէնին
իւղէրինէ չէվիւրիւրէր։”

Ս. “Չիչէյին օրթասընտա թօփլու պաշը կիպի
ուֆաճըգ սարը եուվարլագլա՞ր նէ տիր։”

Ս. “Սնլէր տէ չիչէք տիրլէր, ֆագաթ պէօ-
յիպիւպ աչըլմագ իչիւն կիւնէշին հէրարէթինէ
միւհթամ տըր։ Պու սէպէպտէն տիր քի, կիւն
չիչէյի կիպի, պաշգա չօգ չիչէքլէր տաթի պաշ-
լարընը կիւնէշէ տօղրու չէվիւրիւրէր։”

Ս. (Լի-Ն-Կ “Եյերտէրէ”), “Վա՛յ, վա՛յ, շիմաթ չըլ-
տըրըրմ, պու նէ՛ չօգ չիչէք, իշթէ պէյազ,
սարը, գըրմըղը, մալի, եէշիլ, մօր, հէր րէնք-
տէն վար . քիմի պէյիւք քիմի քիւչիւք . աճէ-
պա ատլարը՞ նէ տիր։”

Ս. “Պիլմէմ, ամմա հէր չէշիտտէն դօփար,
վէ աղշամ փէտէրինէ կէօթէր քի, սանա
լիմլէրինի պիրէր պիրէր սէյլէսին, վէ էյրէն-
տիլինի ֆիքրինտէ էյիճէ սագլա քի, պանա տա
էյրէտէսին։”

Ս. «Զաթէն չօդ չիչէք իսմի պիլիւրիմ. կիւլ,
գարէնֆիլ, եասէմին, մէնէքչէ, լա՛լէ, սիւմ-
պիւլ... — վէ պունլարը կէօրսէմ թանըրում»

Ս. «Գըղըմ, սէն եաղըլարա տիգ-գաթ էտէ-
րէք դօլայճա օգուճագ էօյրէնտիյին կիպի,
պունլարըն տա իսմիլէրի էօյրէնտին : Պաշգա
չէյլէրի տէ շիմտի չօդ զահմէթ վէ կիւճիւլքլէ
էօյրէնտիյոր իսէն տէ, վագըթ օլաճագ քի ան-
լէր իշիւն տախի պէօյլէ սէվինէճէքսին»

Ս. «Վալիտէ, շու մէչէ աղաճընըն քէնա-
ընտաքի պէյաղ չիչէքլէրի կէօրլօյոր մըսըն,
նէ՛ կիւղէլ տուրույորլար»

Ս. «Սնլէրի դօփարմա, անլէր չիլէք չիչէյի
տիր, քի պիր աղտան քէնտի քէնտինէ տէօ-
քիւլիւր, վէ եէրլէրինտէ, չօդ սէվտիյին չի-
չէքլէր մէյտանա կէլիր»

Ս. «Նէ՛ տէյօրսըն. օ կիւղէլիմ փէմպէ չիլէք-
լէր, պու պէյաղ չիչէքլէրտէ՞ն մի օլուր իմիչ»

Ս. «Էվլէթ, գարըլար տախի իւք էվլէլ քիւ-
չիւք դըղ օլտըղը կիպի չիլէքլէր էվլէլա քիւ-
չիւք վէ պէյաղ չիչէք տիրլէր : Պէն շիմտի
պու դատար պէօյիւք իսէմ տէ, վագթըլլէ
սէնին կիպի քիւչիւք պիր դըղ իտիմ, վէ պէն
տէ վալիտէմ իլէ կէզէր, անը սէվլէր, վէ սէօ-
ղիւնտէն տըշարը չըգմաղ իտիմ»

Ս. «Պուրատա պուլունան օ պիր չիչէքլէր
տախի սօնկրա եէնի՛ր մի»

Ս. «Խայր, եէնմէղ»

Ս. «Էօյլէ իսէ ֆա՛ իտէլէրի նէ՞ տիր»

Ս. «Իչլէրինտէ ֆա՛ իտէսիղ հիչ պիր չիչէք
էօդ տըր : Սըրլար թաթլը պալը անլէրին էօ-
ղիւնտէն ալարագ եափարլար»

Ս. «Սըր՞ նէ տիր»

Ս. «Տէօրթ դանատըլ էսմէր պիր սինէք
տիր, — պագ, իշթէ պիր տանէ, շու սիւմպիւ-
լիւն իւղէրինէ օթուրմըշ տա էօղիւնիւ էմէյօր,
կէօրլօյոր մըսըն : Սագըն տօգուճմա, չիւնքի
էլինէ սօգար, վէ չօդ աճըտըր : Ուղագտան
սէյր էտիսլ տօգուճմագսան, պիր չէյ եափ-
մաղ»

Ս. «Սճա՛ ի՛սպ, պաշընը չիլէյէ սօգույօր,
սիվրի պուրնու իլէ պիր սարը թօղ թօփլայօր,
վէ անը տա էօն այաղլարըլէ կէթիլիպ՝ գալ-
չալարը իւղէրինէ գօյույօր, կէլ տէ պագ, վա-
լիտէ, եափաղըլ չէյ նէ՛ թուհաֆ տըր : Հէմ
եաղընըղ տէյիլ իմիչ, չիչէքլէրին չօղընտա վար-
լաքին չիչէքլէրին եափրաղընտա նի՞ չիւն պու-
լունմայօր, 'աճէպա եափրագլար ֆա՛ իտէսիղ
մի իմիչ»

Ս. «Սէն նէ՛ տէյօրսըն. պագ, շու ինէքլէր
վէ գօյունլար նէ՛ իշթա՛ն իլէ եափրագլարը եէ-
յօրլար : Եափրագլարտան վէ եէշիլլիքլէրտէն
սիւտ եափարլար, քէօյլիւլէր տախի անլէրի
սագար, պիղտէ ալըր հէմ իչէրիղ, հէմ տէ

դայմադ, սիւտլաճ, եօղուրտ, վէ պաշգա կիւ-
ղէլ շէյլէր եափարըլ:"

Ս. «Սիւտիւն եափրադլարտան, վէ պալըն
խաէ չիշէքլէրտէն եափրըլընը պիւմէլ խտիմ:"

Ս. «Ֆիտանլարըն վէ եէշիլիքլէրլին պաշգա
չօդ մէնֆա'աթլարը տախի վար տըր: Արըլար
անլէրտէն պալ եափտըգտան մա'տա, պալմու-
մու տախի եափարլար: Գոյունլար անլէրի եէ-
յէրէք՝ սիւտ վէ եիւն վէրիլըրէր: Թափուդ ան-
լէրլին թօխումընը եէր, վէ եումուրթա հասըլ
էտէր:

Ս. «Լաքլն, վալիտէ, պու ֆիտանլարը քլմ
եափտըլ:"

Ս. «Գըղըմ, անլէրին հէփիտինի Ս.Լա հա-
րաթտըլ:"

Ս. «Պուրաստա պաղչէվան եօդ, քիմնէ եօդ.
պունլարը քիմ տիքէր վէ քլմ եէթիշտիլըր:
Պիղիմ պաղչէմիղտէ չիշէքլէր աչըլըյօր խաէ,
անլէրի պաղչէվան էքիպ տիքէր, վէ չօդ թի-
մար էտէր: Պունլարը պուրայա տիքէն վէ թի-
մար էտէն քիմ տիլ:"

Ս. «Էվլաում, Ս.Լա կիւնէշի տօղտուրըր,
վէ պունլարը ըսընտըրըր, պէօլիտիւր. եաղ-
մուր եաղտըրըր վէ պունլարը սուլար. ըիւզ-
կեար հստիլըր, վէ թօխումլարընը էօթէյէ պէ-
րիյէ սաշար, տաղըտըր, շէօյլէ քի կէլէճէք
սէնէ քէնտի քէնտիլէրինէ թէքըրալ պիւթէրլէր:"

Ս. «Ս.Ն, Ս.Լա հէ' կիւղէլ վէ 'աճա'իպ շէյ-
լէրի եարատըյօր:"

Ս. «Էվլէթ, հէփ պունլարը Ս.Լա թէրթիպ
ու թանդիմ էյլէմիշ տիլ: Օլ չալըշգան վէ
մա'րիֆէթիլ արըյը, օթու սիւտ էտէն ինէյի,
վէ հէփ պու նի'մէթլէրլէ եաշայան ինսանլարը
տախի եարատան՝ Ս.Լա տըր. լաքլն եաղըգ-
քի, ինսանլար պու եարատըճըյը սէվմէք, վէ
թէնպիհլէրլինի սաղլամադ եէրլինտէ, չօդ քէրլէ
անա գարշը նանքէօրլիք էտէրլէր:"

Ս. «Ս.Ն, վալիտէ, Ս.Լա պիղի հէ' գատար
սէվլէյօր. հէր կիւն անա թէշէքքիւր էթմէք
իսթէրիմ: Կէօրիւյօրըմ քի լիւղումնըլ հիշ պիլը
շէյ եափմամըշ տըր: Խայր, աղաճլարըն եափ-
րադլարընը կէմիլէրէք՝ անլէրի սօյան շու լիւ-
ղումնըլ թըրթըլ պէօճէքլէրլինի օ եարաթմըշ
օլմամալը. իշթէ պիլ տանէսի եիւղիւմէ տիւշ-
տիւ, հէ' գատար չիլքին տիլ. կէօրտիւքճէ
թիլլէրիմ տիքէն տիքէն օլույօր:"

Ս. «Սննիկ, 'աճէպա խաթըրնա կէլիյօր մը
քի, սէնին սէվտիյին, հայրան օլարադ արգա-
լարընա տիւշտիւյիւն, վէ պիլ տանէ թութ-
մայընճա ըհաթ օլամատըղըն ըէնքլի ըէնքլի
քէլէպէքլէր՝ պու չիլքին տէտիյին թըրթըլ-
լարտան հասըլ օլտըղընը հիշ տույաօւն մը:"

Ս. «Նէ' տէյօրալն, վալիտէ, թըրթըլըն ի-
չլինտէ քէլէպէք մի վար:"

Ս. «Եվ վե՛լ, Էվլատում, դըլըճ քէնտի դը-
նընտա պուլունտըղը կիպի, հէր թըրթըլ պէօ-
ճէյինտէ տախի պիրէր քէլէպէք պուլունուր:»

Ս. «Բէրէմ էյլէ, վալիտէ, պանա իչի քէ-
լէպէքլի պիր թըրթըլ կէօթէրի վէր:»

Ս. «Սէվկիւլիւ գըղըմ, պիրազ էվլէլ կէօր-
տիւյին չիչէքտէ՝ մէվճուտ օլան չիլէյի սանա
շիմտի կէօթէրէմէտիյիմ կիպի, թըրթըլտա
պուլունան քէլէպէյի տախի սանա շիմտի կէօթ-
թէրէմէմ. իքիսինի տէ կիւնէչին հէրարէթի
եթիշտիրիր, վէ վաղթընտա չըգարըպ պիղէ
կէօթէրիր:»

Ս. «Վալիտէ, հէլէ շու գուշա պազ, աղ-
ղընա պիր թըրթըլ ալմըշ տա կիտէյօր. 'աճէ-
պա նէրէյէ կէօթիւրիւյօր:»

Ս. «Բէնտի եավըլըլարընա եէտիրմէք իչին
կէօթիւրիւյօր: Պու մէվսիմտէ տահա եէթկին
թօխում վէ մէյլէ օլմաղ. էյէր եէրտէքի դուրտ-
լար վէ թըրթըլլար օլմասա խտի, զավալը
գուշլար քէնտի եավըլըլարընա 'աճէպա նէ՞
եէտիրիրլէր խտի: Պունտան անկլայօրսըն քի,
օ ֆա՞խտէսիղ կիպի կէօրիւնէն հայվանլար
տախի իչէ եարայօրլար. չէյլէ քի Ալլահ լա-
ղըմնըղ հիչ պիր չէյ եարաթմամըշ տըր:»

Ս. «Փէք կիւզէլ, վալիտէ, լաքին գուշլարըն
մէնֆա'աթը նէ՞ տիր. պիր իչէ եարատըղլա-
րընը պէն կէօրմէյօրլմ. քէնտիլէրինի քիմնէ

թուլթամաղ. պիլիրսին քի պէն հէր նէ գատար
արգալարընա տիւշմիւշ իսէմ, տահա պիր տանէ
պիլէ թուլթամատըմ:»

Ս. «Էօթտիւյիւ զէման ինսանը քէյֆլէնտի-
րիյօր: Շիմտիքի կէօրտիւյին օլ սէրչէ կիպի
էսմէր դուշ՝ պիւլպիւլ տիր: Եուվասը զալիպա
շու չալըլարըն արասընտա օլտըղընտան օրայա
կիթտի. տինկլէ պազ, նէ՞ կիւզէլ էօթիւյօր.
սէսի՝ սէնին գանարեանըն սէսինտէն տահա
թաթըլ տըր:»

Ս. «Էյլէ իսէ, եուվասընտա եավըլըլարը օլ-
մալը, կիտէյիմ ալայըմ:» (Գըղ պունու տէյէ-
րէք՝ չալըլարտա տօղրու սէյիրթտի. պիր տէ
աղլայարազ կէրի տէօնտիւ.) «Ուֆ, անաճը-
ղաղըմ, ուֆ, էլիմ եարալանտը, գանայօր,
շիմտի աղըրսընտան էօլէճէյիմ,» տէտի:

Ս. «Գօրդմա, էօլմէզսին, էօլէճէք օլան
պիլէ, պիր իօրիսթիյան դըղը էօլիւմտէն նէյէ՞
գօրդաճաղ տըր: Ալլահը սէվէն պիր գըղ էօլ-
տիւյինտէ պու տիւնեատան տահա ալա պիր
եէրէ կիտէր, օրատա Յիսուս Էֆէնտիմիղի,
մէլէքլէրի, վէ ճիւմլէ մուգատտէս քիմնէլէրի
կէօրիւր:»

Ս. «Պու կիւզէլ, պունա սէօղիւմ եօգ տըր,
վալիտէ. լաքին էյի վէ մէրհամէթլի օլան Ալ-
լահ՝ չիչէքլէրին արասընտա, պու տիքէնլէրի
նի՞չին եարաթմըշ:»

Ս. «Ուշուպ դաշմադա գուզվեթի օլմայան՝
հալըրըլարընա առեմ մոգունմասըն տէյիւ
գուշլարը մուհաֆադա էթմէք իշիւն օ տիքէն-
լէր հարատըլըն տըր քի սէնին կիպի տիւ-
շիւնմէյերէք անլէրի թուլթմադ իսթէյէնին՝ է-
լի գանար, վէ պիր տահա մոգունմադ»

Ս. «Պունլարը թուլթմամըդը 'աճէպա Ալլահ
նիշիւն իսթէմէյօր, ապա քէնտիլէրինի ին-
ճիթմէյէ նիյէթիմ հօգ իտի, անճադ սադա
գուշլամըն հանընա դաֆէսէ գօյաճադ իտիմ»

Ս. «Սէնի անանըն էլինտէն ալըպ տա կէօ-
թիւրսէլէր, վէ պիր կիւզէլ էվէ դափաթսա-
լար՝ ըազի օլմը մը սըն, էլպէթթէ իսթէմէզ
սին, էյօյէ իսէ՝ սէնին իսթէմէտիյին շէյի պաշ-
դասընա հափմադա նիշիւն իսթէրսին»

Ս. «Շիմտի անկլայօրըմ, վալիտէմ, անկլա-
յօրըմ, Ալլահ նէ՝ մէրհամէթլի տիր, գուշլա-
րըն հալըրըլարընը պիլէ գայըրըյօր՝ հա Ալ-
լահ օլմասա իտի»

Ս. «Օլ զէման նէ ֆիտան, նէ եէշիլիք, նէ
չիչէք, նէ քէլէպէք, նէ գուշ, նէ մէյիլէ, նէ
քիւշիւք գըզլար, նէ պասպա, նէ անա, — հիշ
պիր շէյ օլմազ իտի, զիրա ճիւմլէսինի տէ Ալ-
լահ հարաթմըն տըր»

Ս. «Ա՛հ, վալիտէմ, Ալլահը կէօրիւպ թա-
նըմադա փէք չօգ արդու էտիյօրըմ»

Ս. «Անը կէօրմէք իսթէյօր իսէն՝ սէն տէ

անըն էթտիյի կիպի էթ, վէ մէրհամէթլի օլ»

Ս. «Լաքին տահա հաշըմ էյիլիք էտէճէք
դատար պէօյիւք տէյիլ տիր»

Ս. «Սէվկիւլիւ գըզըմ, սէն իսթէտիյին հալ-
տէ պու չաղընտան պաշլայարադ՝ էյիլիք էտէ
պիլիբսին, գուշլարա վէ պաշգա հայվանլարա
պիր քէօթիւլիւք էթմէ, զիրա հայվանլարա
զիյան էթմէմէք՝ առէմլէրէ էյիլիք էթմէնին
լիք առըմը տըր՝ Պունտան մա՛տա էլինէ կէ-
չէն փարանըն, վէ եէմէյինին պիր գըմընը
ֆադիրլէրէ վէրմէք իսթէրսէն, հափմադ
մը սըն՝ Լաքին վազըթ կէլտի էվէ տէօնէ-
լիմ, փէտէրին իշտէն հօրըն էվէ կէլիւր, վէ
պիզի պուլմադսա ճանը սըզըլըր՝ Հայտէ, կի-
տէլիմ»

Ս. «Լէր, Պահար վազըթ գըրտա նէ՝ կէօրիւնիւր,
նէ՝ ճինս չիչէլէր, Գըզ հա՛նը պէյազ չիչէյի գօ-
փարաճադ իտի, Ձիչէլէրին նէ՝ ֆա՛խտէսի վար,
Արը նէ՝ տիր, հափրազլարըն մէնֆա՛աթը նէ՝ տիր,
Արը պալտան պաշգա նէ՝ հափար, Բէլէպէք նէտէ՛ն
հասըլ օլուր, Գուշլարըն ֆա՛խտէսի նէ՝ տիր, Տի-
քէնլէրին նէ՝ ֆա՛խտէսի վար տըր, Ալլահ օլմասա
իտի նէ՝ օլմազ իտի»

ՏԵՐՄ 36.

ՔՐԻՍՏՈՍԸՆ ՄՈՒՀԱՊՊԵԹԻ

Քրիստոս	Ճէսարէթ	Կիւնահ	Տիւշմէն
Մուհապպէթ	Ճան	Շէյթան	Ֆասըգ
Թէհլիքէ	Դօմր	Խաչ	Պօղոս
Տօսթ	Ֆէտա	Բաղի	Կէօք

1. Քրիստոս Եփէնտիմիլ տէտի քի, « Պիր ատէմին քէնտի ասթլարընըն եօլունա ճանընը ֆէտա էթմէսինտէն զիյատէ, պիր քիմնէտէ մուհապպէթ եօգ տըր: »

2. Պիղիմ էն սէվիլիլու ասթլարընը պիլէ՝ պիղիմ Դօմրիւմիւղիւ թէհլիքէտէն դուրթար մագ իշիւն՝ քէնտի ճանլարընը թէհլիքէյէ դօմաղա պէլքի ճէսարէթ էտէմէղլէր: »

3. Սնա վէ պապամըղ պիղիմ իշիւն չօգ սըղլէթ չէքմիշ, վէ չէքմէքտէ իսէլէր տէ, հիշ պիր տէֆա պիղիմ ուղըրմըղա էօլմէյի տիւշիւնմէմիշլէր զանն էտէրիմ: »

4. Սմնա Քրիստոս պիղիմ իշիւն, եա՛նի պիղի կիւնահըն վէ չէյթանըն հիւքմինտէն դուրթարմագ իշիւն, եալընըղ ալչագ քիմնէլէրէ լա՛իգ էօլիւմէ, եա՛նի խաչա կէրիլէրէք էօլմէյէ բաղի օլտու. վէ տահա ՛աճա՛իպի շուտըր քի, պիղ Քրիստոսը վէ Սլլահը սէվմէք տէյիլ, ասիլիք էթտիյիմիղի պիլտիյի հալտէ պիլէ, եինէ պիղիմ ուղըրմըղա էօլտիւ: »

5. Պու խոսոստա փալլօս բէսուլըն ասըլ սէօղլէրի տիգդաթա շայան աըր. « Զիւնքի պիղ տահա զա՛իֆ հալտէ իքէն, Քրիստոս՝ վագթընտա ֆասըղլար իշիւն ֆէտա ի ճան էթտի: Զիրա սալիհ քիմնէ իշիւն ֆէտա ի ճան էտէն նատիր պուլունուր. լաքին քէրիմ պիր ատէմ իշիւն պէլքի պիր քիմնէ ֆէտա ի ճան էթմէյէ ճէսարէթ էտէր: Սմնա պիղ տահա կիւնահ քեարլար իքէն Քրիստոսըն պիղիմ իշիւն ֆէտա ի ճան էթմէսիլլէ, Սլլահ պիղէ օլան քէնտի մուհապպէթինի իղհար էտէր: »

6. Տիւնեատա Քրիստոսըն մուհապպէթինէ էմալ օլաճագ հիշ պիր մուհապպէթ կէօրիւլմէմիշ տիր. զիրա կէօք դատար եիւքսէք, տէնիլ դատար տէրին, վէ ճիհան դատար կէշիշ պիր մուհապպէթ տիր: »

7. Քրիստոս պիղիմ իշիւն էօլմէքլէ, պիղի Սլլահըն թէնպիհլէրինի պօղանլարըն լանէթլէրինտէն, կիւնահըն հիւքմինտէն, վէ ճէհէննէմին էպէտի ՛աղապընտան խէլաս էտիպ՝ պիղի Սլլահա էվլատ էյլէտի, վէ Սլլահըն էպէտի փատիշալըլընտա պիղէ տախի եէր այըրաը: »

8. Էյէր պիղ Սնա ինանըր, վէ իթա՛աթ էտէր իսէք, էօլտիւքաէն սօնկրա օլ փատիշալըրգտա անըն իլէ պէրապէր էպէտէն սա՛ա տէթլի օլաճաղըլ: »

9. Էյէր Քրիստոս՝ պիղ տիւշմէնլէրի իքէն

պիղի պու գատար սէվտի խէ, անըն իլէ տօսթ
օլտըղըմըղ հալտէ քէնտիսինի նէ՝ գատար սէվ-
մէլիյիլ: Պունտան տա պիղէ քէօթիւլիւք վէ
տիւշմէնլիք էտէնլէրի պիղ տախի սէվմէյէ
պօրճլու օլտըղըմըղ փէք աշիքեար սուրէթտէ
անկլայա պիլիլիլ:

Սոսթլէր: 1. Պէօյլւք մուհապպէթ հաճիլսը
տըր: 2, 3. Տօսթլարըմըղ պիղի նէ՝ տէրէճէտէ սէ-
վէրլէր: 4. Պիղի պունլարտան տահա զիյատէ սէ-
վէն քլ՝մ տիր: 5. Պօղոս բէսուլ նէ՝ տէմիլ տիր:
6. Գրիստոսըն մուհապպէթի նաճսըլ պիր մուհապ-
պէթ տիր: 7. Օ պիղիմ իչիւն նէ՝ էյլէտի: 8. Սա՛ա-
տէթլի օլմագ իչիւն նէ՝ եափմայլ իլ: 9. Գրիս-
տոսըն մուհապպէթինտէն նէ՝ էօյրէնլիլ:

ՏԵՐՍ 37.

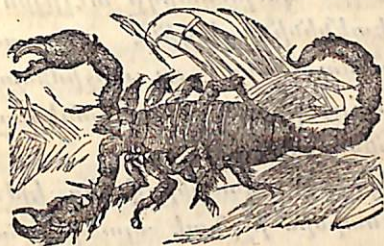
Ս. Գ. Բ. Պ

Ս.գրէպ	Մինտէր	Մաղարրաթ	Թապի՛աթ
Իզլիմ	Հարրէ	Գարըշ	Գույրըգ
Ատէթ	Էլտիվէն	Եուվա	Շէքլ
Մինթագա	Գէօսթէպէք	Պէտէն	Չաթլագ

1. Ս.գրէպ՝ տիւնեանըն հէր սըճագ իգլիւ
մինտէ վար խէ տէ, մինթագա ի հարրէտէ
փէք չօգ պուլունուր:

2. Ըշըղա տայանամատըղլարընտան, կիւնէ-

չին ըշըղընտան գուրթուլմագ իչիւն ըասթ
կէլտիքլէրի հէր եարըգ վէ չաթլագա կիրտիք-
լէրինտէն, պու՝ատէթլէրի չօգ քէրրէ ինսանա
մաղարրաթլը տըր:

3. Թէճրիպէ իլէ պու հայլանըն մէգքիւր
՝ատէթինէ աշինա օլանլար՝ պիր եէրի էյիճէ
եօգլամատըգճա, վէ մինտէր, եաստըգ կիպի
չէյլէրի պիրէր պիրէր գալտըրըպ էյիճէ արաշ-
տըրմատըգճա, օրատա եաթմագլար: Հէմ տէ
արայան ատէմ՝ ՝ագրէպի կէօրիւր կէօրմէզ
հէման իչինի պիթիրմէք իչիւն, պիր էլիլլէ
լամպայլ թուլթտըղը հալտէ, օլ պիր էլինտէ
տախի վուրաճագ պիր գունտուրա, եախօտ
պիր մաշա օլարագ հաղըր տուրուր:

4. Չիլմէ, գունտուրա, վէ էլտիվէն տախի
՝ագրէպին կիլլէնմէք իչիւն խօշլանտըղը եէր
օլտըղընտան պունու պիլմէյէն վէ աճըսը տա
պաշընտան կէչմէյէն քիմնէլէր պու հալը չօգ
ղիյան վէ ճան աճըսը իլէ էօյրէնլիլէր:

5. Ս.գրէպ՝ քէօսթէպէք կիպի թօլրաղը

եախօտ դուռնու օյարագ քէնտինէ եօլ վէ եռւլա եափար իսէ տէ, անը տա չօգ քէրրէ՝ պիր իքի կիւն սօնկրա թէրք էտիպ պաշգասընը եափար :

6. 'Ագրէպին պուլունտըղը տէլիյին պիչիմի քէնտի պէտէնինին շէքլինէ ույարագ աղղը տախի տա'րմա եարըմ այ պիչիմինտէ օլտըղընտան, 'ագրէպին եռւլասը հանկըսը օլտըղը օլայճա անկլաշըլա պիլիր :

7. 'Ագրէպին եռւլասընը ֆարգ էթտիքտէն սօնկրա քէնտինին իչինտէ օլուպ օլմատըղընը անկլամագ իչիւն, տէլիյինէ պիր աղ սու ագրթմալը, զիրա սուտան խօշլանմատըղը իչիւն հէման տըշարը ֆըրլար :

8. 'Ագրէպ էօրիւմէք ճինսինտէն պիր հայվան օլուպ, պաշգա պէօճէքլէրի ալլայարագ էօրիւմէք կիպի անլէրին դանընը էմէր, վէ եէմէք իչիւն պէօճէք պուլամատըղը թագտիրտէ փէք ուզուն միւտտէթ եէմէքսիղ կէչինէ պիլիր : 'Ագրէպ զէհրլի տիքէնինի ալլատըղը պէօճէքլէրի էօլտիւրմէք իչիւն դուլլանըր : Պուշուն իլէ պէրապէր սըճագ եէրլէրտէ ինսանը տախի պա'ղէն տիքէնի իլէ էօլտիւրիւր :

9. Թօփրաղը թապի'աթընա ույղուն կէլտիյի եէրլէրտէ 'ագրէպլէր փէք չօգ պուլունտը, հաթթա Հինտիսթանա կիթմիշ պիր ինկլիղ պաղչէսինի դաղար իքէն պիր սա'աթ զար-

ֆընտա գըրգտան զիյատէ 'ագրէպ պուլտըղընը նագլ էթմիշ տիր :

10. Մէղքիւր զաթ շունու տախի պէյան էթմիշ տիր քի, պիր դաշ տէֆ'ա 'ագրէպլին էթմիշ փընը պիր գարըշ մէսաֆէ ուզագ օլարագ աթէշ իլէ չէվիրտիյի հալտէ, 'ագրէպ դաշմագ իչիւն հէր հանկը թարագա կիթտի իսէ էօնիւնտէ աթէշ պուլտըղընտան, չօգ չալըշտըղտան սօնկրա քէնտինտէն իւմիտինի քէսէրէք՝ զէհրլի տիքէնի իլէ պաշընը սօգուպ քէնտի քէնտինի էօլտիւրմիւշ տիր :

ՍԻՄԱԼԵՐ : 1. 'Ագրէպ հէր եէրտէ պուլունտըր մը : 2. Կիւնտիւզիւն նիչիւն չօգ կէօրիւնմէղլէր : 3, 4. 'Ագրէպ գօրգուսը պուլունտըրտա նէ՝ եափմագ կէրէք տիր : 5. 'Ագրէպ եռւլասընը նա'սըլ եափար : 6. 'Ագրէպին տէլիյի նէտէն ֆարգ օլունտըր : 7. Տէլիքտէ օլան 'ագրէպի չըդարմանըն էօլը նէ՝ տիր : 8. 'Ագրէպ հա'նկը ճինս հայվանտան տըր վէ նէ՝ եէր : 9, 10. 'Ագրէպ քէնտինտէն իւմիտինի քէստիյի վազըթ նէ՝ եափար :

ՏԵՐՄ 38.

ՊՕՇՈՒՆԱ ՏԻԼԷՆՄԵՑԵՃԵՔ ՄԱՀԱԼ

Տիլէնճի	Սէնա'աթ	Գասալէթ	Իշթիյաճ
Գօնուշմագ	'Աճա'իպ	Մասալ	Թէ'աճճիւպ
Պէօլէճէ	Կիթտիքճէ	Էտէպսիղ	Պաթթ
Խօշլանմագ	Արգատաշ	Էքմէք	Սատագա

1. Պիր կիւն իքի տիւննճի պիր պիրննէ րասթ կէլէրէք եօլըն քէնարընտա օթուրուպ շու վէճհ իլէ գօնուշտըլար :

2.—“Ե՛կ միւքին սէնա՝աթըմըզ վար . տօղրուսը պէն պու սէնա՝աթտան պըզտըմ :”

3.—“Պըզտը՞ն մը , ’աճա՝իպ . պէն հիչ օսան մատըմ : Տա՝իմա իշիմ րասթ կիտէյօր . վէ ա նըն իշիւն կիւնտէն կիւնէ տահա զիյատէ խօշ լանըյօրըմ :”

4.—“Ստէմ նէ տէյօրսըն : Պու սէնա՝աթըմըզըն նէ՞ գատար սագիլ թարաֆլարը վար տըր : Պիր կիթտիյին ատէմէ պիր տահա կիտէմէգսին :”

5.—“Պանա պէյլէ օլմայօր , չիւնքի պէն նէ գատար սըզ կիթսէմ օ գատար գօլայ ալըյօրըմ :”

6.—“Տէմէ՞ գարնտաշ . պէն հէր նէրէյէ կիթսէմ Դատէպսիզ հէրիֆ , պու մասալընը զայրի պիր եէրտէ սաթ՝ լազըրտըլարընը իշիտէրէք գօլուլըյօրըմ : Էքմէք եախօտ փարա տէրսէն , պին գափույու չարմալըյըմ քի , եիւզիւնիւ կէօրէ պիլէյիմ :”

7.—“Արգա՝տաշ , տօղրուսընը սանա սէյլէրիմ քի , էլիմէ տիլէտիյիմ չէյ կէչմէզ իսէ անտէն տահա էյիսի էլիմէ կէչէր :”

8.—“Պաթթըլը պիր ատէմ իմիշսին . հէմտէ էյլէ պիր զէմանտ քի հէր քիմէ կիթսէն եիւ-

զիւնիւ չէվիլէրէք պէն տէ տիլէնմէյէ միւհ թահ իմ տէր :”

9.—“Վայ , պանա հիչ պէյլէ սէյլէյէն օլմատը : Ղանիմէթի նէրէտէ պուլուրսամ , օրայա կիտէրիմ . հէմ կիթտիյիմ եէրտէ զանիւմէթ օլ գատար չօգ պուլունուր քի , հէր իսթէյէնէ եէթէր տէ արթար պիլէ :”

10.—“Պէն իսէ քէտէրլի չհէրէ կէօսթէրսէմ , Դալանճը արը՝ տէրլէր . կիւլիւնճ եիւզ իլէ կիթսէմ , չիչ պիր չէյէ իհթիյաճը եօգ տըր՝ տէրլէր . պէն շաշտըմ գալտըմ . պիլէմ պէյլէ ատէմէ նասըլէտիպ տէ մէրամ անկլաթմալը :”

11.—“Տարըզ զէմանընտա մութլագ պիր եարտըմ կէօրիւրիւմ , պօլլըզ զէմանընտա իսէ պէրէքէթիմ արթար :”

12.—“Պէն հալիմի իֆատէ էթտիյիմտէ սէօլիւմիւ տահա տինկէմէտէն օսանըյօրլար . կէրչէք տէ սէյլէսէմ , Դալան սէյլէյօր՝ տէյէրէք հիչ ալտըրմայօրլար :”

13.—“Թամում , պէնիմ հալիմին ’աքսի = Գասալէթիմի , իհթիյաճըմը նէ գատար չօգ սէյլէսէմ , եինէ ազ սայըլըր . հէր նէյէ իհթիյալէսէմ , եինէ ազ սայըլըր . հէր նէյէ իհթիյալէսէմ օլտա , կիտիպ սէյլէմէյէ բուխսաթըմ վար տըր . վէ շունա տահա զիյատէ թէ՛աճնիւպ էտէճէքսին քի , տիլէնմէյէ կիթտիյիմ էվտէ պանա՝ զիյատէսիյլէ մուհապպէթ կէօսթէրիւլէր , վէ մուհապպէթ օլարագ՝ սէյլէյէճէյիմ

վէ տիւլէյէճէյիմ շէյ՝ պէն տէմէտէն պիլինիր։”

14. Հայրէթէ զարդ օլմուշ օլան օլ պիր պիւ-
չարէ տիւլէնճի տէօնիւպ, “Էօյլէ իսէ շու սէնին
տիւլէնմէյէ կիթտիյին էվ նէօրէտէ տիր” տէյիւ-
սօրտու։

15. Արդատաշը ճէվապ վէրիպ՝ “Պէն կէօ-
յիւն դափուսընտա տիւլէնիրիմ, սէ՞ն նէրէտէ
տիւլէնիրսին,” տէտի։

16.— “Պէն մի՛, պէն տիւնեատա տիւլէնիրիմ։”

17.— “Էօյլէ իսէ, քէնտի սէնա՛աթընտան
օսանմաղա հադդըն վար։ Կէլ սէն տէ պէնիմ
տիւլէնտիյիմ եէրտէն տիւլէն, էյէր օրայա տէ-
վամ էտէր իսէն ինճինէճէք պիր սէօղ իշիթ-
մէյիպ, թէրս պիր սուրէթ տախի կէօրմէզսին,
վէ պունտան մա՛տա ապլա պօշ կէրի տէօն-
մէզսին։”

Սո՛ւսլէր։ 1. Տիւլէնճիլէր սէնա՛աթլարընտան մէմ-
նո՛ւն մը իտիլէր։ 4. Պիրի նէ՛ սէպէպտէն օսանմը
իտի։ 6. Ստէմէր ալէսսէվլիյէ տիւլէնճիլէրէ նա՛սըլ
մու՛ամէլէ էտէրլէր։ 15. Արդատաշը նի՛չիւն բա-
հաթ վէ մէմնուս իտի։ 17. Օլ պիրինէ նէ՛ նատի-
հաթ վէրտի։

ՏԵՐԾ 39.

ՏԵՐԹ ՄԷՎՍԻՄ

Հա՛լէ	Եադ	Գարէնֆիլ	Մա՛հրուս
Բուբէն	Գըշ	Կիւլ	Իւզիւս
Մէվսիմ	Տէֆթէր	Շէօհէթ	Հադիգաթ
Պահար	Սիւմպիւլ	Ֆա՛րտէ	Ա՛լա

1. Բուբէն՝ գըշ մէվսիմինտէ դարտան պիր
էվճիք, վէ անա մէրտիվլէնլէր տախի եափըպ
քէյֆ իլէ էնիպ չըդարադ, “Բեա՛շքի տա՛իմա
գըշ օլայըտը” տէտի։ Պապասը պունու իշիւ-
տէրէք, “Պու սէօղիւ պէնիմ տէֆթէրիմէ եադ”
տէտի, վէ օ տա եադտը։

2. Գըշ կէշտի, վէ պահար կէլտի, վէ եինէ
Բուբէն պիր կիւն պապասը իլէ պէրապէր՝ լա՛լէ
վէ սիւմպիւլ վէ գարէնֆիլ վէ կիւլ իլէ տօլու
պիր պաղչէտէ չիչէքէր արասընտա տուրուպ,
հալայը տօլտուրան խօշ գօղուլարընը տախի
ալտըգճա, հէման սէվլինճինտէն աղլը պա-
շընտան կիտէյօր իտի։

3. Պապասը՝ “Իլք պահարըն տա շէօհէթի
պու տըր, ամմա չի ֆա՛րտէ քի, պու տա թէզ
կէչէր,” տէտի։

4. Բուբէն “Բեա՛շքի տա՛իմա պահար օլայըտը”
5. Պապա “Պու արդունը տէֆթէրիմէ եադ”
Բուբէն պունու տա եադտը։

6. Պահար կէշիպ եաղ կէլտի, վէ Բուբէն ֆերահը պիր կիւնտէ, պապաոր վէ պա՛ղը արգատաշլարը իլէ պերապեր կէղիպ էյլէնմէք իշիւն շէհրտէն տըշարը կիւղէլ պիր քէոյէ կիւտիպ՝ օլ կիւնիւ օրատա կէշիրտիլէր ։

7. Բուբէն՝ հէր հանկը եանա պապաս, պուղտայ թարլալարը, պին տիւրլիւ չիշէքլէրլէ միւղէյյէն չիմէնլէրի, վէ իշինտէ դուգուլարըն օյնաշարղը, վէ քիւշիւք թայլարըն իւղէրինտէ դօշուշարղը եէշիլ չայըրլարը կէօրիւպ հայրան օլուր իտի ։ Օրատա՝ դէրտալը, թուլթ, քերաղ, վէ սա՛իր մէյվլէր տախի եէտիլէր, վէ ագշամա դատար կիւղէլճէ էյլէնտիլէր ։

8. Էվէ տէօնէր իքէն եօլտա պապասը՝ «հաղիգաթ եաղ վազթընըն տա դէվդի պաշգա արը, եաղ էն խօշ պիր մէվսիմ տէյլ՛լ մի», տէյիւ սօրտու ։

9. Բուբէն «ֆեաշքի տա՛իմա եաղ օլայըտը՝ տէտի, վէ պապաոր պուհու տա քէնտի տէֆթերինէ եաղտըրտը ։

10. Սղըպէթ սօն պահար կէլտի ։ Եաղըն չիտտէթի կէշիպ օրթալըդ սէրինլէնմէյէ պաշլաար ։ Պաղլարտա իւղիւմլէր եէթիշիպ սաղղըմլարըն չօղլըղընտան՝ տալլար եէրէ տօղուհուր իտի ։ Նարը, արմուտը, դարվուղը վէ չէֆթալիլի տէրսէն, հէր եէրէ եղղըրմը իտի ։ Բուբէն իսէ պուհլարը չօգ սէվտիլնտէն, նէ տէրէճէ խօշլանարղը թա՛րիֆէ կէլմէշ ։

11. Պապասը՝ «Եաղը՛դ քի պու կիւղէլ մէվսիմ տէ կէշէճէք տիր ։ դըշ եաղլաշմըշ վէ կէօյա սօն պահարըն եէրինէ կէլմէք իշիւն անը դօլույօր զանն էտէրսին», տէտի ։

12. Բուբէն՝ «ֆեաշքի դըշ եէրինտէ տուրայըտը տէ, տա՛իմա կիւղ օլայըտը», տէտի ։

13. Պապասը՝ «Սահիհէն պէօյլէ օլաղղընը իսթէ՛ր մի սին», տէտի ։

14. Բուբէն՝ «Էվլէթ սահիհէն իսթէրիմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի ։

15. Պապասը՝ ճէպինտէն տէֆթերինի չըդարարադ, «Լաքին հէլէ քէրէմ էտիպ շուրաճըդտա նէ՞ եաղըրմըշ տըր պադ, օդու», տէտի ։

16. Բուբէն պադտը, վէ «ֆեաշքի տա՛իմա դըշ օլայըտը՝ տէյիւ եաղըրմըշ պուլտու ։

17. Պապասը՝ «Հէլէ շու պիր սահիֆէ էօթթտէ եաղըրմըշ օլանա պաղըպ անը տա օդու», տէտի ։

18. Բուբէն պաղըպ՝ «ֆեաշքի տա՛իմա իլը պահար օլայըտը՝ տէյիւ օդուտու ։

19. Պապասը տէֆթերին պիր դաշ քեաղըտընը չէվիրիպ՝ «Շու սահիֆէյէ տէ պադ պուհտա նէ՞ եաղըլը տըր», տէտի ։

20. «ֆեաշքի տա՛իմա եաղ օլայըտը՝ տէյիւ օրատա տախի օդուտու ։

21. Պապասը տէօնիւպ՝ «Պու սէօղլէրի եաղան

քիմ օլտըղընը պիլլի՞ր մի սին” տէյիւ սօրտու :

22. Բուբէն “Էվլէթ, պէն քէնտիմ եաղւ-
մըշըմ,” տէտի :

23. Պապասը՝ “Հէման շիմտի նէ իսթէյօր
իտին, խաթրընտա՞ մը տըր” տէյիւ սօրտու :

24. Բուբէն՝ “Քեաշքի տա” իմա կիւղ օլայը-
տը,՝ տէտիմ,” տէտի :

25. Պապասը՝ “Գըշըն տա” իմա գըշ, իւք պա-
հարտա տա” իմա իւք պահար, եաղըն տա” իմա
եաղ, վէ կիւղտէ տախի տա” իմա կիւղ օլմասընը
իսթէտին. պու նա՞սըլ շէյ տիր,” տէտի :

26. Բուբէն՝ “Պունտա ’աճա” իպ կէօրիւնէ-
ճէք նէ՞ վար, պապա. պու տէմէք տիր քի,
սէնէնին հէր պիր մէվսիմի տէ խօշ տըր. էօյլէ
տէյիլ մի,” տէտի :

27. Պապասը՝ “Էվլէթ, հէր պիրինին տէ
ինսանը ֆէրահլանտըրըճը չօղ շէյլէրի վար տըր :
Հէմ պունտան շու նէթիճէյէ տախի վարըրըղ
քի, ’աղիմ վէ քէրիմ Սլլահ եարաթմըշ օլ-
տըղը տիւնեայը իտարէ էտէճէյի եօլը՝ ինսան-
տան տահա ա՛լա պիլլի :

28. “Կէշէն գըշ՝ տիւնեամըղըն իտարէսի
սէնին էլինտէ օլտա իտի, նէ պահար, նէ եաղ,
նէ տէ կիւղ կէօրէճէյիտիք : Եալընըղ սէնին
գարտան էվճիք եալըղայ էյլէնմէն իշիւն՝ պիւ-
թիւն տիւնեանըն էպէտէն գար ալթընտա
գալմասընը իսթէյօր իտին :

29. “Էյէր էօյլէ օլտա իտի, նէ՞ չօղ էյլէնճէ
վէ ֆէրահլըղլարտան մահրում գալաճաղ իտիք :
Տիւնեայը իտարէ էթմէք վաղիֆէսի պիղէ թէս-
լիմ օլունմատըղը նէ՞ գատար էյի օլմուշ : Պիղէ
թէսլիմ օլունտա իտի, հէր շէյի չափուճաղ
գարմագարըշըղ էտէր իտիք,” տէտի :

Սա՞լլէր : 1. Բուբէն նէ՞ արղուէտի : Իսթէտի-
յինի նէրէյէ գայտ էթտի : 2. Իւք պահար կէլտի-
յինտէ նէ՞ հալէ կէլտի : 4. Օ վաղըթ նէ՞ իսթէտի :
5. Նէրէյէ եաղտը : 6. Պահար կէչտիլինտէ նէ՞ կէլ-
տի : 8. Հէր թարաֆտա նէլէ՞ր վար իտի : 9. Եաղ
հաղընտա նէ՞ արղու կէօսթէրտի : 10. Կիւղտէ
նէ՞ մէյլէլէր օլուր : 12. Կիւղտէն էօթիւրիւ նէ՞ տէ-
տի : 15. Պու արատա պապասը անա նէ՞ կէօսթէր-
տի : 28. Գըշ իշիւն օլան արղուը եէրինի պուլտա
իտի նէթիճէսի նէ՞ օլաճաղ իտի : 29. Պիղիմ իշիւն
էն էյիսի նէ՞ տիր :

ՏԵՐՍ 40.

ՖԱ՛ԻՏԵԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹԼԱՐ

Ճա՛րիղ	Էօտիւնճ	Տէվամ	Շէհատէթ
Նասիհաթ	Նաֆիլէ	Թէմէլսիղ	Թէմպէլլիք
Շիւպհէ	Կէօնիւլ	Գապիլ	Գանտիլ
Ճիւղ՛ի	Ճան	Ույգու	Ուճուղ

1. Ճա՛րիղ օլմայան պիր շէյին իճրասընա
ասլա չալըշմա : էօյլէ պիր շէյին իճրասընա չա-

ըլշարդըն հալտէ կիւճըիւյէ տիւշճէյինի էյիճէ
պիւլ : Պիր իշին ճա"իլ օլմատըղընա աղ պիր
շիւպհէն օլտա, շիւպհէնին թէմէլիղ օլտըղընը
անկլամայընճա օ իշէ կիրմէ :

2. Ճա"իլ օլտն պիր իշէ կիրտիյինտէ եարըմ
պրադմա : Թէզ կէվլէմէ : Տէվամ էթմէյի
քէնտինէ 'ատէթ էտին : Թէնպէլլիյէ վէ տէ-
վամաղլըղա փուրսաթ վէրմէ : Վաղը'ա պու-
շէյէրէ գարշը գօմադ գօլայ տէյիլ տիր, լաքին
պաշա չըգա պիւտիյինտէ, գալպին սանա տօղ-
րուլըղը իշէտիյինէ շէհատէթ էտէճէք տիր :

3. Փարանը նափիլէ եէրէ թէլէֆ էթմէ :

4. Պա'ղը էյի քիթապ ալըպ օգու : Էյի պիր
քիթապ տիւնեատա պուլունան էն էյի շէյ-
լէրտէն պիրի տիր : Էյէր սանա լաղըմ օլտըղը
գատար քիթապ ալմաղա կիւճիւն եէթմէզ իսէ,
պաշգալարընտան էօտիւնճ ալ, լաքին ալտըղըն
կիպի, քիրլէթմէքսիղլին, կէրիյէ վէր : Քիթապը
պօղուլճադ եէրլէրտէ պրադմա :

5. Սնկլամատըղըն շէյլէրի սօր, լաքին պի-
լէնլէրէ սօր : Վէրիլէն ճէվապա տիգդաթ էթ,
վէ անը էյիճէ տիւշիւն : Սանքի հէր ատէմ
սէնին պիւլմէտիյին պիր շէյի պիւլիպ սանա էօյ-
րէտէ պիւլի : Էն մէշհուր 'ալիմլէր՝ պայաղը
ատէմլէրտէն պիլէ չօգ շէյլէր սօրուպ էօյրէն-
միշլէր տիր :

6. Քէօթիւ քիթապ վէ զաղէթալարտան

սաղըն : Պունլար չօգ պուլունուր շէյլէրտէն
տիր, վէ ֆա"իտէլէրի օլմատըգտան մա'տա,
զարարլարը վար տըր : Էն էյի քիթապլար հան-
կըլարը օլտըղընը պիր պիլէնէ սօր տա, սանա
խապէր վէրսին :

7. Պիր քիթապ եալընըղ ուճուղլըղը իշիւն
ալմա. պիր վարա էթմէյէն պահալը քիթապ-
լար տախի պուլունուր, քի անլէրի օգուտը-
ղընտա՝ հէմ վազթըն պօշա կիտէր, հէմ տէ
ալիւպըն պօղուլուր :

8. Օգուամանա հիչ պիր շէյ մանի՝ օլմաթըն :
Կիւնտիւղիւն օգուամաղա վազթըն եօգ իսէ,
կէճէլէյին օգու : Գանտիլ օլմաղստ, չիրա,
եախօտ սա"իր եաղլը պիր օտուն ըշըղընտա
տախի քիթապ օգունա պիւլի : Էյի պիր քի-
թապը սալթ պիր տէֆ'ա օգուամագ քիֆայէթ
էթմէզ : Իքինճի օգույուշընտա՝ էվլէլքինտէն
ղիյատէ ֆա"իտէ կէօրիւրսիւն :

9. Ֆէնա արգատաշլարտան կէրի տուր :
“Տիւլանէլէրէ եօլտաշ օլտն հէլաք օլուր :”
Վազըթլարընը պաթըլլըզ վէ եարամաղլըգտա
թէլէֆ էտէնլէր կէօրիւր իսէն, էօյլէ ատէմ-
լէրտէն քէնտինի սաղըն : Գապիլ տիր քի,
եիյիթ վէ ճէսուր օլսունլար, լաքին սանա պիր
խայըրլարը օլմատըղը շէյլէ տուրսուն, զա-
րարլարը տօգունաճաղը տախի իհթիմալ տըր :

10. Քէօթիւ արգատաշլըզ չօգլարըն, եաշտա

սենտէն պէօյիւքէրին պիլէ, խարապընա սէ-
պէպ օլմուշ տըր : Պօշ կէզէնքէրտէն, քիւֆը-
պաղարտան, եալանճըլարտան, վէ մուգատ-
տէս կիւնիւ թութմայանլարտան կէրի չէքիլիպ
անկէր իլէ 'իւնսիյէթ էթմէ :

Սոսուլէր : 1. Հաճկը չէյէ ասլա չալըմամադ կէ-
րէք տիր : 2. Հաճկը չէյի 'ատէթ էտինմէլի սին :
3. Փարա հազզընտա նէ՞ տէնիլմիշ տիր : 4. Քի-
թապ ալմադ իւզէրինտէ նէ՞ նասիհաթ վէրիլմիշ
տիր : 5. Անկլամատըղըն չէյէր իչիւն նէ՞ եափմալը
սըն : 6. Հաճկը քիթապ վէ դաղէթալարտան սա-
զընմալը սըն : 7. Պա'ղը պահալը քիթապարտան
էօթիւրիւ նէ՞ տէնիլմիշ տիր : 9, 10. Քէօթիււ ար-
գատաշար հազզընտա նէ՞ տէնմիշ տիր :

ՏԵՐՍ 41.

ՊԻՐ ԳՈՒՐՇՈՒՆԸՆ ԻՇԻ

Գափղա	Գըղկըն	Գուրշուն	Գուրպան
Հաճէթ	Մէղքիւր	Նէվճիւան	Այէթ
Մուգատտէս	Սիփէր	Մուհաքէմէ	Էպէտի
Տիւնեալի	Վա'իղ	Փարմադ	Մա'լիւմ

1. Քրիսթիյան օլան 'ապքերլէր պիր ճէնկէ
կիտէր իքէն պէրապէրլէրինճէ Քիթապ ը Մու-
գատտէսի ալմադ 'ատէթլէրի օլարղընտան,
պա'ղէն անըն նէ օլարղընը պիլմէյէնլէր տախի
եանլարընա պիր թանէ ալըրլար :

2. Տիւնեալի իշլէր իլէ մէշղուլ օլուպ, բու-
հանի չէյլէրի ասլա տիւշիւնիւպ վաղիֆէ էտին-
մէյէն պիր կէնճ, 'ապքերլիք հալինտէ ճէնկէ
կիտէր իքէն, քէնտինէ պէօյլէ պիր քիթապ
վէրիլիւր : լաքին օգումաղա հալէսի եօդ իսէ
տէ, քիթապը գօյնընտա թաշըր իտի :

3. Ճէնք պաշլատը, վէ քէնտիսի դափղանըն
էն գըղկըն վէ էն աթէշլի նօգթատընտա պու-
լունարագ, գուրշունլար եաղմուր կիպի իւզէ-
րինէ էնէր իտի, վէ արգատաշլարընտան փէք
չօգ քիմնէլէր եէրէ սէրիլտիլէր իսէ տէ, քէն-
տիսի սէլամէթլէ գուրթուլա պիլաի :

4. Գափղա պիթտիքտէն սօնկրա, կէնճ 'աս-
քէր եանընտաքի նէանէլէրի եօդլար իքէն, պիր
գուրշունըն կէլիպ գօյնընտաքի քիթապ սափ-
լանիւշ օլարղընը կէօրիւր :

5. Պունու կէօրիւնճէ, էյէր մէղքիւր քիթապ
եանընտա օլմասա իտի, քէնտիսի տէ գափղա-
տա գուրսլան օլանլարտան պիրիսի օլաճաղընը
անկլատը :

6. Քիթապ 'աճէպա նէրէյէ դատար տէլին-
միշ տէյիւ, սահիֆէլէրի պիրէր պիրէր չէվի-
րիւ իքէն, գուրշունըն՝ վա'իղ քիթապընըն
գատար կէլիպ տուրաղընը կէօրիւր :

7. Օգուլուպ պուլտու քի, մէղքիւր այէթին
սէօղլէրի շունլար տըր, «էյ նէվճիւան, կէնճ-

լիյինատէ մէսրուր օլ, վէ կէնճլիյինին կիւնլէ-
րինատէ դալպին սէնի ֆէրրահլանաըրսըն, վէ
կէօնլիւնին խաթէտիյի եօլլարտա, վէ կէօզ-
լէրինէ խօշ կէօրինաթիւյինէ կէօրէ հարէքէթ
էյլէ, ֆադաթ մալիւմին օլտուն քի պունուն
ճիւմլէսի իչին Սլլահ սէնի մուհաքէմէյէ կէ-
թիւրէճէք տիր :

8. Սճէպա դուրչուն պու այէթին իւզէրինէ
րա՞սթ կէլէ մի տուրտու, Սլլահըն պունտա
պիր փարմաղը եօ՞գ մը իտի. էվլէթ, Սլլահ
պու տէլիգանլընըն տիւնեալի հայաթընը դուր-
թարտըգտան մա՞տա, էպէտի հայաթընը տաթի
գուրթարմագ իչին օ Մուգատտէս ֆիթապը
սիփէր էյլէտի :

9. Մէղքիւր ֆիթապը Մուգատտէս պու
տէլիգանլընըն հէմ տիւնեալի, հէմ էպէտի
հայաթընա սէպէպ օլտու տէմէյէ հաճէթ եօգ-
աըր :

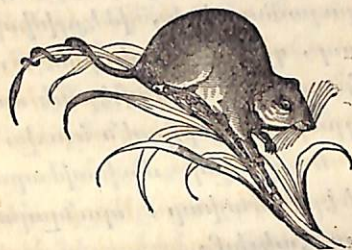
10. Էյ սէվկիւլիւ օգույանլար, հէր նէ իշ
թութաբսանըլ, հէր նէ սէօզ սէօյլէրսէնիզ,
հէր նէ շէյ տիւշիւնիւրսէնիզ, պու դուրչունըն
կէօսթէրտիյի այէթի խաթըրընըղա կէթիւրին,
վէ պունուն ճիւմլէսի իչին Սլլահըն սիզի մու-
հաքէմէյէ կէթիւրէճէյինի էյիճէ պիլին :

Սա՞լլէր : 2. Ճէնկէ կիտէն պիր կէնճէ նէ՞ վէ-
րիւտի : Սնը օգո՞ւր մի իտի : 3—5. Ճէնքատ գուր-
չունտան նա՞սըլ դուրթուլտու : 6. Բիթապ նէրէ-

սինէ դատար տէլինմիշ իտի : 7. Օ սէօզէր նէ՞ տիր :
8. Գուրչուն օրատա րա՞սթ կէլէ մի տուրտու : 9.
Պու քիթապըն օ կէնճէ նէ՞ ֆա՞խտէսի օլտու : 10.
Պու հիքեայէտէն նէ՞ էօյրէնիւր սին :

ՏԵՐՍ 42.

ՅԱՐԷ

Իգլիմ	Ղաղէթա	Էօրթիւ	Գըրընթը
Սէպղէվաթ	Սագսը	Թալուգ	Կէմիրմէք
Միւնասիպ	Փարէ	Գօլօչգա	Արալըգ
Միսիլիւ	Մէնֆա՞սթ	Կիւթիւք	Միւհթաճ

1. Փարէ՝ պա՞ղը հայվանլար կիպի պիր մա-
հալէ վէ պիր իգլիմէ մախսուս օլմայըպ՝ տիւն-
եանըն հէման հէր թարաֆընտա, վէ հէր իգ-
լիմինտէ պուլունուր :

2. Պու քիւշիւք հայվան ուսթա դալֆա օ-
լարագ՝ խաթէտիյի մահալտէ, վէ խաթէտիյի
քէրէսթէտէն քէնտինէ էվ, եախօտ եուվա

եափա պիլիր . էյէր քէօյ ֆարէսի իսէ , քէնտի եռւվասընը օթ , եափրադ , սաման , քէօք , վէ սէպղէվաթ գուրուսընտան եափար :

3. էյէր շէհիր ֆարէսի իսէ , եռւվասը էվլէրտէ օլուպ , եինէ քէնտինէ միւնաօիպ պիր մահալ՝ պուլա պիլիր , վէ օլ դէման եռւվասընը էսքի պէզ փարչալարը , իփ գըրընթըլարը , քեաղըտ , վէ էվին իչինտէ պուլունան պու միսիլլիւ նէանէլէրտէն եափար , վէ էյէր պունլարը տա պուլամադ իսէ , թէքլիֆսիղէ կիտիպ քիթապ , զադէթա , փէրտէ , ուրուպա , քիլիմ , էլ հասըլ պու կիպի հէր նէ պուլուրսա , քէսէր , տօղրար վէ անլէրտէն եռւվա եափար :

4. Ֆարէ եռւվասընը մուխաթարա սէզվէտիյի հէր եէրէ եափար , պունլարտան պիր գաչընը զիքը էտէլիմ :

5. Ֆարէնին պիրի եռւվասընը պիր չիչէք սագսըսընըն իչինէ վէ շու վէճհլէ եափմըլ տըր : Գըլ կէլմէսի միւնասէպէթիյլէ , չիչէք սագսըսընը եէրինտէն գալտըրըպ՝ իւսթիւ գափալը պիր մահալէ գօմուշլար իտի քի , պահար կէլտիքտէ թէքրար չըգարսընլար : Պիր աղ գալտըդտա , սագսըտաքի թօփրադ հալիյլէ գուրույուպ գաթըլաշըր : Պիր ֆարէ մէզքիւր սագսըյա ըասթ կէլիպ , գուրումուշ թօփրաշըն օրթասընտան տիպլինէ տօղրու տէլէր . վէ ալթընը իսթէտիյի կէնիշլիքտէ օյուպ , չըգան

թօփրաղը տա օլ քիւշիւք տէլիքտէն տըշարը չըգարըր . շէօյլէ քի սագսըյա պագան պիր քիմսէ , օրթասընտա օւֆաճըգ պիր տէլիքտէն պաշգա պիր շէյ ֆարգ էյլէյէմէզ , ալթընտա իսէ սաման վէ քեաղըտտան եափըլմըշ ալա պիր եռւվա վար իտի :

6. Պաշգա պիր ֆարէ տախի եռւվասընը նէրէտէ եափար : Պիր պաղչէտէ պիր գուշ ալչագ պիր չալըտա եէրէ եագըն պիր եռւվա եափմըլ իտի . ուսթա պիր ֆարէ պու եուլէյը կէօրիւր կէօրմէզ , անտէն քէնտիսինէ վայը կէօրիւր կէօրմէզ , մէրամըյլէ կիտիպ պիր մէնֆա'աթ չըգարմագ մէրամըյլէ կիտիպ քէնտի եռւվասընը օ եռւվանըն հէման ալթընտա եափար , շէօյլէ քի ֆարէ եռւվասընտան չըգար իքէն սըրթը գուշըն եռւվասընըն ալ թընա սիւրիւնիւր իտի : Պու եօլ իլէ ֆարէ գուշըն եռւվասընը քէնտինինքինէ էօրթիւ վէ սիփէր էյլէմիշ օլտու , վէ օրատա ալթը թանէ եալըրը պիլէ չըգարտը :

7. էվին պիրինտէ կիւղէլ պիր թալուղը գօլօշգայա օթուրթտըլար . լաքին իւշ հաֆթա սօնկրա թալուգ քէնտի եալըրըլարըյլէ տըշարը չըգարըլնտա , գօլօշգայա օթուրմաղտան էվիլէ մալիք օլտըղը կիւղէլ գույրուղը պիւսպիւթիւն խարապ օլմուշ , տիւքէնմիշ , վէ քէնտի կիւսիւք գալմըլ իտի : Սահիպի պունա տիտի կիւսիւք գալմըլ իտի : Սահիպի պունա թէ'աճճիւպ էտէրէք թալուղըն օթուրտըղը

եւերի եօգլատըգտա, հէման եանտա տըշ թա-
րաֆը իի գըրընթըսընտան եափմա, վէ իշ
թարաֆը թափուգ թիւյիւնտէն տէօշէլի փէք
կիւղէլ պիր ֆարէ եուվասընը պուլտու: Ֆարէ
իի գըրընթըլարընը թափուղըն իւղէրինտէ օ-
թուրաղըլը չուվալտան, վէ թիւյէրի տէ գույ-
րուղընտան տիթմիշ իտի: Սճէպա ֆարէ գույ-
րուղընը կէմիրիր իքէն՝ թափուգ նէ՞ տիւշիւ-
նիւյօր իտի:

8. Պիր էվտէ պիր թագըմ տէօրթ քէօշէլի
պօշ շիշէլէր օլարագ, հէփիսինի տէ եանլարը
իւթիւնէ պիր եէրէ տիղմիշէր իտի. եուվա
եափմաղա եէր արայան պիր ֆարէ կէղէր իքէն՝
պու շիշէնին պիրի խօշընա կիտէր, իշինի գու-
րու վէ եուվաղ օթ իլէ տէօշէր, շիշէնին աղ-
ղընտան կիրիպ չըգաճագ պիր քիւշիւք տէլիք
պրագտըգտան սօնկրա, օրթասընտա տախի
պիր չուգուրճա արալըգ եափըպ՝ եափըլա-
րընը օրատա չըգարըր. վէ օրայա պագան
պիր ատէմ եուվայը վէ եափըլարը շիշէնին
իշինտէ փէք ա՛լա կէօրէ պիւրի իտի:

9. Ֆարէ՝ եուվասընը եափմագ իշին չօգ-
վաղ թա միւհթամ տէյիլ տիր: Պիր էվտէ սօֆ-
րանըն իւղէրինէ թագէ պիր էքմէք գօմուշլար
իտի, էրթէսի կիւնիւն աղչամը կէլիպ կէօր-
տիւլէր քի, էքմէյին թէփէսի տէլինմիշ, իշին-
տէ քեաղըտ գըրընթըլարընտան թէմիղ պիր

ֆարէ եուվասը եափըշմիշ, վէ եուվատա տա
եէնի տօղմուշ տօգուղ թանէ եափըր վար տըր:

10. Պու ֆարէ եուվանըն քեաղըտընը եա-
ղընտա պուլունան պիր քիթապտան կէմիրմիշ
իտի: Էքմէյին օյուլուպ պօշալմասը, քեաղը-
տըն տիշէնմէսի, վէ սօնկրա կէթիրիլիպ պիր
եուվա եափըլմասը, վէ պունտան մա՛տա
տօգուղ եափըլարըն մէյտանա կէթիրիլմէսի,
—պունլարըն ճիւմէսի պիր պուշուգ կիւնիւն
ղարֆընտա օլմուշ իտի:

Սա՛ւլէր: 1. Ֆարէ նէրէտէ պուլունուր: 2, 3.
Եուվասընը նէ՞տէն եափար: 4. Նէրէտէ եափար:
5. Չիշէք սագսըսընտաքի եուվայը թարիֆ էյլէ: 6.
7. Պաշգա եուվալար նէրէտէ եափըլար: 8. Շիշէ-
տէքի եուվա նա՛սըլ օլտու: 9, 10. Ֆարէնին իշ-
կիւղարըղընտան էօթիւրիւ նէ՞ տէյէ պիւրիսին:

ՏԵՐՍ 43.

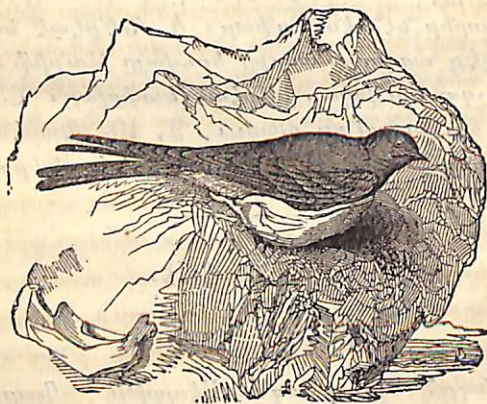
ԵՈՒՎԱ. ԶՕՐՊԱՍԸ

Դըրընղըճ	Գուրսագ	Սէպաթի	Գարընըդ
Զօրպա	Եօտուն	Հայվանի	Բէյֆիյէթ
Պէյզատէ	Պէյզ	Շէֆֆաֆ	Խասսէ
Սէյյալ	Սահիհ	Սիւլիւս	Թութգալ

1. Եուվա չօրպատը սէօղիւնիւ իշիթտիյինտէ,
«Հիշ եուվատան չօրպա եափըլը՛ մը, եախօտ

եռւմա տէտիյին շէյ հիչ եէնի՛ր մի՛” տէյիւ
էլպէթթէ թէ՛ աճճիւպ էտէրսին :

2. Պօրնէօ վէ ճաւա ատալարընտա, հէմ տէ
պունլարա եադըն օլան պաշգա եէրլէրտէ պիր
նէվ՝ դըրլանդըճ պոլունույօր քի, եափտըղը
եռւմա ջինմաշինէ կէօթիւրիւլիւպ՝ փէք աղըր
պահա իլէ սաթըլարադ, օրատաքի զէնկինլէրէ
վէ պէյղատէլէրէ թա՛ամ օլույօր, լաքին պու
եռւմա՝ յաճէպա նէտէ՛ն եափըլմըշ տըր : —
Օթտա՞ն մը, եօսունտա՞ն մը, եափրադտա՞ն
մը, եախօտ աղա՞ճ ֆիլիղլէրինտէն մի :

3. Մէգքիւր եռւմալարըն թութգալ կիպի
եափըշգան պիր նէսնէտէն եափըլմըշ օլտըղը
կէօրիւնիւյօր իսէ տէ, օլ նէսնէնին ասը նէ-
պաթի՛ մի, եօխսա հայվանի՛ մի օլտըղը հալա
պիլինմէմիշ տիր :

4. Պա՛ղըլարըն դաւլինճէ, դուշ՝ տէնիլտէն
պալըդ եռւմուրթասը կէթիւրիւր տէ եռւմասընը
անտէն եափար իմիշ : Քիմի թահմին էտիյօր քի,
դուշ պիր ճինս տէնիլ օթը եէր, վէ դուրսա-
ղընտա էրիթտիքտէն սօնկրա չըգարըպ եռւմա-
սընը անտէն եափար : Նիչէլէրինին իսէ զաննը
պու տըր քի, հայվան պունու պօղաղընտաքի
պէղլէրտէն չըգան պիր սուտան եափար. հէր
նէ հալ իսէ, հագիգաթը էյի պիլինմէմիշ տիր :

5. Եռւմա եէնի եափըլտըղընտա պէյաղ վէ
եռւմադ օլտըղընտան, փէք զիյատէ ֆիյաթլէ
սաթըլըր, զիրա պիր աղ դալըրսա քիլլէնիպ
ըէնկի տէ դարարըր, վէ փիշմէշտէն էվլէլ
կիւճ հալ իլէ թէմիղլէնմէսի իգթիղա էտէր :

6. Պու դուշլար՝ տա՛ իմա եռւմալարընը զայէթ
եիւքսէք, վէ չըգըլմաղ դայալարըն դօղուգ-
լարընտա եափտըղլարը էճլաէն, եռւմալարը
էլէ կէչիրմէք փէք կիւճ պիր մասլահաթ տըր :

7. Եռւմանըն եափըլտըղը մատտէ՝ պալըդ
թութգալը կիպի շէֆֆաֆ տըր. պասըլմըշ
պիր քեաղըտ իւղէրինէ դօնուպ՝ ըշըղա տօղ-
րու պաղըլտըղընտա, ալթընտաքի եաղըլար
օդունաճագ գատար ֆարգ օլունուր. եռւմա
սյառնիլըղա տօղրու թութուլտըղընտա, պիր
չօգ եափըշգան վէ դարըշըդ թէլլէրտէն եա-
փըլմըշ օլտըղը կէօրիւլիւր : Աչըգտա պիր աղ
գալըրսա սէրթլէշիր :

8. Օ մէմէքէթ Էհալխանին տէյիշինէ կէօրէ, պիր չիֆթ գուշ՝ պիր եուվա եափմագ իշին թամամ իքի այ Էմէք սարֆ Էտէրլէր: Պուքէյֆլէթ սահիհ իսէ, եուվանըն՝ գուշլարըն վիւճուտլէրինտէ հասըլ օլան պիր մատտէտէն եափըլմըշ օլտըղընա տէլալէթ Էտէր:

9. Պու եուվայը անճագ պիր շէյէ՝ գուլլա նըրլար, եա՛նի խայլի միւտտէթ սըճագ սուտա եուվաթտըղտան սօնկրա չօրպասընը եափարլար: Չինլիլէր պունտա՝ վիւճուտըն զայ՝ Էթտիյի գուվիլէթի ետրինէ կէթիլիճի պիր խասսէ վար տըր զանն Էթտիլէրինտէն, եուվայը վէք գըյմէթլի պիլիլէր, վէ էյիսինն օգգասը պին զուրուշա գատար օլտըղընտան, զէնկինլէր սաթըն ալապիլիլ:

Սոսլէր: 1, 2. Պօրնէօ վէ ճալա սէմթինտէ նէճինս պիր եուվա պուլուճուր: 3, 4. Պու եուվա նէտէն եափըլմըշ տըր: 5. Սաթըշա Էն ուլղուն վագթը նէճ զէման տըր: 6. Գօլայ էլէ կէշէր մի: 7. Պու եուվանըն նասըլ օլտըղընը անկլաթ: 8. Պուլուճուտըն ետրլէրտէ գըյմէթլի սայըլմը մը:

ՏԵՐՍ 45.

Գ Ա Ր Թ Ա Լ

Գարթալ	Եուվա	Վագի՝	Եօսուն
Եըրթըճը	Չալիմ	Մուհապպէթ	Եուվագ
Թըրնագ	Եալրու	Գայա	Եուվուրթա
Փէնէ	Կեահ	Չըպուգ	Շամաթա

1. Գարթալ գուվիլէթլի պիր գուշ տըր. պաշգա հայլանլարը վարէլէյիպ ետիլի իշին՝ քէնտինէ եըրթըճը գուշ թա՛պիր օլունուր:

2. Պա՛ղէն քէնտինն էօլտիւրմէտիլի հայվանլարը տախի ետր. մէսէլա չէօլտէ էօլմիւշ օլան տէվէլէրի, վէ պիր առէմ տախի եօլըլըգ Էտէր իքէն էօլէճէք օլուրսա, լէշինի գարլթալլար ետյէճէյինտէ շիւպհէ եօգ տըր:

3. Պու գուշըն գանատլարը Էօյլէ գալի վէ միւհքէմ տիր քի, զայէթ եիւքսէյէ ուշապիլիլ. վէ կէօղլէրի տախի օ գատար գուվիլէթլի տիր քի, եաղ կիւնիւ էօյլէ վագթընտա քէսքին կիւնէյէ պաղապիլիլ:

4. Թըրնագլարը զայէթ քէսքին վէ գուվիլէթլի օլտըղընտան, ալլատըղը հայլանըն Էթինէ թըրնագլարըն կէշիլէրէք, գալտըրըպ եուվասընա կէօթիւրիւր:

5. Գարթալ՝ կիւճիւնիւն ետիլի հէփ հայվանլարա վէ գուշլարա զայէթ մէրհամէթսիղ տիր. պա՛ղէն քիւշիւք չօճուգ թուլթուպ կէօ

Թիւրախիւ, վէ էօլաիւրիւպ եէտիյի տախի
վադը՝ օլմուշ աըր : Պաշգալարընա պու գատար
ղալիմ իսէ տէ, քէնտի եալըլըլարընա փէք
մուհապպէթի վար աըր :

6. Պա՛ղը եէրին գարթալարը՝ տէնիղ գըլը-

սընտա, վէ պէօյիւք կէօլլերին էթրաֆընտա,
վէ եախօտ ըրմագ քէնարընտա տօլանըր տու-
լուր :

7. Գարթալ՝ եուվասընը կեահ չամ, սէրվի,
եախօտ մէշէ կիպի եիւքսէք աղաճլարըն թէ-
փէսինտէ, կեահ տա տէնիղ գըլըսընտա պու-
լունան եիւքսէք պիր գայա, վէ եախօտ տաղ-
լարտա եափար :

8. Եուվասընը աղաճտա եափարսա, իպթի-
տա խաչվարի օլարագ ուզուն չըպուգլար վէ
աղաճ տալլարը տիւղէր, վէ սօնկրա եալըլ-
լարա սըճագ վէ եուվագ պիր եէր օլմագ իչին
իչինի գուրու օթ, չամ աղաճը եափրաղը, վէ
սա՛իր նէսնէլըլէ տէօշըր :

9. Գայալարտա եափարսա, ուֆագ չըպուգ-
լարըն իւղէրինէ ուֆագ տալլար, եափրագ-
լար, գուրու սաղ վէ եօսուն գօյարագ եա-
փար : Եուվանըն կէնիչլիյի իքի, վէ եիւք-
սէքլիյի պիր եախօտ պիր պուչուգ արչըն գա-
տար օլուր :

10. Եուվա պու թէրթիպ իւղրէ եափըլըպ
թէմամ օլտըղընտա, տիչի գարթալ եումուր-
թալարընը եումուրթլայըպ՝ գօլօչգայա օթու-
լուր : Օթուղ կին սօնկրա եալըլըլար չըգար-
լար, վէ չօղա վարմաղտան թիպլէնիլըլէր :

11. Եալըլըլար ուչա պիլէճէք գատար պէօյիւ-
տիւքտէն սօնկրա, եինէ քէնտի եուվալարըն-

տան այրըմադ իսթէմէղլէր : Անալարը իսէ ,
արթըգ պու թէնպէլլէրի պէսլէմէքտէն օսան-
մաղա պաշլար :

12. Լաքին անա գուշարը եալըրլար պիր
չէյ եէմէտիքճէ աճըրգտան էօլէճէյինի պիւ-
տիքլէրինտէն , էվլէլա անլէրէ ուշմադ վէ եէյէ-
ճէք պուլմադ եօլընը էօյրէտիլլէր :

13. Պու տա գօլայ պիր մասլահաթ տէյիլ
տիր : Տէտիյիմ կիպի եալըրլար ըահաթը սէ-
վիպ եէրլէրինտէն գըմըլտանմադ իսթէմէտիք-
լէրինտէն , անալարը եուվայը շու վէճէլէ սալ-
լայարադ ըահաթլարընը գաշըրըր :

14. Եուվանըն տիպինտէ , ուճը տըշարը չըդ-
մըշ օլան պիր չըպուղըն իւղէրինէ օթուրուր ,
վէ էվլէլ պիր թարաֆտան , սօնկրա տախի
օլ պիր թարաֆտան պիւթիւն գուվլէթիյէ
եուվայը սիւքէր :

15. Պու հալտէն եալըրլար ըահաթսըղ օլա-
րադ , պէօյիւք պիր շամաթա եալմաղա պաշ-
լարլար : Անալարը պու եօլ իլէ եալըրլարըն
հէփիսինի հարէքէթէ կէթիլմէյինճէ , եուվայը
սիւքմէքտէն վաղ՝ կէշմէղ :

16. Ամմա պու եալըրլար՝ հէման օլ չօճուգ-
լարա պէնկղէրլէր քի , անալարը սապահլայըն
քէնտիլլէրի ույանտըրտըղը վաղըթտա , կէօղ-
լէրինի աշըպ սէս վէրիլլէր , լաքին գալտըր-
մատան անլէրի պրագըպ կիտէրսէ , ույուշըգ

վէ թէնպէլ օլարադ եինէ օլ պիր եանլարընա
տէօնիւպ թէքրար ույուրլար :

17. Անազ գարթալ պուռու վէք ա՛լա պի-
լիր , անըն իչիւն եուվայը սիւքտիյինտէ թէք-
րար եէրլէչիպ ըահաթլանմասընլար տէյիւ ,
եանլարընա չըգըպ այագլարընը եուվանըն իւ-
ղէրինէ գօր , վէ գանատլարընը չարփարադ՝
պէօյիւք պիր շամաթա էտէր :

18. Պու հալ եալըրլարը տահա զիյատէ
ալթ իւսթ էտէրէք , էնճամ հէփիսի տէ եու-
վատան տըշարը տէօթիւլիլլէր : Օլ զէման
գանատլարընը իշլէթմէյէ պաշլարլար , լաքին
ուշմաղա ալըշմըշ օլմատըղլարընտան պէօյիւք
թէհլիքէյէ տիւշար օլուրլար :

19. Թէլաշը անալարը թէհլիքէլէրինի անկ-
լար . վէ անլէր ուշմաղա չապալար իքէն օգ-
կիպի էնիպ՝ պիրինին ալթընա գանատլարընը
կէրէր , վէ ալըպ չօգ եիւքսէյէ չըգարտըդ-
տան սօնկրա եինէ պրագըր :

20. Եալըրու իսէ հավատա թագլա գըլարադ
տիւշմէյէ պաշլար , վէ եինէ անասը եէթիչիպ
գանատլարընը անըն ալթընա կէրէր , վէ սըր-
թընա ալըպ սէլամէթէ չըգարըր :

21. Տէրլէր քի , թա եալըրլարըն հէփիսի տէ
ուշմադ վէ քէնտի թա՛մալարընը արամասընըն
եօլընը էօյրէնինճէյէ գատար , անա գարթալ
պու խըրմէթէ տէվամ էտէր :

Սոսիւէր : 1. Գարթալա նիւչիւն երթընճը գուշ
տէրլէր : 2. Նէ հէր : 3, 4. Գանատլարը, կէօզլէրի
վէ փէնչէսի հազզընտա նէ տէնիլիշ տիրո 5. Պաշ-
գա հայվանլարլա արասը նաճըլ տըր : 6. Գարթալ-
լար նէրէտէ սաքին օլուրլար : 7—9. Եռվալարընը
նէրէտէ, վէ նաճըլ եափարլար : 11. Եալրու գար-
թալլար՝ եռվալարընտան ալըլմագ իաթէրլէ՛ր մի :
12—15. Սնաչ գարթալ նէ՛ եափար : 16. Եռվա-
տան չըգմագ խուսուսընտա եալրըլար նէյն՝ պէնկ-
զէրլէր : 17. Սնա գարթալ եռվալը սիւքտիքտէն
սօնկրա նէ՛ եափար : 19, 20. Եալրըլարըն ուչմաղա
չապալատըղլարը զէման նէ՛ եափար :

ՏԵՐՍ 46.

ՆԱՄԱՂԻԻՄ ԳԱՀՐԻՄԱՆ

ՆամաՂիւմ	Նէհր	Սէլ	Սէյրիճի
Իթալիա	Իմտատ	Պիչարէ	Մէտհ
Գահրիման	Գուսուրմըն	Լայըգ	Րէնչպէր
Շէհր	Զապիթ	Ֆամիլես	Քէնար

1. Իթալիատա վէրօնա իսմինտէ պիր շէհր
պուլունուալ՝ Ատիճէ Նէհրի պու շէհրին իչին-
տէն կէչէր : Պիր կիւն գըշ մէվսիմինտէ սօղուգ-
չէտիտ օլտըղընտան պու ըրմագ տօնար, վէ
պունուն իւզէրինէ հալա տէօնիւպ օրթալըգ-
ըսընըր վէ պուղլար սէօքիւլէրէք ըրմագ ճօշար :

2. Ճօշըն սուլար, վէ իւզէրինտէ կէլէն պուղ

փարչալար, էօնլէրինտէ պուլունան պիր թաշ
քէօփրիւյէ չաթըպ՝ անըն իքի ուճընը ալըր
կէօթիւրիւր : Քէօփրիւնիւն պագի գալան օրթա
գըսմը՝ շիտտէթլէ ագան սէլէ պիր աղ տահա
տայանա պիլտի :

3. Քէօփրիւնիւն գալան գըսմընտա քիւչիւք
պիր էվ օլմաղլէ, անտէ քէօփրիւ պէքճիսի
քէնտի ֆամիլեսաը իլէ պերապէր օթուրուր
խտի : Պու պիչարէ ֆամիլեսնըն ֆէրետալարը
սէպէպիլլէ, գըլըյա 'ազիմ' պիր գալապալըգ
պիրիքտի իսէ տէ, իչլէրինտէն իմտատա ճէ-
սարէթ էտէճէք հիչ պիր քիմնէ պուլունմատը :

4. Շէօյլէ պէօյլէ տէյինճէյէ գատար քէօփ-
րիւնիւն պիր գըսմը, վէ սօնկրա տիկէր պիր
գըսմը տախի երգըլար, վէ հէր քէսին կէօզիւ
գալան փարչայա տիքիլիպ անըն տա հէման
եղգըլմագ իւզրէ օլտըղընը կէօրիւյօրլար իտի :

5. Պու արատա գալապալըղըն իչինտէն աթլը
պիր դապիթ չըգա կէլտի, վէ էլինտէ պիր
քիսէ ալթուն թութարագ՝ «Պէքճի իլէ չօլուգ-
չօճուղընը պու պէլատան գուրթարան ատէմէ
պու քիսէյի վէրէճէյիմ» տէյիւ հայգըրտը :

6. Լաքին պունլարըն իմտատընա կիթմէք
ճիւմէյէ փէք թէհլիքէլի կէօրիւնտիւլիւնտէն,
հիչ քիմնէ եէրինտէն գըմըլտանմատը : Նի-
հիչ քիմնէ կէրինտէն պէօյլէ պիր ճէսարէթ օ-
հայէթ, քէնտինտէ պէօյլէ պիր ճէսարէթ օ-
լաճաղը քիմնէնին իսմիտ էթմէտիլի պոյաղը

պիր բնչպէր՝ դաւապալըղը այլըրըպ նէհրին
քէնարընա սօղորու սէյիրթտի :

7. Հէման ճանընը կէօզլունէ ալըպ, օրատա
պուլունան պիր դայըղա սըչրատը, վէ հիչ
դօրգու 'ալամէթի կէօթէրմէյիպ, գուտուր-
մըչ բրմաղըն տալըլարը վէ պուղլարը արա-
սընտան կէչէրէք, քէօփրիւնիւն դալան փար-
չասընա եանաչտը : ֆէօփրիւտէքի զաւալըլար
չար չափուք երգընթըլարտան թըրմանարագ
դայըղա էնիպ, սաղ սէլիմ քէնարա չըգտըլար :

8. Պունլար հէման գըլըյա չըգար չըգմաղ,
քէօփրիւնիւն պագի դալան գըսմը տալիս եը-
ղըլըպ սույա պաթտը :

Սէյիրճիլէրին ալգըչը հաւայը ինէթտի, վէ
պիւթիւն դաւապալըգ պու գահրիմանը՝ «Պին
եաչա» սէտալարըյէ գարչըլատըլար :

9. Զապիթ վա'տ էթտիյի քիսէյի վէրմէք
իսթէտի իսէ տէ, պու եիյիթ ատէմին անը
գապուլ էթմէմէսինտէն, կէրէք զապիթ, կէ-
րէք հէփ էթրաֆընտա պուլունանլար հայրէթ-
տէ գալտըլար :

10. Մէրգուլ տալիս «Պէն 'էօմիւմիւ փարա
սէվտասը իչիւն թէհլիքէյէ գօմատըմ : Պու
պալթսըղ ֆամիլեանըն իսէ էլինտէ հիչ պիր
չէյի դաւմատըղընտան, պանա վէրմէք իսթէ-
տիյին փարայը պունլարա վէրսէն տահա էյի
օլուր,» տէյէրէք սաւուչտու կիթտի : Օլ նա-

մա'լիւմ գահրիմանըն քիմ օլտըղը պիլինէ-
մէտի իսէ տէ, իճրա էթտիյի էյիլիք ապա ու-
նուտուլմաղ :

Սուլէր . 1. Ատիճէ նէհրի նէրէտէ տիր : 2. Իւ-
գէրինտէ նէ ճինս պիր քէօփրիւ վար իտի : 2. Գէօփ-
րիւյէ նէ օլտու : 3. Գէօփրիւնիւն օրթասընտա նէ
վար իտի : 3. Զապիթ քիմէ պիր քիսէ ալթուն վա'տ
էթտի : 6, 7. Պիր բնչպէր նէ եափտը : 8. Սօնկրա
քէօփրիւյէ նէ օլտու : 9. Բէնչպէր փարայը ալտը
մը : 10. Զապիթէ նէ սէօլէտի : Պու ատէմտէ մէտնէ
լայըղ օլան ալսագ նէ իտի :

ՏԵՐՍ 47.

Գ Ա Ն Ա' Ա թ

Սիւրիւ	Մէգքիւր	Գուլիպէ	Սիւնպիւլ
Սահան	Իգհար	Բա'րհա	Քեառէ
Նէֆէս	Լէզիզ	Միւղէյէն	Միւքէլէֆ
Մէմունիյէթ	Թէրք	Իֆթիսար	Պէրրագ

1. Միւքայէլ նամ կէնճ պիր չօպան՝ տաղլար
արասընտա քէնտի սիւրիւսիւնիւ կիւտէր իքէն
պիր կիւն գօյունլարընտան պիրի եօլտան սա-
փըպ՝ սըգ պիր օրմանա գաչտը, վէ չօպան
անը թուլթմագ իչիւն արտընա տիւչտիյիւ գէ-
ման կիտէր իքէն, պիր պէօյիւրթէնին ալթըն-
տա եաթմըչ պիր ատէմ կէօրտիւ : Պու ատէմ

ղայեթ եօրուլըն ուտըղընտան քէսիք քէսիք
նէֆէս ալըյօր իտի :

2. Պու առէմ չօպանը կէօրիննճէ , գուլ-
վէթսիդ պիր սէս իլէ , «Ամա՛ն , չօպան , պէն
աճըգ վէ սուսըղըղտան էօլիւյօրմ , տիւն
պուրալարա ալ իչին չըգտըմ , վէ եօլըմը
ղայպ էտէրէք՝ կէճէյի օրմանլարաա կէչիրտիմ ,

իլթէ շիմտի աճըղգտան էօլիւյօրմ ,” տէտի :
3. Միքայէլ սէփէթինտէն թաղէ էքմէք վէ
փէյնիր չըգարըպ անա վէրտի , վէ «Արաւմճա
կէլ տէ , սէնի տիպինտէն սօղուգ սու գայնայան
պիր փուհարա կէօթիւրէյիմ ,” տէտի :

4. Ավճը էքմէյի եէյիննճէ պիր աղ ճանլանըպ
քէնտինէ կէլտի , վէ Միքայէլին փէչինէ տիւ-
չէրէք փուհարա կիթտի , վէ ու լէղիլ սուտան
իչտիքտէն սօնկրա , Միքայէլին եարաւըմըլէ
օրմանլար արասընտան չըգըպ , եօլընը պու-
տու :

5. Ավճը այրըլըր իքէն Միքայէլէ՝ «Էյ չօ-
պան , սէն պէնի էօլիւմտէն գուրթարտըն . էյեր
պիր սա՛աթ տաճա օ փէրիչան հալտէ գալա-
ճադ օլսա իտիմ , էլպէթթէ էօլիւր իտիմ : Սանա
մէֆնուհիյէթիմ իղհար էթմէք իսթէրիմ , պէ-
նիմ իլէ պէրապէր շէհրէ կէլ , չիւնքի պէն
ղէնկին իմ , վէ սանա էվլատըմ կիպի պադա-
լըմ ,” տէտի :

6. Զօպան ճէվապ վէրիպ՝ «Խօյը , սէնին իլէ
շէհրէ կիթմէմ . պէնիմ փէտէր վէ վալիտէմ
վար տըր , վէ հէր նէ գատար անլէր ֆադիր
իսէլէր տէ , պէն քէնտիլէրի չօգ սէվէրիմ : Սէն
փատիչաճ պիլէ օլսան , սէնին իչին անլէրի
թէրք էտէմէմ ,” տէտի :

7. Ավճը՝ «Լաքին սէն պուրատա իսթիւ-
սամանլէ էօրթիւլիւ փէք էսնա պիր գուլի-

պէտէ օթուրույօրսըն . պէն իսէ շէհրտէ մէր-
մէր տիրէքլէրլէ միւզէյյէն պիր սէրայտա օ-
թուրուրմ . պէնիմ իլէ կէլ, սանա պիլլօր
քեասէլէրլէ սու իշիրիրիմ, վէ կիւմիւշ սա-
հանլարլա կէօրմէտիյին ա'լա վէ լէզիզ թա'ամ-
լար եհտիրիրիմ," տէտի :

8. Զօպան՝ «Պիղիւմ էվիմիդ զանն էթտիյին դատար էտնա տէյիլ տիր, օրատա մէրմէր տիրէքլէր եօգ իսէ տէ, մէյվէտար աղաճլար, վէ իւզիւմէրլէ եիւքլիւ եէչիլասմալարլէ իհաթէ օլունմիշ կիւզէլ պիր եէր վար տըր: Եագընըմըդտաքի փունարտան ավլումըդա ագան պէրադգ սուտան իչէրիդ, էմէյիմիդլէ պիզէ քիֆայէթ էտէն պայաղը պիր թա'ամ պուլուրըզ: Վազը'ա էվիմիդաէ պիլլօր, կիւմիւշ վէ մէրմէր կիպի շէյլէր եօգ իսէ տէ, պունարտան տահա լէթաֆէթլի տիւրլիւ տիւրլիւ չիչէքլէրիմիդ վար տըր,» տէյիւ ճէվապ վէրտի:

9. Ավճը՝ «Գլխէթ Եվլատում, շէհրտէ տախի աղաճլար վէ չիչէք վար տըր. պէնիմ պէօյլւք պիր պաղչէմ վար, վէ իշինտէ հէր շէշիտ աղաճլար վէ չիչէքլէր մէվճուտ տըր: Հէմ պաղչէնին օրթասընտա միսլինի կէօրմէտիլին պիր ֆիսքիյէ տախի վար տըր քի, սու անտէն տալ տալ հավայա ֆըչզըրըպ, քէօփիւրէրէք տիւ պլնտէքի մէրմէր հավուղա տէօքիւլիւր,» տէտի:

10. Միքայել՝ «Պիղ քէնտի օրմանլարըմըտապախթիարըղ, օրմանլարըմըղն քէօլկէսի սիզին աղանլարլէ միւղէյլէն պաղլէնիզտէն կէրի գալլաւ, չայըր վէ չիմէնլէրիմիղ՝ հիսապսըղ ըհնք վէ ըա՛րհալը չիլէքլէրլէ տօլու տըրլար, գուլլալէրիմիղ չիլէքլէրլէ մէքտանը օլմուշ զանպաղլար, սիւմպիւլլէրին մէքտանը օլմուշ տըր : Պիղիմ տէրէլէրիմիղ իլէ փուհարլարմըմըղն սոյու՝ սիզին ֆիսքիլէնիզտէն գալլըր մը սանըրսընըղ : Պա՛ղըլարը գայալար արասընտան խըղ իլէ էնիպ շարըլթը իլէ տէօքիւլիւրլէր, վէ պա՛ղըլարը իսէ սարպ գայալարտան չաղըլթը իլէ քէօփիւրէրէք էնէրլէր, վէ չիլէքլի չիմէնլէրին արասընտան սափուշըպ կիտէրլէր, պէն պուշլարը նա՞սըլ թէրք էտէ պիլիլիլիմ,» տէտի :

«Լիբրմ», տեախ :
 11. Ալվը՝ «Էվլատում, նէյի ըհտո էթտիյին~
 տէն խապէրին եօդ . չէհրտէ միւքէլէֆ մէք~
 թէպլէր վէ մէտորէսէլէր վար, անլերտէ սանա
 հէր պիր 'լիբի էօյրէթտիլիլիմ : Կիւզէլ թէաթ~
 բօլար տախի վար տըր քի, ճանըն սըղըլտըղը
 վագըթ ուսթա մուսիգաճըլարըն չալտըղլարը
 մագամլարըլէ էյլէնիրսին», տեախ :

12. Հայկնտէն մէմնուն օլան կէնճ՝ ճէվապ վերիպ տէտի քի, « Խայր, սէնին իյէ շէրէ կիթմէմ, պանա ֆա՞րտէլի վէ լաղըմ օլանը՝ պէն քէյլիմիւղտէքի մէքթէպտէ տալիի հոյ-

րէնէ պիլիբիմ: Օրատա պանա հէր շէյտէն զիյատէ Սլլահը սէվմէք, անա վէ պապամա իթա'աթ վէ մուհապպէթ կէօսթէրմէք, վէ անէրին ֆաղիլէթինէ ույմագ ֆարղ օլտըղընը թա'լիմ էտէրէր, վէ պունտան զիյատէ պիր շէյ էյըրէնմէք իսթէմէմ: Սճէպա սիղին մուսիգաճըլարըն սէտասը՝ պիլիմ պիլլիլէրին էօթմէսինտէն տահա ա'լա օլա պիլիլի մի: Պիլիմ տէ շէնլի կիւնլէրիմիղ վար տըր, մէսէլա, պա'ղը վագըթ իսրըմ վէ աղրապալարըմըղ իլէ պիր արայա թօփլանարագ, սըգ աղաճլալըն քէօկէսինտէ, ագան պէրրագ սուլարըն դըլըսընտա, չիմէնլիք իւղէրինտէ օթուրուլըղ, կիւղէլ կիւղէլ մագամլար օգուրըղ, դաւալ չալարըղ, սէսիմիղ տախի գարշըքի տաղա 'աքս էտէրէք պիղէ կէրի տէօնէր, վէ հէր քէս սէվինճլէ իֆթիխար էտէր: Նաֆիլէ իւղիւլմէ, սէնին իլէ շէհրէ կիթմէմ," տէտի:

13. Օլ դէման ալճը պունու շէհրէ կէօթիւլ րէմէյէճէյինի 'աղլը քէսինճէ, "էյլէ իսէ, պանա էթտիյին էյիլիյէ դարշը սանա 'աճէպա նէ՞ վէրէյիմ. պարի շու քիսէյի ալ," տէտի:

14. Միքայէլ իսէ՝ "ֆարայը նէ՞ եափաճալըմ. պիղ ֆաղիլ իղ, ամմա պիր շէյէ իհթիյալճըմըղ եօգ տըր. պու ագլէյի ալտըղըմ հալտէ սանա էթտիյիմ ճիւղի խըտմէթի փարա իչիւն էթմիշ օլաճաղըմտան, դապուլ էտէմէմ, չիւնքի

ատէմ միւհթաճլարա եարտըմ էթմէյէ, վէ անը տա պիր մէնֆա'աթ իւմիտի օլմայարագ էթմէյէ տա'իմա պօրճլը օլտըղընը՝ վալիտէմ պանա պիլտիրմիշ տիր," տէտի:

15. Ավճը պիր չարէ պուլամայըպ՝ "էա սանա նէ՞ վէրէյիմ, է'յ մէհհամէթլի չօպան. պէնտէն մութլագա պիր շէյ ալմալը սըն, եօգսա կէօնլիւմիւ գըրարսըն," տէտի:

16. Միքայէլ "ֆէք էյի, էյլէ իսէ շու եանընտան ասըլը պարուլթըղը պանա վէր. դալիպա իւղէրինտէ ճէյրան դօվալայան քէօփէքէր րէսմ օլունմըշ տըր," տէտի:

17. Ավճը աախի քէմալը մէմնունլիյէթլէ պարուլթըղը չըգարըպ թէսլիմ էթտիյինտէ, Միքայէլ սէվինէրէք սիւրիւսիւնիւն եանընա կիթտի:

Սոսուլէր. 1. Միքայէլ քիմ իտի, 2—4. Պիր ալճըյա նէ՞ էյլիք էյլէտի, 5. Պունա պէտէլ ալճը քէնալինէ նէ՞ թէքլիֆ էյլէտի, 6. Միքայէլ դապուլ էթտի մի, 7. Ավճը տահա նէ՞ սէյլէտի, 8. Միքայէլ պունա նէ՞ տէտի, 9. Ավճը դէնլիլն պիր ատէմ մի իտի, 10. Միքայէլ շէհրի եօգսա գըրը մը տահա զիյատէ սէվէր իտի, 11. Ավճընըն սօն թէքլիֆի նէ՞ իտի, 12. Միքայէլ կիթմէյէ բաղի օլտոմը, 14. Միքայէլ փարայը նի՞չիւն ալմատը, 15, 16. Նէ՞ ալտը:

ՏԵՐՄ 48.

ՇԵՅԹԱՆԼԳ

Մեղքիւրէ	Թէրպիյէ	Թէսէլի	Զապթիյէ
Միսիւիւ	Գաղինօ	Հատտ	Տէհէթիւ
Ֆէրտասը	Անիտէ	Միւսաֆիր	Իրթիքեապ
Պօշպօղազ	Գօրգունճ	Նապէտիտ	Միւսթահազ

1. Լէհիսթանըն քիւշիւք շէհրլէրինտէն պիւրինտէ, ֆաղիր պիր դատընըն պիր էվլատը օլտու. չօճուգ տախի իւք չօճուղը օլտըղընտան, դատըն անը հատտէն զիյատէ սէվէր իտի: Թայէ հէր սապահ կէլիպ մէղքիւրէնին քիւշիւք չօճուղընա կէօսթէրտիյի տիգգաթ վէ մուհապպէթի սէյր էտէր իտի:

2. Պիր կիւն դատըն թապի'աթը պօշպօղազ օլտըղընտան, թայէյէ՝ օղլու պիր աղ տահա պէօյիւրսէ, անա վիէննատան կիւղէլ էսվապլար, վէ տահա չօգ շէյլէր կէթիրտէճէյինի պէյան էտէր:

3. Թայէ՝ «Փէք էյի, լաքին պու շէյլէրի կէթիրթմէք իշիւն պիր դաշ երւղ ֆիօրին լաղըմ տըր. սէն պու դատար փարայը նէրէտէն պու լաճագսըն», տէտի:

4. Զօճուղըն անասը ճէվապ վէրիպ՝ «Փարա հալա հաղըր տըր. իւք էվլատըմըն էսվապ ու թէրպիյէսինէ խարճ էթմէք իշիւն չօգ վա-

դըթտան պէրու զիյատէ էսիրկէյէրէք 400 ֆիօրին պիրիքտիրտիմ», տէտի:

5. Պունուն իւղէրինէ ֆէրտասը ազչամ չօճուղըն փէտէրի դաղինօտա եէնի սօղան չօճուղընըն 'աշղընա շէրապ իշմէքտէ իտի, դատըն իսէ էվտէ չօճուղըն իւք պէրապէր եալընըլ իքէն՝ ափանսըղ օտանըն դափուսը աշըլըպ, դարա վէ փարլագ կէօղլիւ, իքի պույնուղը վէ ուղուն դույրուղը պիր շէյթան իշէրի կիրէր:

6. Գարը պունու կէօրիւնճէ զիյատէսիյէ գօրգուպ քէնտինի շաշըրըր. լաքին շէյթան եալաճաճըգ անըն եաթաղընա եաղլաշըպ՝ «Գօրգում, սանա պիր զարար էթմէք իշիւն կէլմէտիմ, ֆաղաթ սանա շունու պէյան էտէլիմ քի, եա օղլունը, վէ եա պուլունան փաբանը պանա վէրէճէքսին. արթըգ սէն տիւշիւն տէ հանկըսընը խօշ կէօրիւրսէն անը եափ», տէտի:

7. Գարը պու գօրգունճ միւսաֆիրտէն թէղ դուրթուլմագ իշիւն եանընտաքի մասանըն իւղէրինտէ օլան քիւշիւճիւք պիր անաթթարը զէրինտէ օլան քիւշիւճիւք պիր անաթթարը ալ կէօսթէրիպ, տիթրէյէրէք՝ «Շու անաթթարը ալ տէ տօլապը աշ, փարալարըմ օրատա տըր, ալ տէ չօճուղըմա սօղունմա», տէտի:

8. Շէյթան ուսուլ իւք փարալարը թօփալըս ճէպինէ աթտըգտան սօնկրա, տէր'ա-

գապ նապէտիտ օլտու : Պիր գաչ սա'աթ սօնկրա
չօճուղըն պապասը քէյֆ իլէ օլարադ էվէ տէօ-
նէր, լաքին դօրգուսընտան էօլիւ կիպի եա-
թագտա եաթան դատընըն հալինի կէօրիւն-
ճէ, սու"ալ էտէրէք մապահաթը անկլար, վէ
տէր'ադապ սէյիրտիպ փափաղա խապէր վէ-
րիր :

9. Մգըլը փափաղ պու պիր ալտատըճը
իշի օլտըղընը անիտէ անկլար, վէ ատէմ իլէ պէ-
րապէր խասթանըն էվինէ վարըպ, «Գօրգմա»
տէյիւ թէսէլի վէրիր. վէ «Փարան օլտըղընը
քիմսէյէ սէյլէտի'ն մի» տէյիւ գատընա սու"ալ
էտէր : Գատըն տախի՝ «Թայէտէն մա'տա
պաշգա քիմսէյէ սէյլէմէտիմ» տէյիւ ճէվապ
վէրտի :

10. Փափաղ՝ «Փէք էյի, էյեր թէնպիհիմի
տինկլէրսէնիդ, փարանըղը էլէ կէչիւրէ պիլիւր
սինիդ : Եարըն սապահ թայէ թէքրար պուրայա
կէլտիքտէ, անա պու ադչամքի վուգու'աթը
նաղլ էյլէ, լաքին պունու տա սէյլէ քի Պէն
չէյթանը ալտաթտըմ, փարամ պին ֆիօրին
իտի, լաքին անա տէօրթ եիւղ ֆիօրին վէրէ-
րէք սալտըմ, պադիսի սանտըղըմտա գալտը»
տէտի :

11. Էրթէսի սապահ փափաղըն թէնպիհի
իճրա օլունտու. վէ ախչամ վաղթընտա փա-
փաղ իքի զապթիյէ իլէ գատընըն էվինէ կէ-

լիպ, օտանըն պիր քէօլէսինտէ փէրտէ ար-
տընտա կիղլէնտիլէր :

12. Կէճէ օլուպ օրթալըղը գարանըդ պաս-
տըդտա, օտանըն գափուսը եինէ աչըլտը, վէ
չէյթան տահա տէհչէթլի պիր հէյ"էթլէ կիյին-
միշ օլարադ, գուտուրղանըղ իլէ իշէրի կիրտի.
վէ գարըյա եադլաշըպ հէյպէթլի պիր սէսլէ,
«Պէնի ալտատըպ փարանըն անճագ պիր փայընը
վէրտիյին իշիւն, շիմտի չօճուղընը ալըպ կէօ-
թիւրէճէյիմ», տէտի :

13. Պու սէօղ աղղընտան չըգար չըգմաղ
փէրտէ աչըլըր, վէ պիղիմ գուտուրմըշ շէյ-
թան քէնտի իւզէրինէ տիքիւմիշ իքի թիւֆէնք
կէօրիւր, օլ գէման փափաղ իլէրի կէլիպ՝
«Մէլ'ուն ատէմ, սէն քի'մ սին, վէ սէնի պու
իշէ սէվգ էտէն քի'մ տիր. զիրա սէնին շու
չէյթանի հէյ"էթիւն ալթընտա եարամաղ պիր
եանքէսիճի սաղլանմըշ տըր», տէտի :

14. Պու պույնուղը շէյթան շիմտիյէտէք պաշ-
գասընա գօրգու վէ տէհչէթ վէրիրքէն, շիմ
տի քէնտիսի գօրգուպ, պիւթիւն վիւճուտի
տիթրէմէյէ պաշլատը, վէ թայէնին գօճասը
օլտըղընը, վէ պու էվտէ փարա օլտըղընը ան-
տէն ալըպ տա պու հիլէյէ իրթիքեապ էթտի-
յինի հէր քէս պիլտի :

15. Զապթիյէլէր անը՝ շէյթանի էսպապլարը
իլէ չըգարըպ սօգադլարտան ռիւրիւքէյէրէք

մուհաքէմէյէ կէօթիւրտիւլէր, վէ օրատա հէմ
խըրսըղըղը իշիւն հէմ տէ պէօյլէ պիր հիլէ ի-
լէ գատընը գօրգութաղըղը իշիւն տախի, միւս-
թահագգ օլան ճէղայը չէքտի:

Սուրէր: 2. Պիր գատըն չօճուղը իշիւն թայէ-
տինէ նէ տէտի: 3, 4. Թայէ գարըտան նէ անկա-
մագ իսթէտի: 5—8. Էրթէսի աղչամը նէ վաղը՝
օլտու: 8, 9. Բիմի՞ չաղըրթաղար: 10. Փախաղ
նէ հօլ էօյրէթտի: 11—13. Էրթէսի աղչամ նէ վա-
ղը՝ օլտու: 14. Պու չէյթան քիմ իմիշ: 15. Բէն-
տինէ նէ՞ եախաղար:

ՏԵՐՍ 49.

ՀԱԳԳԸ ՍԵՅՅԼԷ

Խաթա	Պէրապէր	Թահսին	Մահճուպանէ
Թուվաս	Զուհուր	Աշիքեար	Նաղլ
Դուսուր	Կէրէէք	Գապուլ	Մատտէ
Եալան	Զարար	Վուգուլաթ	Հագգ

1. Թուվասս ասլա եալան սէօյլէմէղ իտի.
լաքին դուսուրսըղ տախի տէյիլ իտի, չիւնքի
պա՛ղէն խաթա իշլէր իտի: Ամնս էթտիյի
խաթա քէնտինէ սու՛ալ օլունտըղտա՝ հէման
ութանարագ օլտըղը կիպի տօղըրուսընը սէօյ-
լէր իտի:

2. Տահա սէքիղ եախօտ օն եաշընտա իքէն՝

ղարարը չէյլէր էթմէյէ ալըմըշ օլան ֆէնա
չօճուղար՝ Թուվասը պէրապէրէրինճէ կէօ-
թիւրմէղլէր իտի: Վէ չօգ տէֆ՝ա օ կիթմէք իս-
թէտի իսէ տէ պիլէ պրագմաղար իտի. չիւնքի
պու չօճուգ՝ սու՛ալ էտէն ատէմէ հէր պիր
եախաղըղարը չէյի օլտըղը կիպի սէօյլէյէճէ-
յինտէն գօրգարար իտի:

3. Եինէ տէ թուհաֆը շու քի, օյնար իքէն
արալարընտա պիր գալլա չըգտըղընտա՝ «Պու
մատտէյի Թուվասս քէսսին» տէյիւ հէվիսի
պիրտէն անա կէլիլէր իտի:

4. Օ՝ տօղըու սէօյլէյիճի օլտըղընը ճիւմէսի
պիլիլ իտի, վէ անըն տէտիյինի գապուլ էթ-
մէյէն պիր չօճուղը եալանճը սայարար իտի:

5. Պիր քէրրէ Թուվասս՝ պիր տալա խուսու-
սընտա չէհատէթ էթմէք իշիւն գատը թա-
րաֆընտան մէհքէմէյէ տա՛վէթ օլունտու, վէ
մահճուպանէ, ֆագաթ աշիքեար պիր սու-
րէթտէ վուգուլաթը նաղլ էյլէտի:

6. Օրատա պուլունան գատըլարտան պիրի՛
«Պունուն վէրտիյի չէհատէթ էյի տիր, ամմա
եաշը քիւչիւք օլտըղընտան՝ օ գատար մագ-
պուլա կէչէմէղ», տէտի:

7. Տիկէր պիր գատը իսէ Թուվասը թանը-
տըղընտա՝ «Պէօյիւք օլտուն քիւչիւք օլտուն,
տըղընտա՝ «Պէօյիւք օլտուն քիւչիւք օլտուն,
պունտան էյի շահիտ օլամաղ», տէտի: Պէօյ-
լէճէ օրատա հագըր պուլունանլարըն ճիւմէսի

Թուվմասը թահսին էթտիլէր :

8. Թուվմաս պէօյիւլու պիւթիյար օլտըղըն տան սօնկրա տախի հէր քէս քէնտինի չօգ սէվէր իտի : Տա'ւմա հաֆէ սէօյլէյէն պիր ա տէմ իտի . վէ էօլմէսի տախի նիչէ քիմսէլէրի աղլաթտը :

Սա'ւլէր : 1. Թուվմաս հաղղընտա նէ տէնիլմիշ տիր : 2. Ֆէնա չօճուղար պուռնուն՝ քէնտիլէր իլէ պէրապէր պիր եէրէ կիթտիլինի իսթէրլէր մի իտի : Նիլիւն իսթէմէղլէր իտի : 3. Չօճուղար արասըն տա պիր նիզա՝ օլտըղընտա նէ եափարլար իտի : 4. Թուվմասըն սէօղիւնիւ գապուլ էթմէյէնի նէ սա յարլար իտի : 5. Պիր տէֆա նէրէյէ տա'վէթ օլուռնտու : 6. Օրատա պուլուռնանլարըն պիրի նէ տէ տի : 7. Գատը նէ տէտի : 8. Թուվմասըն սօնը նա' սըլ օլտու :

ՏԵՐՍ 50.

ԹԻԼՔԻ ԻՆԻ

Միւ'թէտիլ	Մուլթադ	Բիվայէթ	Պէնդէմէք
Սահիպ	Տուգադ	Մուխաթարա	Հիլէքերար
Փօրսուգ	Սհիլալ	Օլթա	Բիվայէթ
Գուլթալ	Մագպուլ	Սիլմէք	Էօրտէք

1. Միւ'թէտիլ սէմթին թիլքիլէրի չօգ քէրրէ ին եափմագ զահմէթինտէն գուլթուլմագ իչիւն փօրսուգ վէ եա թաւլչան կիպի պիր հայվա-

նըն ինինէ սահիպ օլուրլար : Էյէր պուլտըղը ին փօրսուգ ինի իսէ, քէնտինէ ոյար . էյէր թաւլչան ինի իսէ, անը տա քէնտիսի սըղա ճաղը գատար կէնիլլէտէ պիլիլ, վէ եէր ալ թընտա եէնի պիր տէլիք օյմագտան իսէ, հա զըր պուլուռնան տարճա պիր տէլիլի կէնիլլէթմէք էլպէթթէ տահա գօլայ տըր :

2. Լաքին գուլթալի սէմթիլին թիլքիլէրի պաշգա հայվանլարըն ինինի թուլթմայը պէնտիլէրի իչիւն խայըճա էմէքլէ այըր պիր ին եափարլար :

3. Թիլքի ինինի եափմագ իչիւն միւնասիպ պիր մահալ արար . վէ գուլմըգ պիր եէր պուլ տըղընտա օրատա իչէ պաշլար, չիւնքի գուլմ սալ թօփրագ՝ տօն վաղթընտա պիլէ փէք գաթը օլմատըղընտան էյմէսի գօլայ օլուր :

4. Սյադլարըյէ թօփրաղը հէմ գաղըպ հէմ տըշարը չէքէրէք, եէրին ալթընտա քէնտինին սըղաճաղը կէնիլլիքտէ ուղուն պիր եօլ եա փար, վէ պու եօլըն նիհայէթի քէնտինին եա թաճաղը վէ բահաթ էտէճէյի եէր օլտըղըն տան, օրայը պիր օտա կիպի կէնիլլէտիր :

5. Լաքին տըշարըտան պու օտայա, եախօտ պու օտատան տըշարըյա կիրիպ չըգաճագ եօլ եալընը պիր տանէ օլմայըպ, իւչ տէօրթ տանէ օլուր . չէյլէ քի, պիրինտէն մուխաթարա սէգ տիլինտէ տիկէրինտէն գաչա պիլիլ :

6. Թիւքի եաւորըւարընը քէնտինին տա՛ւմա
օթուրտըղը օտայա գօմաղ, լաքին անտէն կէ-
չիլիր պաշտա պիր եէր հաղըրլար, վէ եաւ-
րըւարըն հէփիսի տէ պու իչ օտատա սյըրճա
էյէնիւրէր :

7. Թիւքինին մէգքիւր իչ օտասընտա պէշ
ալթը եաւորըսը օլուր . տըշ օտատա իսէ ան-
լէրին եէյէճէյինի հաղըրլար : ինինտէ պու-
լունան քէմլքլէրտէն անկլաշըլտըղընա կէօրէ,
թիւքի քէնտի եաւորըլարընա գըր սըշանը,
թաւշան, պալըգ վէ էօրտէք ալլայըպ կէօ-
թիւրիւր :

8. Թիւքինին ղայէթ ուսթա վէ հիւէքեար
պիր հայվան օլտըղը մա՛լիւմ իսէ տէ, հիւէ-
պաղըղընա ինսան պաշըճա պիր սէպէպ օլ-
տըղը պա՛ղը ահվալինտէն անկլաշըլըր :

9. Նաղլ օլունօյօր քի, ինսան եիւղիւ կէօր-

մէմիշ օլան գութպի սէմթլէրտէ պուլունան
թիւքիլէր տուզագ նէ իտիյինի տահա պիլմէ-
տիքլէրինտէն, ատէմլէր օ սէմթլէրէ իւք կիթ-
տիքլէրինտէ թիւքիլէրի փէք գօլայ թութար-
լար իմիշ : Ավճը տուզաղը գուրար իքէն թիւքի
կէլիր սէյր էտէր, վէ պիր գաշ ատըմ կէրի
չէքիւտիյի կիպի թիւքի հէման կէլիր տուզաղա
տիւշէր իմիշ, շէյլէ քի իւշ տէօրթ սա՛աթ
զարփընտա օն պէշ թիւքի թութուլտըղը կէօ-
րիւմիւշ տիր :

10. Լաքին օլ թարաֆլարա սօնկրատան կի-
տէնլէրին ըիւլայէթինէ կէօրէ, թիւքիլէր թիւ-
ֆէնքտէն գուրթուլմանըն, վէ տուզաղա տիւշ-
մէքսիղին եէմի գաիմանըն եօլընը փէք ա՛լա
էյրէնմիշլէր տիր : Պու տախի 'աճա՛իպ պիր շէյ
տէյիլ տիր . չիւնքի գութպ սէմթինտէ պուլու-
նան թիւքիլէրին պէյաղ քիւրքիւ գըյմէթլի վէ
մաղպուլ օլտըղընտան, ալլարընա տիւշէնլէր
տէ չօգ օլուր, վէ ղափալը հայվան՝ հէր եէրտէ
պիր տուզագ, վէ հէր ալճընըն էլինտէ պիր
թիւֆէնք օլտըղընը՝ արգատաշլարընըն պա-
շընա կէլէն պէլալարտան էյիճէ անկլայըպ,
նէ գօլայճա պաշընը ինինտէն տըշարը չըգարա
պիլիր, նէ տէ սաղընմայարագ աղղընը պիր
շէյէ ուզատա պիլիր :

11. Պունտան անկլաշըլըյօր քի, հէր հանկը
հայվանըն արգասընա չօգ տիւշիւլիւրսէ, օ

ՏԵՐՄ

Սահիճէ

26.	Էօյիւնէն չօճուղար	96
27.	Եաղմուր տանելէրի	99
28.	Արսլան	102
29.	Արսլան հիքեայէսի	106
30.	Եաղմուր	109
31.	Սօֆրատա թէրպիյէսիլիք	115
32.	Էօրիւմճէք պէօճէյի	119
33.	Պիր քիսէ ալթուն	123
34.	" " "	127
35.	Գուրտ իլէ չօպանլար	131
36.	Սօֆի հանըմ վէ դըղը Աննիկ	139
37.	Քրիստոսըն մուհապլէթի	150
38.	'Ազրէս	152
39.	Պօշունա տիլէնմէյէճէք մահալ	155
40.	Տէօրթ մէվսիմ	159
41.	Ֆա'իտէլի նասիհաթլար	163
42.	Պիր գուրչունըն իշի	166
43.	Ֆարէ	169
44.	Եռվա չօրպասը	173
45.	Գարթալ	177
46.	Նամա'լիւմ գահրիման	182
47.	Գանա'աթ	185
48.	Շէյթանլըգ	192
49.	Հագղը սէօյլէ	196
50.	Թ'լէթի լնի	198

ԽԱԹԱ ՍԱՎԱՊ ՃԵՏՎԵԼԻ

Սահիճէ	Սալբ	Խաթա	Սալապ
14	24	Կէլէրի	Կէրլէրի
66	1	Նասըլ	Նասըլ
70	15	Նէ	Նէ
139	9	Տէրս 35.	Տէրս 36.
150	1	Տէրս 36.	Տէրս 37.
152	15	Տէրս 37.	Տէրս 38.
155	21	Տէրս 38.	Տէրս 39.
159	1	Տէրս 39.	Տէրս 40.
163	17	Տէրս 40.	Տէրս 41.
166	15	Տէրս 41.	Տէրս 42.
168	26	օղո՛ւր	օղո՛ւր
169	5	Տէրս 42.	Տէրս 43.
"	10	Կիւթիւք	Կիւթիւք
173	17	Տէրս 43.	Տէրս 44.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542045

